

Vischnaunca Tujetsch
Gemeinde Tujetsch

RAPPORT DA GESTIUN E QUEN 2024

Cuntegn

3	Rapport annual
33	Quen dalla vischnaunca Tujetsch
33	Quen annual
50	Quen dalla circulaziun dils mieds finanzials
51	Bilanza
53	Statisticas
55	Annexa al quen
61	Rapport dalla cumissiun da gestiun
62	Quen dalla Residenza Dulezi SA
62	Bilanza
63	Quen da gudogn e sperdita
64	Annexa tiel quen annual
65	Rapport digl organ da revisiun
66	Quen dalla Sedrun Mustér Turissem SA
66	Bilanza
67	Quen da gudogn e sperdita
68	Annexa tiel quen annual
69	Rapport digl organ da revisiun
70	Autoritads e cumissiuns communalas
71	Ufficials, funcziunaris e collaboraturs communalas
73	Differentas registraziuns ed informaziuns

Rapport da gestiun e quen 2024

Stimadas convischinas, preziai convischins

Il rapport da gestiun dat mintg'onn la pusseivladad alla suprastanza communal d'informar las convischinas ed ils convischins davart ils pli impurtonts schabetgs politics digl onn vargau. Ina gronda part dil rapport da gestiun fuorma la presentaziun dil quen annual 2024. Il resultat digl onn 2024 cun in gudogn da rodund 2.1 milliuns francs ei sco igl onn avon cun 1.7 milliuns francs fetg buns. Quei bien resultat ha lubiu alla suprastanza communal da far diversas remessas. La remessa da 200'000 francs per donns da malaura era, sin fundament dil plitost schliet preventiv, buca prevedida. Sebasond sil bien resultat digl onn 2024 ei quella remessa tuttina vegnida fatga, aschia che la prefinanziaziun per donns da malaura munta per ils 31-12-2024 a 400'000 francs. Ultra da quella remessa ei aunc in'ulteriura remessa vegnida fatga per la sanaziun dil baghetg dalla casa da scola ella summa dad 1.5 milliuns francs. Plinavon ei il fondo per il svilup economic puspei vegnius alzaus cun ina summa totala da 160'000 francs sin la summa maximala tenor la lescha corrispundenta per ils 31-12-2024, numnadamain 300'000 francs. Sco davos ei era vegniu creau in fondo en la summa da 210'000 francs per la promozion dil liug. Quella summa corrispunda alla cumpart dalla Vischnaunca Tujetsch per la carta d'indigens – la «Golden Card» per il temps da project 2025 – 2028. Per il di da quest rapport ein las contractivas s'avanzadas positivamein, aschia che la suprastanza communal va da quei anora che la Golden Card sa vegnir realisada sco project da pilot per il temps 2025 – 2028. Segiramein fuss quella purschida unica per ils indigens da grond avantatg. Tonaton drova ei ina gronda solidaritad da cumparar quella carta. Sche tuts separticipeschan a quell'acziun, sa la carta d'indigens vegnir realisada era suenter la fasa da pilot.

Ultra dallas cefras indicativas dil quen annual 2024 fuorma il rapport dil president communal sco era dalla geraua e dils geraus ina impurtonta part integrala dil rapport da gestiun. La suprastanza communal tgamuna il menaschi dalla vischnaunca cun la duida precauziun. Tier tuttas decisiuns preveda la suprastanza communal ils principis d'examinar la fatschenta sin basa objectiva e cun tractar tuttas persunas gestamein. Sin fundament dallas explicaziuns da quest rapport san ins attestar che las autoritads communalas han tgamunau fetg bein ils affars da vischnaunca e quei cul grond sustegn e la cumpetenta lavur da tuttas collaboraturas e tuts collaboratur dallas diversas partiziuns dils differents menaschis communalas. Quella lavur ha contribuì ad in fetg bien resultat da gestiun.

El rapport annual ei l'activitad politica resumada. Quei che ha plaz sin in pèr paginas ha denton caschunau ina lavur immensa. Las lavurs preparatorias per las sin-

gulas fatschentas sco era l'elavuraziun dils messadis corrispundents pretendan lavur professiunala e fetg bia temps. Quella lavur vegn sutschazegiada di per di e pretenda meinsvart da spustar autras lavurs impurtontas. Cun las publicaziuns dils protocols en nies fegl official dalla vischnaunca – La Tuatschina – han las convischinas ed ils convischins mintgamai la pusseivladad da s'informar bein davart las fatschentas actualas e las decisiuns dalla radunonza da vischnaunca. Ultra da quei ein era tut ils messadis publicai sin nossa pagina d'internet. Plinavon ha la suprastanza communal informau pliras gadas ad ina sera d'informaziun davart tematicas ni fatschentas actualas.

Per quei motiv vegn desistiu en quei rapport d'ina resumaziun da tuttas fatschentas tractadas. Tonaton eis ei impurtont d'informar Vus, stimadas convischinas e preziai convischins, davart projects ch'ei vegni tractai el decurs digl onn 2024. Las fatschentas dilucidadas suondan buca tenor successiun dil tractament dalla radunonza da vischnaunca.

Projects da baghegiar ella vischnaunca da Tujetsch Sanaziun dil Bogn Sedrun

Las lavurs da sanaziun han entschiet igl avrel 2023 ed ein vegnidas terminadas per gronda part igl atun 2024. Cun cuosts previ da rodund 12.4 milliuns francs ei quei project da sanaziun segiramein il pli grond project singul che ha duvrau nossa cumpleina atenziun. Las lavurs ein succedidas tenor plan da termin e las davosas lavurs dil contuorn vegnan terminadas baul la primavera 2025. La gronda responsabladad da quei project davart dalla suprastanza communal ei da tener en ils cuosts da baghegiar. Per quei motiv ei era il genau dil departament da baghegiar staus incaricaus, sin incumbensa dalla suprastanza communal, d'accompagnar il menader da construcziun sco era igl architect per saver dar alla suprastanza communal periodicamein in rapport davart las lavurs ed ils cuosts da baghegiar. Co ei vesa ora il di dalla cumparida da quest rapport, ein ils cuosts vegni teni en fetg bein. La suprastanza communal engrazia cordialmein a tuttas luvreras e tuts luvrers sco era a tuts involvai per la fetg buna lavur prestada.

Projects da fotovoltaic a Scharinas ed a Nalps

Il project fotovoltaic a Scharinas (SedrunSolar) vegn realisaus. Las lavurs preparatorias han gia entschiet igl atun 2024 e l'ovra fotovoltaica vegn baghegiada naven digl onn 2025 entochen 2028. Per saver realisar in tal grond implont da muntada naziunala ed internaziunala han tuts participai stuiu siglir sur lur atgnas umbrivas ora. L'energia alpina cun lur partenaria Aventron Solar AG ha fundau la firma Sedrun Solar AG e realisescha l'ovra cun ina prestaziun da 19.3

MWp e cun ina producziun annuala da 29'060'000 kWh, ni 29 GWh, ni energia per rodund 6'500 casadas. Las sfidas per il team da project ein stadas fetg grondas ed igl ei da gratular fermamein a tuts involvai per la lavur prestada. Ussa ha ei num realisar quell'ovra en la summa da rodund 87 milliuns francs. Sulettamein cun igl agid da tuts involvai, sco per exempel ils purs e las puras, ils possessurs da tegias a Scharinas, las instituziuns digl ambient sco era dils uffecis cantunals, eis ei pusseivel da realisar quei project. Entochen il davos eis ei era d'engraziar a tuttas convischinas e tuts convischins per il sustegn ed era la fidonza els gremis politics. Duront il temps da construcziun vegn ei a dar enqual immissiun che pretenda capientscha. Specialmein l'utilisaziun dalla via denter Rueras e Milez vegn a muntar ina sfida. Per saver evitar malaveglia ei vegniu creau in concept da traffic che duess lubir a tuts involvai da saver carrar sin quei tschancun senza difficultads. Duess ei dar conflicts, sche duein ils interess vegnir risguardai vicendeivlamein, aschia che tuts ensemen damognan da supportar quei temps empau hectic. La suprastanza communal engrazia gronda-mein a tuts involvai dall'energia alpina per lur engaschi e giavischa tut mo dil bien per la realisaziun. Il project fotovoltaic a Nalps vegn realisaus dall'Axpo. Las lavurs da baghegiar han entschiet baul il mars 2025 e quei cun tschentar la reit d'energia ella via encunter Nalps. Era quei project pretenda dad in e scadin capientscha ed era la promptadad da segidar entras risguardar las mesiras dil baghetg. Era als responsabels da quell'ovra giavischa la suprastanza communal tut mo dil bien e bia success cun la realisaziun. Omisduas ovras vegnan a caschunar immissiuns da traffic tras il vitg. La suprastanza communal stat da tut temps a disposiziun per reclamaziuns ni per segidar d'anflar sligaziuns a cuorta vesta.

Remplazzament dallas duas sutgeras Cuolm Val – Val Val – Calmut

Il remplazzament dallas duas sutgeras che colligian igl Alpsu cul territori Dieni – Cuolm Val ei d'eminenta impurtonza. Senza quella colligiaziun fuss il territori da skis Andermatt-Sedrun buca pli attractiv avunda per las aspectativas dils hosps d'ozildi. Las lavurs da planisaziun e per la damonda da baghegiar ein stadas stentusas. Cunzun la pretensiun davart igl Uffeci d'aul e prighels dalla natira dil cantun Grischun ch'ei stoppi vegnir construui da mintga vart dalla staziun en Val Val lavineras ha d'ina vart fatg il project bia pli cars e da l'autra vart bunamein buca realisabels enteifer in onn. Las sutgeras ston numnadamein vegnir remplazzadas e las lavineras ston vegnir construidas enteifer ina stad.

Autruisa ei la colligiaziun buca pusseivla sin proxim unviern – quei che havess per consequenza grondas sperditas. La lubientscha da baghegiar ei avon maun e las lavurs han entschiet las empremas jamnas d'avrel.

Prender cumiau dalla sutgera a Val-Val

La suprastanza communal giavischa a tuts responsabels in bien maun, bia cletg cun l'aura ed engrazia all'Andermatt-Sport AG per la gronda investiziun en nies territori da skis.

Nova Casa Depuoz

Cun la decisiun davart il susteniment finanziel dil cantun Grischun da 5.1 milliuns francs e cun la decisiun dalla vischnaunca da Tujetsch da dar il dretg da spazzar il baghetg vegl, ha l'instituziun Casa Depuoz saviu realisar il project. La nova Casa Depuoz a Sedrun vegn inaugurada il meins zercladur 2025 e dat ina bellezia pareta sper la casa da scola. La travestgida cun slondas muossa ch'igl architect ha piazzau in bellezia baghetg amiez Gionda che va bein a prau cul maletg dil vitg. La suprastanza communal ei segira ch'in tal baghetg vegn a survegnir gronda atenziun dalunsch e damaneivel. In grond engraziament a tuttas persunas involvidas che han possibilitau in bi suttetg a carstgauns cun in handicap – e quei en in bien ambient.

La nova ustria «Parvis» sil Cuolm da Vi

Cun l'entschatta dalla sesiun d'unviern 2024/2025 ei la nova ustria cul num Parvis sil Cuolm da Vi vegnida aviarta. Ins astga attestar als responsabels che quei project seigi reussius en tut ils graus. L'ustria ei veramein fetg biala e la survesta grondiusa. La suprastanza communal engrazia cordialmein a Marcus Weber per sia investiziun ch'ei nundetg impurtonta e giavischa ad el e siu entir team vinavon grond success.

Resort a Dieni

Ils 24 da schaner 2024 ha la suprastanza communal saviu dar la lubientscha da baghegiar per il resort a Dieni. Entochen il di da quest rapport ha la suprastanza communal aunc udiu nuot dils responsabels dalla Andermatt Swiss Alps AG. Sulettamein cul scriver dils 31 d'october 2024 ha il CEO Raphael Krucker cun la CDO Andrea Müller sincerau che la ASA seigi fetg premurada da cuntinuar cun las lavurs da preparaziun per saver entscheiver ad uras cun las lavurs da baghegiar.

Pendenzas revisiun da leschas ed ordinaziuns

Las suandontas leschas novas ni midadas da leschas ed ordinaziuns ein vegnidas approbadas ils davos dus onns:

	approbau:	en vigor
Lescha e regulativ davart l'economisaziun dils rumians	rv, 27-09-2023	01-01-2024
Lescha per far diever dallas vias d'uaul e da funs	rv, 21-06-2023	01-01-2024
Lescha davart il provediment d'aua	rv, 25-10-2023	01-01-2026
Lescha davart la dismesa d'auas piarsas	rv, 25-10-2023	01-01-2026
Lescha per la concessiun da terren en dretg da baghegiar	rv, 11-12-2024	01-01-2025
Regulativ da fatschentas per la direcziun communal	sc, 08-01-2024	01-01-2024
Regulativ davart il sustegn per uniuns e gruppaziuns d'interess	sc, 05-02-2024	01-01-2024
Regulativ da fatschenta dil Bogn Sedrun	sc, 04-03-2024	04-03-2024

(ur = urna / rv = radunonza da vischnaunca / sc = suprastanza communal)

La suandontas leschas ed ordinaziuns ein en elaboraziun ni vegnan suttamessas per approvaziun igl onn 2025:

tractaziun:	en vigor:	
Lescha da baghegiar en connex cun la revisiun dalla planisaziun locala	atun 2025	decisiun Regenza GR
Ordinaziun d'alps e pastiras per la perioda 2026 – 2030	sc	01-01-2026

Revisiun generala dalla planisaziun locala

La revisiun generala dalla planisaziun locala ei ina gronda pendenza dalla suprastanza communal che pretenda in engaschi cumplein. Specialmein igl uffeci da baghegiar, il genau responsabel sco era ils cussegladers e giurists ein fetg engaschai. Ils 28 da mars 2025 ei la procedura da cooperaziun vegnida instradada. Tuttas persunas d'interess han la pusseivladad da pretender in'audienza ni da comunicar lur giavischs e propostas per midadas. La suprastanza sto suenter quella procedura examinar il rapport dalla cumissiun independenta e decider, schebein ei basegni midadas, eventualmein introducir ina secunda procedura da cooperaziun e silsuenter clamar ad ina radunonza da vischnaunca per deliberar la fatschenta alla votaziun all'urna.

La problematica fundamentala ei la bia memia gronda surfatscha da terren da baghegiar da reserva (Kapazitätsreserve der nicht überbauten Wohn- und Mischzone). La suprastanza communal ha cun la proposta suttamessa per la procedura da cooperaziun priu ord zona da baghegiar sulettamein las parcelas ch'il cantun recamonda explicitamein. Per tut las autras parcelas da baghegiar, cunzun quellas che secattan els vitgs, ha la suprastanza communal eligiu la pusseivladad dalla mobilisaziun. Q.v.d. che talas parcelas vegnan tier questa revisiun dalla planisaziun locala buca pridas ord la zona da baghegiar e messas ella zona d'agricultura, mobein dau la pusseivladad da surbaghegiar quellas enteifer in interval pusseivel dad otg onns tenor la lescha. La summa dalla surfatscha dalla mobilisaziun ei tenor nossa cussegladra dalla planisaziun locala aunc adina bia memia aulta ed ella suppona che la Regenza dil cantun Grischn vegni buc ad approbar nossa proposta, la quala vegn approbada dil pievel all'urna. Ei sappi bein esser che

la Vischnaunca Tujetsch survegni anavos la revisiun approbada all'urna e stoppi surluvrar quella en quei punct. Dues quei esser il cass vegn quella procedura ad esser fetg dolorosa per ils pertuccai, quei che fa fetg mal il venter alla suprastanza communal. Lezza vul per tut prezi evitar talas midadas e s'engascha cun tutta forza per ils interess da nossas convischinas e nos convischins.

Activitad politica**Votaziuns all'urna**

Igl onn 2024 han giu liug all'urna ina votaziun, ina elecziun communal e sco usitau 4 votaziuns cantunales e federalas.

Ils 14 da schaner 2024 ha il pievel tuatschin votau davart conceder in credit d'impegn brut da frs. 3'120'000.00 per la sanaziun dallas vias da quartier Curtin Niregl ed Uaul Stgir. La participaziun ei stada mudesta cun 23.27%; 148 (70.48%) da 210 votantas e votants han concediu il credit d'impegn per quellas duas vias da quartier.

Allas elecziuns communalas digl onn 2023 havevan tuttas treis persunas ch'eran vegnidas eligidas ella cumissiun da gestiun fatg valer lur dretg da refutar l'elecziun. Il biro electoral haveva lu retschert duas novas candidaturas per la cumissiun da gestiun. Silvio Schmid e Reto Schmid ein vegni eligi entras in'elecziun tgeua ils 26 da zercladur 2023 dalla suprastanza communal. Ils 21 da fevrer 2024 ha Maurin Cavegn (1999) abdicau siu post sco suppleant dalla cumissiun da baghegiar e sinaquei eis el s'annunziaus sco candidat per la cumissiun da gestiun. Damai ch'in post era

aunc adina vacants, ha la suprastanza communal el-
giu, entras in'elecziun tgeua dils 4 da mars 2024, Mau-
rin Cavegn sco commember dalla cumissiun da ge-
stiun. Cun quella elecziun ei la cumissiun da gestiun
ussa cumpleta per il trienni 2023 – 2026.

Désirée Willmann ha abdicau siu post sco geraua dil
departament d'economia e turissem sin fin october
2024. Per quei motiv ha ei dau in'elecziun communa-
la ils 20 d'october 2024. A caschun da quella elecziun
comunala ei Pius Cavegn, Pitgmun (1963) vegnius
eligius cun 207 vuschs sco niev gerau pil departament
d'economia e turissem. Era el ha surpriu siu uffeci per
il trienni 2023 – 2026.

Ella Tuatschina dils 22 da mars 2024 ei vegniu publi-
cau l'elecziun complementara per l'inoltraziun da pro-
postas per in suppleant dalla cumissiun da baghegiar
entochen ils 15 d'avrel 2024. En quei interval ein negi-
nas propostas per candidats vegnidas inoltradas. Sina-
quei ei Martin Cavegn (1992) semess a disposiziun sco
candidat pil post vacant. A caschun dalla radunonza
da vischnaunca dils 13 da november 2024 ha il pievel
eligi Martin Cavegn (1992) sco niev suppleant dalla
cumissiun da baghegiar. La cumissiun da baghegiar
vegn tenor art. 35 lit. m eligida dalla radunonza da vi-
schnaunca e buca dalla suprastanza communal.

Radunonzas da vischnaunca

Duront igl onn 2024 han tschun radunonzas da visch-
naunca giu liug.

Mesjamna, ils 21 da fevver 2024 ha il pievel approbau
unanimamein in credit d'impegn da maximalmein frs.
999'999.99 per la cumpra dalla parcella 1169 a Sedrun
(anteriur Hotel Oberalp) a caschun digl ingant che ha
giu liug ils 22 da mars 2024. Ina firma da Zug ha saviu
porscher agl ingant ina summa pli aulta, aschia che la
parcella ei buca vegnida en possess dalla vischnaunca.
A caschun dalla radunonza da vischnaunca dils 22
da matg 2024 ha il pievel approbau unanimamein il
rendaquen ed il rapport annual 2023 dalla Vischnaun-
ca Tujetsch cun prender per enconuschientscha ils
quens annuals 2023 dalla Residenza Dulezi SA e dalla
Sedrun Disentis Tourismus SA. Sco igl onn avon ei il
resultat cun in gudogn da rodund 1.7 milliuns francs
fetg buns.

La medema sera ha il pievel approbau unanimamein
la revisiun parziala dalla lescha davart l'energia alpi-
na dalla Vischnaunca Tujetsch (lescha energia alpina).
Damai ch'il cussegl da vischnaunca ei vegnius aboli-
entras la nova constituziun, ha quella lescha stuiu ve-
gnir revedida. Da niev ei la radunonza da vischnaunca
igl organ culla cumpetenzza da prender decisiuns.

Medemamein ha il pievel approbau unanimamein il
rendaquen ed il rapport annual 2023 dall'energia al-
pina. La radunonza ha priu per enconuschientscha il
rapport digl organ da revisiun ed ha approbau unani-
mamein il rendaquen 2023 dall'energia alpina cun in
gudogn ella summa da frs. 2'680'056.00.

Plinavon ha giu liug quella sera ina votaziun consul-
tativa en connex cun gl'engaschi dalla suprastanza
comunala e dall'administraziun communal en fa-
vor dil project «Casti da Putnengia». La radunonza da
vischnaunca ha dau suatientscha al giavisch d'enga-
schi administrativ da vart dalla suprastanza commu-
nala e l'administraziun communal en favur da quei
project. La votaziun ei curdada ora cun in surpli per igl
engaschi. La discussiun ei stada zun critica, aschia che
la suprastanza communal ha decidu da buca perse-
quitar vinavon il project «Casti da Putnengia».

La proxima radunonza da vischnaunca ha giu liug la
mesjamna, ils 21 d'uost 2024. Quella sera ha il pievel
votau davart treis tractandas:

1. La radunonza da vischnaunca ha decidu da buca
entrar en la tractaziun dalla fatschenta «Concessiun
da terren en dretg da baghegiar» e da dar anavos
la lescha alla suprastanza communal per surluvrar
tala.
2. Silsuenter ha il pievel approbau unanimamein ils
contracts da servitud denter la Vischnaunca Tujet-
sch e las Ovras Electricas Reinanteriur SA (KVR AG)
pertuccont il dretg da baghegiar ina nova reit per
la sviaziun d'energia da NalpSolar ella Via da Nalps.
3. Vinavon ha il pievel approbau las duas novas zonas
da ruaus per la selvaschina en Val Val e Val Giuv sco
mesiras da cumpensaziun per las novas construc-
ziuns da petgas da siglientar lavinas.

Alla radunonza da vischnaunca dils 13 da novem-
ber 2024 ha il pievel eligiu Martin Cavegn da Sedrun
(1992) sco niev suppleant per la cumissiun da baghe-
giar.

La medema sera ha la radunonza da vischnaunca ap-
probau il preventiv 2025 dil quen da gudogn e sperdi-
ta dalla Vischnaunca Tujetsch cun in gudogn mudest
da frs. 37'278.00.

Alla davosa radunonza da vischnaunca digl onn 2024
che ha giu liug la mesjamna, ils 11 da december, eis
ei iu per l'approbaziun dalla revisiun totala dalla nova
«Lescha per la concessiun da terren en dretg da ba-
ghegiar». Quella fatschenta era vegnida returnada per
surluvrar alla suprastanza communal ils 21 d'uost
2024. La radunonza da vischnaunca ha approbau una-
nimamein la revisiun totala dalla «Lescha per la con-
cessiun da terren en dretg da baghegiar».

La davosa fatschenta digl onn ei stada la fundaziun
dalla «Corporaziun dallas vischnauncas concessiuna-
rias dallas Ovras Electricas Reinanteriur SA» ed appro-
baziun dils statuts. La radunonza da vischnaunca ha
approbau unanimamein la fundaziun dalla «Corpora-
ziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras
Electricas Reinanteriur SA» ed ha medemamein dau il
consentiment als statuts.

Suprastonza communal

La suprastonza communal ha salvau 30 sedutas d'uront igl onn 2024 e tractau 396 fatschentas.

Conclusiun

Il differents departaments vegnan ad informar sin las proximas paginas davart il curriu e passau digl onn 2024. Silsuenter suonda il quen annual 2024, la survesta dallas autoritads communalas, informaziuns interessantas per nossa populaziun e differentas statisticas.

Nus lein prender la caschun d'engraziar a tut ils organs pil sustegn, pigl engaschi sco era per la confidanza envers la vischnaunca da Tujetsch. Quella stema vala per la suprastonza communal, las cumissiuns e pils cussegls.

Secapescha lein nus buca tralaschar d'exprimer nies grond engraziament alla populaziun tuatschina sco era a nos hosps e possessurs da secundas abitaziuns per lur attaschadadad permanenta.

In engraziament special va a nossas collaboraturas ed a nos collaboraturs per lur engaschi nunstunclenteivel, lur prontadad da segidar e pil sustegn vicendeivel. Lur loialitad, lur confidanza e lur engaschament prezius ein il fundament da nies success. Cun lur engaschi quotidian gidan els essenzialmein da contonscher nossas finamiras e da promover ina collaboraziun positiva.

Administraziun communal e finanzas

Martin G. Cavegn
President communal

Administraziun communal

Cun l'entschatta digl 2024 ei il team dall'administraziun communal staus cumplets e mintga piazza ei stada occupada. L'administraziun communal secumpona d'in team giuven e dinamic ed ha inaga dapli demussau che las collaboraturas ed ils collaboraturs ein vegni a frida cun grondas midadas. Ina brava midada ha ei dau en connex culla informatica, cuort IT.

La Vischnaunca Tujetsch ha decidiu da migrar tut las datas ordeifer la casa sin in server extern. Cul marcu da Cuera ei sedau in partenari che porscha sligiazions cumplexsivas per segirar las datas heiclias che serimnan tier in'administraziun communal.

Sco proxim pass vegnin nus ad implementar applicaziuns che possibiliteschan a nus da tschaffar las uras da lavur a moda digitala. Era ils quens vegnan visai digitalmein el futur; quei che levgescha numerus process dil mintgadi e promova la trasparenza da nies agir.

In auter grond project ei l'implementaziun da CMI - ina software per l'administraziun da fatschentas, l'administraziun da dossiers, l'administraziun dallas autoritads ed in archiv digital en ina. La fatschenta CMI ei sespecialisada en l'administraziun publica e porscha sligiazions adattadas per diversas lavurs administrativas.

Quella software ei in grond - e tenor il concept approbau dalla suprastonza communal - il davos pass en direcziun digitalisaziun che duei denter auter levgiar il luvrar senza pupi.

Pil studi dallas sedutas porta la preparaziun digitala dallas tractandas in brava migliur, damai ch'ils commembers dil gremi pertuccau han access allas tematicas sur in'applicaziun da web.)

Quei pertucca en emprema lingia las sedutas dalla suprastonza communal, dalla cumissiun da baghegiar, denton era las sesidas dalla cumissiun da gestiun.

La gievgia sera, ils 6 da zercladur 2024 ha la suprastonza communal envidau il pievel tuatschin ad ina sera d'informaziun generala. Ei ha dau numerus referats davart las differentas partiziuns dils menaschis communal.

Geraua Désirée Willimann ha denter auter informau davart la sanaziun dil Bogn Sedrun.

Adrian Deragisch, menader dil menaschi tecnic e commember dalla direcziun communal ha medemamein priu il plaid. En sia presentaziun ha el mess il focus sin projects actuals. En consequenza dallas malauras d'unviern ein las sendas da viandar devastadas vegnidas rugaladas. Ulteriuramein ha el mussau cartas e declarau nua ch'igl uaul vegn tgirau el decuors digl onn e tgei plantinas che vegnan plantadas.

Sabrina Suppiger-Hendry, meinascola, ha presentau entginas cefras indicativas dalla Scola Sedrun. Igl onn da scola 2023/2024 han 93 scholaras e scholars visitau la scola populara da Sedrun (scoletta entochen scalem ault). Ella ha dilucidau las sfidas che sedattan el mintgadi da scola, per exempel cul plan 21 ni cun l'integratiun da novs scholars e scholaras, cunzun quels da lungatg jester.

Simona Giossi, menadra dall'administraziun communal, ha priu il plaid e declarau igl organigram dall'administraziun. Quel ha dau ina buna survesta davart las partiziuns e las funcziuns dils emploiai.

Simon Caduff, menader digl uffeci da baghegiar, ha declarau al pievel il tema eBBV – in program per inoltrar damondas da baghegiar a moda electronica. Cun in cuort film ei il process vegnius dilucidau en detagl.

Corina Flury ei responsabla per l'informatica tier l'administraziun communal. Igl onn 2024 eis ella s'occupada cun different projects pertuccont la IT dalla Vischnaunca Tujetsch. En collaboraziun cun persunas dil fatg ei vegniu elavurau ina strategia d'IT adattada per la Vischnaunca Tujetsch.

Vanessa Tuor, collaboratura dall'administraziun ei s'occupada igl onn 2024 cul project d'IKS, in sistem da controlla intern. Ella ha declarau tgei finamiras che seigien da contonscher. Plinavon ha ella fatg menziun che IKS seigi prescret dil cantun e la finamira centrala

seigi, da fixar leschas e reglas e setener vida quellas. Nies anteriur emprendist, **Damian Flepp**, ha mussau cun agid d'ina grafica la structura d'in emprendissadi tier in'administraziun publica. Parts integralas d'in tal emprendissadi cumpeglian scola, pratica e cuors intermenaschials.

Sco davos hai jeu sco **president communal** priu il plaid ed informau davart plirs camps en elavuraziun, per exempel la revisiun dalla planisaziun locala ni il project per alzar l'attractivitat dil Lag da Claus. Sco davos ein era entginas visualisaziuns dalla nov'ustria si Cuolm da Vi vegnidas presentadas.

Alla fin dalla sera d'informaziun ein tut ils visitaders stai envidai da guder in aperitiv culs emploiai dall'administraziun communal. Igl ei stau ina interessanta ed emperneivla sera d'informaziun cun inputs da valur e vivas discussiuns.

Midadas da personal

Engraziament als collaboraturs ed allas collaboraturas anteriuras

Suenter varga 21 onns tier l'administraziun communal ha **Annamaria Monn** terminau siu engaschi ed astga ussa guder sia pensiun bein meritada. Duront tut quels onns ha ella quasi luvrau en tut ils secturs dall'administraziun ed ha aschia saviu rimnar biaras e preziusas experienzas, dallas qualas ils collaboraturs dall'administraziun han adina puspei saviu profitar. Nus admettein ad ella in grond engraziament per tut sia buna lavur e giavischein bia cuntentientscha e buna sanadad pil futur.

La fin zercladur 2024 ha nies emprendist **Damian Flepp** terminau cun success siu emprendissadi da commerciant profil M. Nus engraziein per siu grond engaschi en favur dalla Vischnaunca Tujetsch e giavischein tut bien per siu futur. Damian fa in studi d'economia da menaschi cun approfondaziun sin politica e management alla ZHAW a Winterthur.

Il settember 2023 ei la contabilista, **Judith Decurtins**, curdada ora muort accident. Per la fin d'uost 2024 ha ella terminau siu engaschi sco contabilista communal tier la Vischnaunca Tujetsch. Era alla Judith engraziein nus cordialmein per sia cunscienziusa lavur e giavischein bia cuntentientscha e cunzun buna sanadad. Suenter igl accident dalla Judith Decurtins, havein nus giu grond cletg d'astgar quintar cun gl'agid da **Karin Bär**, anteriura contabilista communal tier la Vischnaunca Tujetsch. Duront biebein in onn ha ella substituì la Judith ed ha silsuenter introduciu il niev contabilist, Andri Hendry. Da cor engraziein nus alla Karin per sia flexibilitad, sia bunaveglia e sia excellenta lavur en favur dalla Vischnaunca Tujetsch.

Novs collaboraturs

Igl 1. d'october ha Andri Hendry, anteriur canzlist communal dalla Vischnaunca da Mustér, entschiet siu engaschi sco contabilist communal tier la Visch-

naunca Tujetsch. Andri dispona da nundetg bia savida els differents secturs d'ina administraziun publica e segida cun tuttas collaboraturas e tuts collaboraturs tier d'ondas da tut gener. Nus sperein ch'el sesenti bein en nies ravugl e giavischein ad el bia plascher cun sia nov'incumbensa.

L'entschatta december 2024 ha **Raffael Russi** da Sedrun entschiet siu praticum tier l'administraziun communal. Raffael era gia staus dus dis a fuffergnar tier nus ed ei sedecidiu da far in praticum da siat meins tier noss'administraziun. Accumpignaus vegn el da nossa collaboratura Vanessa Tuor, la quala segida cul Raffael ed instruescha el ellas differentas lavurs da mintgadi dall'administraziun communal. Igl uost 2025 entscheiva el siu emprendissadi tier la firma Confidar AG a Glion.

Scolaziuns e cuors da perfecziun

All'entschatta digl onn ha **Corina Flury** priu part ad in cuors da basa da management da projects ella SGO Businessschool a Glattbrugg. Quei cuors ha purschì in'introducziun cumpacta en las metodas, ils instruments e las incumbensas pli impurtantas per la gestiun da projects. In focus central ei vegnius mess sin la planisaziun da projects, quei che munta il fundament pil success d'in project.

Entras quei seminari ha Corina survegnì ina survesta cumplessiva dallas differentas fasas d'in project – dall'introducziun tier la planisaziun, dalla realisaziun entochen alla finalisaziun.

Finanzas

Quen da gudogn e sperdita 2024

Il quen annual 2024 vegn menaus strictamein tenor las determinaziuns dil model da contabilitad HRM2.

Il quen da gudogn e sperdita siara cun expensas totalas da frs. 19'759'731.76 visavi entradas totalas da frs. 21'899'295.22. Aschia seresulta in gudogn annual da frs. 2'139'563.46.

El quen annual 2024 ei vegnì fatg in deposit supplementar da frs. 200'000.00 ella prefinanziaziun per donns da malaura analog al quen 2023 sco era augmentau il fond per il svilup economic cun frs. 160'000.00 sin la summa maximala da frs. 300'000.00. Sin fundament dil fetg bien resultat dil quen 2024 ha la suprastanza communal era decidì da far ina remessa per la sanaziun dil baghetg da scola a Sedrun da frs. 1'500'000.00. Ulteriuramein ha la suprastanza communal decidì da crear in fond per ils cuosts totals dil project da pilot «Golden Card» per ils

*Nies niev contabilist
Andri Hendry*

*Nies praticant
Raffael Russi*

onns 2025/2026 tochen 2027/2028. Las vischnauncas participadas alla Golden Card, numnadamein las vischnauncas da Realp, Hospental, Andermatt, Tujetsch e Disentis/Mustér han decidìu communablamein da contribuir ina summa annuala da total frs. 240'000.00 per la promoziun dil liug e quei en favur dalla populaziun indigena. La cumpart dalla vischnaunca da Tujetsch munta sin fundament dalla clav da repartiziun tenor habitonts a frs. 70'000.00 ad onn. La suprazionza communal ha sin fundament dil bien resultat digl onn 2024 decidìu da crear per la summa totala da frs. 210'000.00 in fond per la promoziun dil liug, pia annualmein frs. 70'000.00 duront treis onns. Igl emprem rendaquen dalla carta d'indigens «Golden Card» retscheivan las vischnauncas l'emprema gada il matg/zercladur 2026. Sin fundament dalla vendita dalla carta d'indigens vegn la cumpart effectiva per la vischnaunca quintada ora. Ei sa tier ina buna vendita era capitar che la cumpart dalla vischnaunca croda ora pli bassa che previu.

Sin fundament da quels fatgs e risguardond las prelevaziuns nettas ord las finanziaziuns specialas resulta in'atgna finanziaziun resp. in cash-flow da frs. 2'767'568.90. En cumparegliaziun cun igl onn vargau d'in cash-flow da frs. 2'148'541.74 ei quei in augment da frs. 619'027.16. Enviers il preventiv cun cash-drain (minus cash-flow) semuossa ina differenza positiva da frs. 3'405'158.90 Tier la cumparegliaziun cun il resultat digl onn 2023 eis ei da menziunar che duront igl onn 2024 ein seresultadas plientradas tier il tscheins d'aua da frs. 1'472'106.45 visavi il preventiv da frs. 650'000.00 e considerablas plientradas tier las taglias sin gudogn da schischom e la taglia sin scumia da maun da frs. 666'374.30.

Tier l'administraziun generala ein ils cuosts annuals sereduci per frs. 391'922.38 sin frs. 979'227.62 visavi il preventiv da frs. 1'371'150.00. Quei fetg bien resultat ei d'attribuir allas grondas entradas ord las lavurs per damondas da baghegiar da frs. 445'885.39 enviers il preventiv da frs. 30'000.00.

Ella sparta segirtad publica ein ils cuosts annuals per frs. 48'417.22 pli bass che previu ella summa da frs. 301'500.00.

Era ella sparta scolaziun e formaziun ein ils cuosts nets curdai ora per frs. 104'560.59 pli bass che previu ella summa da frs. 1'988'450.00. El quen da gudogn e sperdita ei els cuosts totals da frs. 3'383'889.41 era il deposit da frs. 1.5 milliuns ella prefinanziaziun dalla sanaziun dalla scola risguardaus. Senza quella remessa muntan ils cuosts a frs. 1'883'889.41.

Tier la sparta cultura, sport e temps liber schaian ils cuosts per frs. 34'421.67 sut ils cuosts budgetai da frs. 654'760.00.

Ella sparta sanadad ein ils cuosts annuals per frs. 108'069.11 pli aults che previu. Cunzun la cumpart dils cuosts da tgira e la cumpart vid la sperdita dalla Spitex Cadi han caschunau quei augment da cuosts.

Il traffic ha caschunau plicuosts egl onn da gestiun da frs. 187'318.39. El preventiv eran cuosts da total frs. 894'700.00 previ. Ils motivs ein las expensas buca previdas per reparar donns da malaura da frs. 122'978.53 sco era las pli bassas entradas dallas uras da parcar da frs. 60'938.48.

Tier igl ambient e la planisaziun dil territori ha ei dau cuosts supplementars da frs. 359'603.36. Ils motivs ein la remessa per donns da malaura da frs. 200'000.00 ch'era buca previda el preventiv 2024 sco era las amortisaziuns extraordinarias da frs. 60'837.70. Plinavon ein las contribuziuns cantunalas per rempars da lavinas per frs. 78'080.75 pli bassas che previu.

La sparta economia publica siara cun in surpli da cuosts da frs. 401'477.93 en cumparegliaziun cul preventiv 2024. En special ei da menziunar la remessa da frs. 210'000.00 per la «Golden Card». Cun quels daners vegnan ils cuosts totals da treis onns pil project da pilot per la carta d'indigens finanzia.

Las amortisaziuns totalas dalla facultad administrativa muntan a frs. 646'063.99. Quella summa vegn spartida en amortisaziuns ordinarias da frs. 473'586.77 ed amortisaziuns extraordinarias da frs. 172'477.22. Ultra da quei ein era las aczias dallas Pendicularas Mustér SA vengidas screttas giu sin frs. 1.00 ella summa da frs. 48'999.00. Tenor las prescripziuns dil model da contabilitad HRM2 eis ei buca pli lubiu da far amortisaziuns supplementaras. Quei possibilitescha d'ina vart da cumparegliar fetg bein il quen annual a liunga vesta. Da l'autra vart ha la suprazionza communal buca pli la pusseivladad da far reservas tgeuas sin la facultad administrativa. La suprazionza communal ha denton sin fundament dil bien resultat decidìu d'amortisar extraordinariamein las posiziuns restontas ella contabilitad da sut frs. 50'000.00. Quei ei tenor igl Uffeci da vischnauncas dil Grischun lubiu e fa senn, sche posiziuns ella bilanza vegnan sur biars onns amortisadas mo cun pintgas summas.

Il resultat dil quen da gudogn e sperdita 2024 ei per frs. 1'812'853.46 megliers che prognosticau el preventiv. Quella differenza seresulta dil budgetar fetg precaut. Cun calcular las entradas plitost a moda pessimistica e cun risguardar cumpleinamein ils cuosts, stuess ei dar in gudogn. En special han las taglias communalas cun in surpli d'entradas ed in grond surpli dils recavs tier il tscheins d'aua attribuiu a quei resultat positiv.

Quen d'investiziun

Il quen d'investiziun dalla facultad administrativa cumpeggia expensas egl import da frs. 8'730'140.22 ed entradas da subvenziuns e contribuziuns da frs. 1'385'390.36, aschia ch'ei resultan investiziuns nettas da frs. 7'344'749.86. Las grondas investiziuns ein stadas la sanaziun dil Bogn Sedrun da netto frs. 5'466'257.57 e las sanaziuns dallas vias communalas da netto frs. 1'388'513.66.

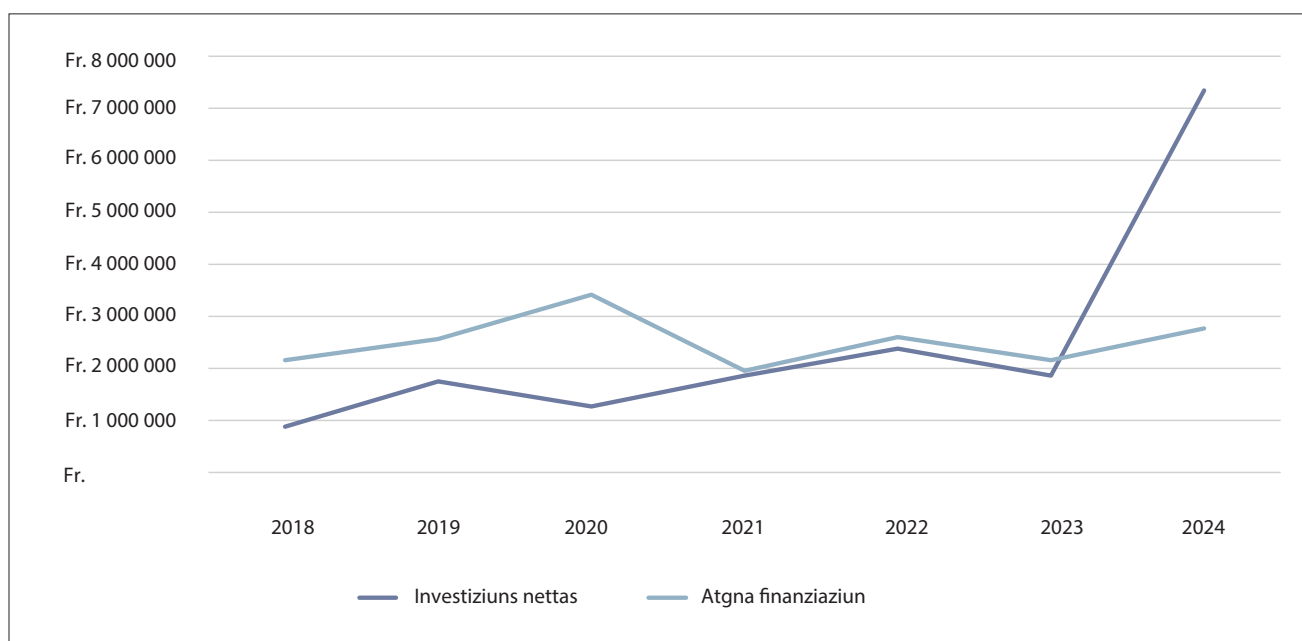
Cefras indicativas

Ina impurtanta cefra indicativa, ch'era il cantun Grischun tila a nez per cumparegliar las vischnauncas, ei la facultad netta per persuna. Entras subtrahar ils deivets totals dalla vischnaunca pils 31-12-2024 da frs. 12'824'146.17 dalla facultad finanziaria da frs. 18'237'299.69 resulta ina facultad netta da frs. 5'413'153.52. Cun divider quella summa entras il diember d'habitonts da 1'285 per la fin 2024 sedat ina facultad netta per habitont da rodond frs. 4'213.00. Quei munta ina sminuziun da frs. 3'886.00 per habi-

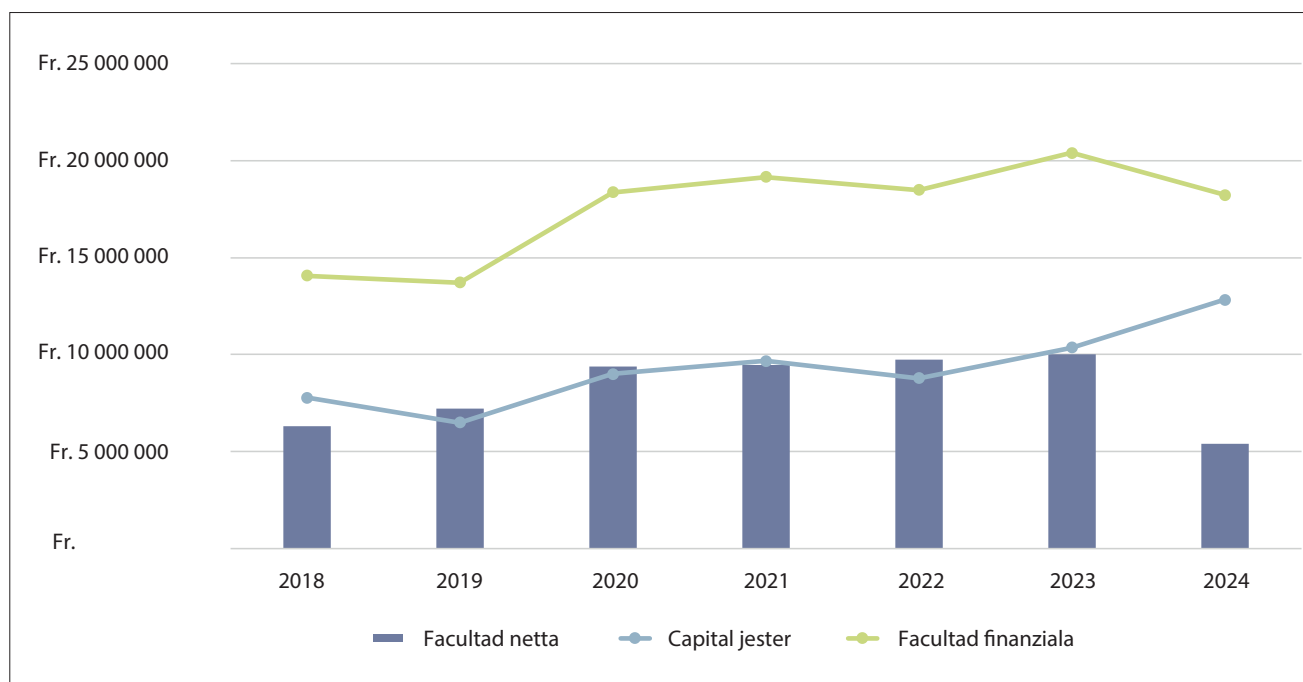
tont en cumparegliaziun cul quen 2023. Quella cefra indicativa ei fetg buna, cunzun sch'ins cumpareglia tala cun vischnauncas che han enstagl d'ina facultad netta schizun in deivet net; quei vul dir che la facultad finanziaria survarga ils deivets dalla vischnaunca. La sminuziun ei da contribuir alla gronda investiziun ella sanaziun dil Bogn Sedrun.

Tenor las indicaziuns dil cantun vegn ina vischnaunca cun in deivet per habitont sur frs. 5'000.00 giudicada sco vischnaunca cun in fetg ault deivet.

Svilup atgna finanziaziun 2018 – 2024

Facultad netta 2024

Sebasond sin quella calculaziun savess la vischnaunca da Tujetsch investir varga 11 milliuns francs cun finanziair l'entira summa cun capital jester. In'autra cefra indicativa ei il deivet a liung termin. Ils deivets a liunga vesta muntan per la fin digl onn 2024 a frs. 11'065'000.00 (grafica pagina 54). Igl augment da frs. 3'520'000.00 egl onn 2024 ei d'attribuir agl emprést niev en connex cun la sanaziun dil Bogn Sedrun. La pli impurtanta cefra indicativa ei segiramein il cash-flow (atgna finanziaziun). Quel munta pigl onn 2024 a frs. 2'767'568.90 ed ei per rodund frs. 620'000.00 pli aults che gl'onni vargau. Cun quellas entradas vegnan las investiziuns e las amortisaziuns dils deivets a liung termin finanziaadas. Las grondas investiziuns sco la sa-

naziun dil Bogn Sedrun ni las sanaziuns dallas vias da quartier pretendan d'augmentar ils deivets a liunga vesta, ils quals san vegnir reduci cuntinuadamein culs cash-flows dils proxims onns.

Investiziuns supplementaras vegnan ad esser necessarias en connex cul project dil resort a Dieni. Dues il resort vegnir construius sco planisau, vegn quel a purtar alla vischnaunca grondas entradas supplementaras, las qualas lubeschon da far las investiziuns corrispundentas. El decuors digl onn 2025 vegn a semusar en tgei dimensiun che las investiziuns ed ils cuosts annuals vegnan a semover. Tonaton astg'ins dir ch'in resort a Dieni purtass alla vischnaunca sco era alla regiun ina fetg gronda plivalur persistenta.

Baghegiar, forestalessers ed ambient

Guido Monn
gerau

Situaziun da baghegiar

L'activitad da construcziun en la Val Tujetsch ei era igl onn 2024 stada fetg gronda. La vischnaunca da Tujetsch ha denter auter realisau ils suandonts projects:

- Sanaziun Via Cavorgia (catram da fin)
- Sanaziun caraun Crappa/Claus
- Sanaziun Via Curtin Niregl ed Uaul Stgir
- Sanaziun Via Fontauna
- Niev parcadi Via Dulezi (Casa Depuoz) ed adattaziun parcadis Via Dentervitgs
- Bogn Sedrun

- Revaletaziun biotops Tujetsch

- Sanaziun senda enviers la punt dil Drun dalla viafier Matterhorn Gotthard e cumpart dalla passarella tier la punt

Parallelmein ha la vischnaunca fatg lavurs da manteniment ordinarias vid vias, parcadis e sendas, damai che talas secattavan per part buc en in bien stan. Igl uffeci da baghegiar ha documentau il stan dallas vias, passapeis e parcadis. Aschia vegnan las investiziuns fatgas tenor prioritad cun risguardar il preventiv annual.

Per igl uffeci da baghegiar ei il manteniment mintgamai ina gronda sfida. Ei sto vegnir priu decisziuns risguardond la necessitad ed ils projects previ ils proxims 10-15 onns tenor il plan da finanzas. Investar en vias che vegnan sanadas cumpletamein ils proxims onns fa negin senn, num che talas secattien en in aschi schliet stan.

Igl onn 2024 ha la vischnaunca impundiu pil manteniment da vias e parcadis rodund frs. 326'000.00.

Ultra da quellas investiziuns han persunas privatas investiu en differentas renovaziuns grondas e pintgas,

Adattaziuns vid il passapei alla
Via dalla Staziun a Camischolas

Catram baghegiu ora silla Via Flurin

Catram baghegiu ora silla Via Flurin

La Via Flurin cun nova cuvrida

ni realisau engrondaziuns da lur habitadis. Medemamein ei era vegniu realisau novas casas. Per tractar tut las fatschentas da baghegiar ei la cummission da baghegiar s'entupada a 19 sedutas. Vitier vegnan beinenqual seduta sin plazzals da baghegiar ni ulteriuras sedutas per liquidar fatschentas sil sector da baghegiar. En tut ei vegniu inoltrau 181 predamondas, damondas ni annunziadas da baghegiar.

Sanaziun Via Cavorgia / caraun Crappa/Claus

Cun las lavurs da catram da fin ei la sanaziun dalla Via Cavorgia vegnida terminada igl onn 2024. Cunquei ch'il project ha saviu vegnir optimaus muort ina fetg buna planisaziun ein ils cuosts stai in ton pli bass che previu. Cheutras ha la suprastanza communal decidu dad aunc far certas migliuraziuns ed adattaziuns el caraun Crappa/Claus. Quei tschancun secattava gia dapi plirs onns en in fetg schliet stan. Quellas lavurs ein medemamein vegnidas exequidas la primavera 2024, parallelmein cun il catram fin dalla Via Cavorgia. Cun la sanaziun dalla Via Cavorgia eis ei reussiu d'augmentar la segirtad dalla via viers Cavorgia.

Cuosts d'investiziun previ:

frs. 2'412'215.00

Cuosts effectivs:

+/- frs. 1'472'551.90

Sanaziun Via Curtin Niregl e Via Uaul Stgir

La via da quartier Curtin Niregl e la Via Uaul Stgir ein vegnidas sanadas naven dalla primavera entochen igl atun 2024. Per part secattavan ils mirs da sustegn en in schliet stan ed eran entras quei en moviment. Aschia han ils mirs stuiu vegnir francai anavos ella tiara. Il catram haveva grondas sfendaglias. La fundaziun corrispundeva buc allas normas d'ina tala via da quartier. Suentar ferdaglias schelava la fundaziun, ei deva malulivads e las sfendaglias digl asphalt vegnevan pli e pli grondas. Ils urs dalla via eran tschessai e pendevan sin la fallida vart. La neiv saveva buca vegnir rumida bein. Tier marschaunas restavan puozs d'aua ni glatsch ellas umbrivas dallas casas encunter sid. Ils parcadis privats havevan en plirs loghens buca las altezias necessarias. Tier ils parcadis curreva l'aua da meteo buca naven e caschunava aschia donns supplementars e glatsch durant igl unviern. Ils tumbins funcziunavan mal e tschaffavan buca l'aua da meteo muort ils donns dal-

La Via Cavorgia senza la cuvrada

La Via Cavorgia cun nova cuvrada

La via vegn catramada

Scavament dalla fundaziun

Via Niregl – Nova lingia d'aua da meteo e nova lingia da pressiu per l'aua da beiber

Scavament per las auas piarsas

Via Fontauna – Lingia da canalisaziun ed illuminaziun

Via Fontauna – Lingia da canalisaziun ed illuminaziun

la via. Sin differents tschancuns ei il conduct d'aua tschuffa vegnius remplazzaus. En quei connex ein era las auas da meteo vegnidas spartidas. La fundaziun ei vegnida remplazzada e baghegiada da niev. La corporaziun Aua Cristalla ha en quei connex saviu remplazzar igl entir conduct principal e medemamein midar ora tut ils sclusadurs privats en quei quartier. Ils ulteriurs conducts da tiarzs, sco Swisscom, energia alpina, eav, ein vegni sanai ni remplazzai. Muort in stretg program da lavur e l'excellenta lavur dallas firmas involvidas, han las grondas parts dallas lavurs saviu vegnir terminadas igl atun 2024 tenor il program previu. La primavera 2025 vegn aunc exequiu il catram da fin ed aschia terminau la sanaziun per la via da quartier Niregl-Curtin.

Cuosts d'investiziun previi:
frs. 3'120'000.00

Sanaziun Via Fontauna

Tenor il plan directiv dil plan general d'allontanament d'aua (GEP Genereller Entwässerungsplan) ei la vischnaunca obligada da sparter las auas da meteo ils proxims onns ell'entira vischnaunca. Las determinaziuns surordinadas pretendan che las auas da meteo vegnien canalizadas separadamein. En connex cun quellas lavurs ei era gest la lingia libra da telefon (Swisscom) vegnida plazzada sut tiara. Quella dislocaziun ha giu ina gronda influenza positiva sil maletg dil vitg Sedrun.

Cunquei ch'ils cuosts dalla Via Fontauna ein mai vegni adossai als habitonts ha la suprastanza communal decidid, el rom dalla finanziaziun dalla sanaziun

dalla Via Fontauna, da menar atras ina procedura da perimeter, sco tier las autras sanaziuns dallas vias da quartier.

Las grondas parts dallas lavurs ein vegnidas terminadas igl atun 2024. La primavera 2025 vegn aunc exequiu il catram da fin cun adattaziun dil contuorn.

Cuosts d'investiziun previi:
frs. 130'000.00

Niev parcadi Via Dulezi (Casa Depuoz) ed adattaziun parcadis Via Dentervitgs

En connex cun la realisaziun dalla nova Casa Depuoz ei la vischnaunca stada obligada da metter a disposiziun parcadis ella vischinonza e quei per affittaziun. Aschia ei vegniu erigiu novs parcadis ella Via Dulezi. Vitier ei vegniu adattau ed augmentau ils parcadis ella Via Dentervitgs. Cun l'augmentaziun dil diember da parcadis dat ei da niev avunda parcadis ella vischinonza dalla nova Casa Depuoz. Vinavon ei vegniu realisau in meglier access alla halla da gimnastica veglia - quei che fageva adina puspei fastedis als responsabels d'occurrenzas entras ils transports da camiuns.

Cuosts d'investiziun previi:
frs. 130'000.00

Novs parcadis sper il local dils Pluscheins

Engrondaziun dils parcadis sur la Scola Sedrun

Adattaziun dil passadi sur la Scola Sedrun

Bogn Sedrun

En in cuort temps da 18 meins ei vegniu baghegiu mordio cun ina participaziun da bunamein 50 firmas vid il project. En tut ein rodund 285 luvriers da differents spartas stai presents al plazzal. Quei ha basignau ina buna coordinaziun dalla survigilanza. La cumisiun dil bogn ei seradunada varga 37 gadas e leutier ha ei aunc dau varga 70 sedutas da mistergners. Parallelmein ha ei era duvrau pliras sedutas da planisaders cun igl architect. Ins astga dir che la sanaziun dil bogn seigi gartegiada e corrispundi allas strentgas normas e prescripziuns da differents uffecis: Reglaments da ventilaziun, dalla polizia da fug, dalla higiena tenor igl inspectur da victualias, dalla Pro Infirmis pertuc-cont personas impedidas ed era prescripziuns da certs materials a norma da segirtad e qualitat. Egl intern dil bogn ei vegniu midau ora l'entira tecnica sco ventilaziun / electricitad / installaziuns sanitaras e scaldament. Il scaldament ei colligiau da niev cun la lingia d'energia cun sondas dalla tiara ed aschia vegn spargnu rodund 100'000 liters ieli; quei corrispunda a ca. 8 camiuns che transportavan mintg'onni ieli dalla Sur-selva siado. Las fatschadas e las finiastras ein vegnidas

Scavament dil bassin

Disfatga dallas preits encounter vest

Montascha dallas schischeras cun sgargugl (Sprudel)

adattadas alla norma energetica. L'aua da duschas e canalisaziun vegn recuperada entras in niev implont dall'energia alpina sut il bogn avon da sbuccar ella colligaziun dalla vischnaunca. L'attractivitat ei vegnida augmentada cun la ruschnera da 67 meters lunghezia, l'engrondaziun dil bogn d'affons e l'oasa da massaschas el bassin grond. Quei ha segiramein purtau ina gronda plivaleta al bogn cuvretg. Da menziunar ei era la pictura dil renomau artist BANE (Fabian Florin) per il bein gartegiau maletg che vegn a representar nies bogn aunc biars onns. Il bogn cun il wellness munta segiramein ina fetg buna purschida turistica per ils proxims decennis.

Il contuorn e pintgas lavurs ein d'exequir el decuors dalla primavera 2025.

Cuosts d'investiziun previ:

frs. 12'440'206.00

Cuosts effectivs:

+/- frs. 12'300'000.00 (summa definitiva suonda)

Revaletaziun biotops Tujetsch

Igl onn 2023 ha la suprastanza communal decidu da schar elavurar in concept per revaletaziun (da dutgs e biotops) en Tujetsch. Ord quei concept ei lu vegniu eligi siat loghens sco projects da revaletaziun pils proxims onns. Ils projects ein silsunter vegni elavurai el detagl entras in biro specialisau.

En il rom dil concept per il svilup dall'aua (Gewässerentwicklungskonzept) a Tujetsch ei vegniu realisau 2024 dus emprems projects da revaletaziun dalla natira.

Dutg Grond (Prau Cumin)

Il cuors inferiur (Unterlauf) dil Dutg Grond ei vegnius ulivau e renaturalisau sin ina tschancun da 180 meters entochen la sbuccada dil Rein Antieriur. Las rivas ein puspei concepidas a moda naturala, aschia che animals e plantas ch'ei dependentas da spazis da viver humids pon puspei sedomiciliar. Da niev san era pèschs puspei senudar naven dil Rein Antieriur dil dutg si.

Dutg Grond – Sbuccada naturala avon l'entrada el Rein

Cuosts d'investiziun:

frs. 137'000.00

Finanziaziun:

10% Cantun

35% Confederaziun

10% Vischnaunca

45% Contribuziuns da tiarzas personas

Dutg Clavau-Cavorgia

A Cavorgia han ins inizià la renaturalisaziun dil dutg Clavau sin in tschancun da 250 meters. Medemamein ei vegniu erigiu in grond puoz per amfibis, libellas ed auters animals ch'ei dependents d'auas quietas. La construcziun da quellas lavurs ei vegnida interrutta muort la nevada e vegn aschia terminada igl onn 2025.

Cuosts d'investiziun:

frs. 252'000.00

Finanziaziun:

10% Cantun

60% Confederaziun

10% Vischnaunca

20% Contribuziuns da tiarzas personas

Ils projects per augmentar la valur dalla natira ein pusseivels mo grazia al consentiment dallas proprietarias e dils proprietaris ed dil sustegn finanziel dalla Confederaziun, dil cantun, dil fond «naturemade star» dall'EWZ e dalla vischnaunca.

Igl onn 2025 ei previu da revitalisar treis ulteriurs lohens.

In niev puoz natural

Revaletaziun cun scavar ora danovamein il dutg

Scavament sper il puoz

Sanaziun senda enviers punt dil Drun dalla MGB

En connex cun la sanaziun dalla punt sur il Drun dalla viafier Matterhorn Gotthard ei era la senda che meina naven dalla finiziun dalla punt entochen alla Via dil Bogn e tiel sutpassadi vegnida sanada. La senda ei vegnida slargada cun quei che la passarella sur la punt ei medemamein vegnida engrondida. Quella engrondaziun ei fetg d'engrau per pedunzs e velocipedists.

Punt Drun MGB – Nova passarella cun ina ladezia da 1.60 m

Punt Drun MGB: Adattaziun dalla senda tier la passarella dalla punt

Vitier ei vegniu adattau il sutpassadi encunter Cungieri. Muort la buna collaboraziun cun la viafier Matterhorn Gotthard e buns contacts eis ei reussiu da baghegiar e nezegiar ina buna caschun per realisar ina infrastruttura che ademplescha e cuntenta cumpleina-mein ils giavischs e basegns a liung temps.

Cuosts d'investiziun previ:

frs. 20'000.00 (senda)

frs. 95'000.00 (passarella)

Cuosts effectivs:

frs. 57'000.00 (senda e passarella)

Manteniment dalla canalisaziun

Las determinaziuns surordinadas pretendan che la vischnaunca procuri che l'aua da plievgia vegni canalisada separadamein dallas auas piarsas. Era quest onn ha la vischnaunca continuau cun sias stentas d'optimar la distribuziun d'aua e far differentas lavurs da manteniment vid la canalisaziun per garantir l'effizienz e durada dil sistem.

Odem ils Plauns ha la canalisaziun publica stuiu vegnir dislocada muort in project privat.

Adattaziuns dalla canalisaziun odem ils Plauns a Sedrun

Adattaziuns dalla canalisaziun odem ils Plauns a Sedrun

In project ch'ei vegnius spustaus sin 2025 ei il dutg a Dieni sper las pendicularas. Quei project ha stuiu vegnir spustaus muort capacitat da lavur dils planisaders. Per cumpletar ed adattar la canalisaziun publica ei previu mintg'onni ina certa summa. Ils proxims onns ei la vischnaunca obligada da cuntinuar cun las lavurs vid la canalisaziun.

Halla da deposit/Habitaziun casa da giuventetgna/ Local da giuventetgna

Muort il grond quantum da lavur ed ord motivs finanzials ei la realisaziun dils projects numnai vegnida spustada sin igl onn 2025. Las preparativas dils projects ein vegnidas exequidas en collaboraziun cun planisaders durant igl onn 2024.

Halla planisada ella plaunca existentia

Local da giuvenils che duei exister el baghetg vegl dil «Maschinahuus»

Anteriura ovra electrica Val Strem, Gionda

Forestalessers

Adrian Deragisch, menader digl uffeci forestal

Collaboraturs

Durant igl onn precedent han danovamein 11 luvriers saviu vegnir occupai ed han prestau las suandontas uras en las differentas spartas:

- Forestalessers	6'127 uras
- Stradalessers	3'784 uras
- Manteniment infrastruttura turistica	3'352 uras
- Erecziun e manteniment ovras da protecziun	1'182 uras
- Diversas lavurs (administraziun, mant. maschinas, lavurs per tiazas persunas eav.)	3'603 uras

Cun la fin da zercladur ha Clau Martin Bundi bandunau nies menaschi suenter siat onns. Signur Bundi ei staus engaschaus tier nus sco bostger ed ha ussa obteniu ina piazza tier la vischnaunca da Breil, nua ch'el ei sesents.

Cun l'entschatta uost ha il giuven indigen Tobia Solèr da Zarcuns entschiet siu emprendissadi da bostger tier nies menaschi. Ei legra nus zun fetg da saver scolar ina persuna interessada per ils fatgs forestals en nos uauls da schurmetg muntagnards.

La primavera ha la giuvna Valeria Sialm da Schattdorf frequentau durant quater meins in praticum tier il forestalessers per saver visitar igl atun la scola aulta professiunala da Bern per contonscher il diplom da bachelor en la scienza selviculturala (*Bachelor in Waldwissenschaften*).

Nova maschinas da scuar vias

Suenter varga 20 onns ha la maschina da scuar vias dil fabricant Bucher stuiu vegnir remplazzada. Quei ei succediu entras ina semeglionta maschina d'ocasiun. Dapi il fenadur ei la maschina tier nus en funcziun per cumpleina cuntentientscha.

Raccolta da lenna / utilisaziuns sfurzadas

La raccolta da lenna ei serestrenscha igl onn 2024 primarmein sin donns sfurzai entras neiv e vent sco era sin in tagl da regiuvinament e tgira egl uaul da Surrein/Paluttas.

Nova macchina da scuar vias (Bucher CityCat V20)

Duront ils meins da primavera ei vegniu luvrau si 1'257m³ lenna sdrenada; quei oravontut en ils uauls dalla vart sut da nossa val. Per rumir ils donns sfurzai ei vegniu impundiu 1'176 uras da lavur. Ils cuosts totals da rumida muntan a frs. 168'483.00. Il cantun ha susteniu quellas mesiras ordinadas cun frs. 120'947.00. Las entradas ord la vendita da lenna da diever e da brisch muntan a frs. 61'694.00, aschia ch'ils cuosts per quella lavur han saviu vegnir cuvretgs cumpleinamein.

Ina digren marcanta ha ei dau tier ils donns d'ual entras il bau scorsa. Grazia all'aura bletscha dalla primavera ha la grappa forestala stuiu pinar negina lenna en nos uauls pervia dil bau scorsa. Sin fundament dallas traplas installadas per controlla dil bau scorsa ei la populaziun sesminuida en cumparegliaziun cun igl onn vargau per la mesadad. In fatg ch'ei era d'attribuir allas mesiras rigurusas dils davos onns per cumbatter epidemias cun immens donns d'ual entras quei ani-malet.

Per il tagl da lenna egl uaul Surrein/Paluttas duront ils meins d'atun ei la tschaghegna mobila vegnida installada. Treis lingias ein stadas necessarias per raccoltar e transportar la lenna a val. La lenna ei vegnida sromada sil plaz entras in processur dalla firma Solèr SA, Uors. En tut ei vegniu nezegiau 1'040m³. Las mesiras augmentan la glisch per la regiuvinaziun naturala e migliuran il svilup dallas plantas restontas.

La Punt sur il Rein da Nalps suenter la sanaziun

Transport da lenna

Survesta dallas utilisaziuns digl onn 2024:

- Utilisaziuns sfurzadas	1'257m ³
- Tagl da regiuvinaziun Surrein	1'040m ³
- Tgira plantaziun Spinatscha	117m ³
- Tgira plantaziun Scharinas	347m ³
- Tgira Bostg Dadens	115m ³
- Val Bugnei	154m ³
- Tgira plantaziun Tschamut-Selva (denter la lingia da viafier e la via cantunala)	235m ³

Total 3'265m³

Projects forestals

Project da lavineras L'Ondadusa II

Duront ils onns 2009 – 2014 ha giu liug el rom d'in project forestal la realisaziun dallas lavineras el vest da L'Ondadusa. En tut ei vegniu construui 748m' lavineras permanentas da fier e 620m' lavineras temporaras ord lenn castagner. La surfatscha denter las lavineras da lenn ei vegnida plantada cun 3'200 plantinas pégn. Suenter biebein 40 onns han las lavineras ademplier lur funcziun e la plantaziun ha da surprender la funcziun da schurmetg.

Muort la gronda pendenza sedat denter las retschas da lavineras moviments dalla neiv cun in effect negativ sin la prosperaziun dallas plantinas. Bests ruts e plantinas scarpadas ord la tiara ein la consequenza. Per evitar tals moviments ei vegniu construui 132 bucs da lenn. Igl atun ei vegniu plantau ella vischinonza dils bucs 300 plantinas pégn e 150 plantinas larisch. Las lavurs cuozan aunc entochen la fin digl onn

La Punt sur il Rein da Nalps avon la sanaziun

Nova ruschnera al Lag da Claus

La nova fueina da grillar giu Milà

Event da team 2024

2025. Ils cuosts per quellas mesiras ein calculai cun frs. 140'000.00. Da quei surpandan cantun e Confederaziun 80% dils cuosts totals. Il rest vegn repartius sin la Viafier Matterhorn Gotthard, igl Uffeci da construcziun bassa dil Grischun e la vischnaunca.

Sanaziun via d'uaul Cavorgia

Suenter in slargiamet ed ina sanaziun totala dil tschancun via d'uaul denter la punt sur la Val Caltgera e Plaun dallas Cavorgias digl onn 2023 ei in remplazament dalla punt sur il Rein da Nalps stada sil program uonn. Il svilup dallas maschinas forestalas ha per consequenza in augment dalla ladezia. Aschia ei in carrar segir cun tals vehichels sur la punt existenta digl onn 1963 strusch pli pusseivels. Ina migliur per augmentar la segirtad ei stada pli che necessaria. La punt veglia ei vegnida disfatga e remplazzada entras ina nova punt da betun cun ina ladezia da 4.0m. Ils cuosts per la nova punt ed ulteriuras lavurs da sanaziun muntan per igl onn 2024 a frs. 770'530.00. Cantun e Confederaziun surpandan 66% dils cuosts totals. Ils onns proxims ei previu ina sanaziun dalla punt sur la Val Caltgera ed ina cuvrida dalla via cun ina platta da betun. Il project cuoza aunc entochen la fin digl onn 2026.

Manteniment infrastruttura turistica

Il lag da Claus ein ina purschida che vegn apprezzada d'indigens e hosps. El contuorn dil lag ha il stradaleser plantau pliras plantas per aschia saver porscher dapli umbriva durant ils dis da calira. Ina nova ruschnera lai lischnar ils pignets bufatg ell'aua agl ur dil lag. Sin la piazza da grillar Giu Milà ein duas fueinas vegnidas remplazzadas entras grils robusts da fier.

Event da team

Sco engraziament per la gronda lavur prestada e per promover la camaraderia ha giu liug ils 29 d'uost igl event da team dil menaschi tecnic. Ils 12 conluvers han ascendiu la damaun la senda enferrada Pinut a Flem e suenter fatg il viadi naven dall'alp Tegia Gronda a Bargis e lu puspei anavos a Flem. La part culinaria havein gudiu sper il lag a Davos Munts, Vattiz.

Departament educaziun, giuventetgna, cultura e sport

Daniel Schmid
gerau

Igl onn 2024 va segir ella historia sco in onn da planisaziun. Projects ch'eran mo in'idea ein vegni sviluppai pli e pli, aschia ch'ei seccistallisescha ora fetg bunas ideas e fantastics projects.

Aschia ein il local da giuventetgna ed ils habitadis per emprendists sin buna via da vegnir realisai.

Suenter fetg liungs sclariments pertuccont la segirtad da tiaratriembel en casa da scola, havein nus uss era leu survegniu las mesiras ch'ein d'ademplier, aschia che la planisaziun ha saviu vegnir serrada giu. Impurtont en quei project ei d'adina involvar ils pertuccai che han da luvrar cun ed en gl'object.

Ella cultura spitgein nus vess ch'igl archiv cultural dil Forum cultural Tujetsch vegni aviarts. L'entira stad ei vegniu luvrau e baghegiu si Pitgmun ed ins ha saviu observar bein con spert ch'il baghetg ei vegnius realisau.

Participaziun ei e stat in tema central. Il workshop dalla vischnaunca, nua che differentas ideas ein vegnidas presentadas, ein vegnidas frequentadas dad ina gruppa da giuvnas e giuvens. Cheu eis ei impurtont dad ir per els, informar els davart occurrenz e schar participar els als discuors ed oravontut prender serius lur meini. Aschia savein nus integrar els e dar il sentiment dad impurtonza, quei ch'ei essenzial per il futur.

Alla fin lessel jeu dir in grond «engraziel fetg» a tut las persunas che prendan mintga di la peda da sviluppar e far meglier quels projects. Il s'engaschar e purtar en la megliera versiun pusseivla per il project ei da gronda impurtonza e duei haver cheu sia renconuschientscha.

Aschia vegn igl 2025 ad esser in onn da fiastas ed averturas che duei menar ensemen las tuatschinas ed ils tuatschins. Scuntradas e sentupadas van pli e pli

en emblidanza. Aschia lein nus s'entupar adina cura ch'igl ei pusseivel - ussa ed egl avegnir. Sutvart suondan ils rapports davart la Scola Sedrun da Sabrina Suppiger-Hendry, davart la cultura da Tarcisi Hendry, e davart la lavur sociala dalla Cadi da Gabriela Cabalzar.

Educaziun

Sabrina Suppiger, meinascola

Scola Sedrun

Cerchel scolastic

Igl onn da scola 2024 ha ei dau ina midada el cerchel scolastic. Flurina Manetsch ha bandunau la scola da Sedrun. Romana Deragisch ha saviu surpender siu pensum.

Giubilara – Romana Deragisch (15 onns survetsch)

Suenter la terminaziun dil seminari da mussadras a Cuera igl onn 1999 ei Romana stada engaschada en la scoletta a Vaz/Obervaz, el vitg patern da sia mumma. Suenter ha ella luvrau 5 onns ella scoletta Sedrun avon che sededicar all'atgna famiglia. Igl onn 2014 ei la caschun sedada da puspei fitgar pei ella professiun. Tschun onns ha Romana partiu la piazza cun Gelgia Deplaz e pli tard cun Flurina Manetsch, medemamein durant 5 onns. In grond engraziament a Romana per la lavur ch'ella presta mintga di.

Giubilara – Lea Berther (20 onns survetsch)

Suenter il studi da scolasta secundara all'universitad da Fribourg ha Lea rimnau sias empremas experientchas professiunalas en Surselva sil scalem superiur e pli tard era ella Casa Depuoz. Igl onn 2005 ha Lea surpriu l'incarica sco scolasta da classa pintga a Rueras e lu a Sedrun. Suenter plirs onns ella pratica ha ella absolviu il studi da pedagoga curativa. En quella funziun ha ella susteniu scolaras e scholars cun basegns specials e quei sin tut ils scalems da nossa scola. Era alla Lea in grond engraziament per la lavur prestada.

Tgaun pedagogic en scoletta

Dapi igl onn 2020 s'auda il tgaun Gina (raz labrador) tier la famiglia da Romana. Cun visitar cuors ei il tschaf-

fen carschius da luvrar pli intensivamein cul tgaun. Romana ei se-decidida da frequentar ina scolaziun tier «Pädagogik-Hund». Durant 12 modulz teoretics e pratics ei bia savida vegnida intermediada entras persunas zun cum-petentas. Igl atun var-gau ha Romana astgau serrar giu la scolaziun ensemen cun Gina. Gia durant la scolaziun ha Gina accumpignau la Romana en scoletta ed uss ei quei quasi daventau rutina. Haver in tgaun durant entgins dis en scoletta ei ina plivalur per tuts. Entras la preschientscha empren igl affon denter auter d'esser pli empatics e respectar il visavi. Pliras situaziuns ord il mintgadi confirman la teoria. Cheu in exempel: Ina gruppa d'affons havevan baghegiu ina gronda tuor cun material da construcziun. Cura che Gina ha fatg ina runda en scoletta per mirar tgei ch'ils affons fetschien, ha ella derschiu la tuor cun sia cua. Negin fuss vegnius sill'idea da sevilare – anzi, igl ei stau ina legra situaziun. Fuss quei perencunter schabegiau tier in affon havess ei per franc dau dapli malaveglia.

Romana Deragisch cun siu tgaun pedagogic Gina

Projects – occurrenz – activitads

En quei capitel vi jeu rapportar pli detagliadamein davart entginas activitads specialas che han giu liug durant igl onn da scola.

Dis da sport d'unviern

Dapi entgins onns porscha la scola da Sedrun per tut ils affons dis da sport d'unviern. Ils scolarets han la pusseivladad da visitar voluntariamein ina jamna da skis organisada dalla scola da skis.

Dis da sport d'unviern

Las duas giubilaras, Romana Deragisch e Lea Berther

Tut ils affons dalla primara vegnan scolai durant in entochen dus mezs dis en ir cun aissa, cun skis e far cuorsa luunga. Sil scalem ault vegnan ils affons instrui pli intensivamein en ina da quellas purschidas durant dus dis. Sils dus auters utensils han els in miez di sco-laziun. Quels dis vegnan ils affons scolai da Monttains e dalla Sägerei.

Tscheiver

Igl ei usitau che la scola da Sedrun separticipescha al til dalla Gievgia Grassa. Era uonn ein las classas stadas presentas. Gia ditg avon il tscheiver ei vegniu zamber-

Ils scolars e las scolaras dil 3. scalem ault en lur costumes

Ils Vagabunds han visitau ils scolars e las scolaras

Til da giraffas

giu e colurau. Tgi ei la finfinala seprentaus sco giraffas, tgi sco monstres, tgi carrava durant il til cun autos da Mario Kart, tgi ha mo pli viu placats ed il scalem ault era sevestgius en chistas da Barbies. Igl avonmiezdi han ils Vagabunds visitau la scola durant la pausa ed ils affons han perfin astgau empruar ora lur instruments. E tgi che ha giu gust, ei vegnius quei di costumaus a scola.

Biatlon en scola

Il fevrer 2025 han giu liug a Lai per l'emprema ga ils campinadis mundials da biatlon. Leu semesiran ils megliers biatlets dil mund per il tetel dil campin. Per far empau pli popular quei sport era tier ils affons, ha igl Uffeci da sport dil cantun Grischun cumprau in indrez da schibas e buis da laser per saver sittar en halla da gimnastica.

La scola ha giu la cuida da prender a tscheins quei equipament e tut ils affons naven dalla 1. – 9. classa han saviu empruar ora quei sport special. Sco emprem ha ei dau empau teoria e lu han tuts empriu da sittar. Per mintga siet buca gartegiau han els lu stuiu cuorer ina runda da castitg avon che serender silla runda principala e lu puspei vegnir anavos sil stan da sittar. Tut ils affons han schau plascher quei special eveniment. Forsa ha in ni l'auter survegniu tschaffen da quei sport.

Ils biatlets dalla Scola Sedrun

Exposiziun da scola

Mintga secund onn envida la Scola Sedrun all'exposiziun tradiziunala dallas lavurs dallas scolaras e dils scolars. Loschamein han ils affons e giuvenils exponiu e presentau lur lavurs a geniturs, fargliuns, parents ed interessai.

Jamna da project

Durant la davosa jamna avon las vacanzas da Nadal ein ils affons sefatschentai cul tema art. Ils affons han luvrau en gruppas mischedadas da tuts scalems da nossa scola. Igl ei stau in bi mirar co ils gronds, ils mesauns ed ils pigns han luvrau ensemen, gidau, susteniu e motivau in l'auter. Ils affons han saviu visitar differents ateliers. In ate-

Jamna da project

Jamna da project

lier ei vegnius organisaus cun l'artista Ursula Stalder da Lucerna ch'ei il mument la vigiladra dalla tuor sil Pass Alpsu. In di han la scoletta, l'emprema e la secunda classa astgau visitar igl enconuscent artist Linus Flepp. La 3.-6.classa ed il scalem ault han visitau il museum d'art a Cuera.

Jeu havess aunc saviu scriver ina massa dil mintgadi en scola. Per tals che han dapli marveglias tgei che vegn tut fatg en scola, anfla las activitads cun fotos sin la pagina d'internet www.scolasedrun.ch.

Cultura ed archivar communal

Tarcisi Hendry, archivar communal

Archiv communal Tujetsch

En in mund che semida e sesviluppescha d'incuntin eis ei da grond'impurtonza da conservar las ragischs e la historia da nossa vischnaunca. Igl archiv gioga en quei connex ina rolla centrala, entras rimnar e conservar documents, fotografias ed auters materials che tegnan viv il passau da nossa vischnaunca. Igl archiv ei buca mo in liug da regurdientscha, mobein era ina fontauna da savida ed identitad.

Archivalias communalas

Cheu setracta ei pil pli dallas quittanzas dil quen da vischnaunca che vegnan mintg'onn piazzadas egl archiv communal. Suenter diesch onns san quellas vegnir sortidas. Il pensum digl archivar ei secapescha era da survir cun actas che vegnan giavischadas dils differents uffecis. Il bia ein quei actas da taglia e digl uffeci da baghegiar. Plinavon astga igl archivar meinsvart accompignar e mussar igl archiv a personas interessadas. Legreivlamein viseta la davosa classa superiura mintg'onn igl archiv per schar mussar e far empau queidas per la cultura e historia tuatschina.

Archivalias culturalas

Actualmein dumbra quella partizun 340 scatlas, rondund diesch scatlas dapli ch'igl onn vargau. Cheu ei igl archivar documents dependents dalla populaziun indigena e naturalmein era da jasters e Tuatschins sents ella Bassa. Quella partizun vegn igl onn 2025 ad emplenir il niev baghetg digl Archiv Cultural Tujetsch sisum il vitg Sedrun. Tier las archivalias culturalas s'audan era las diversas bibliotecas che vegnan medamein piazzadas el niev archiv. Quellas fan la mesira da rodund 70 meters lunghezia ed ensiaran ina biblioteca documentara, litteratura romontscha, biblioteca da cudischs da scola, da religiun; lu ina rimnada da cudischs tudestgs cun la historia dalla regiun e cantun sco era las enconuscentas periodicas romontschas, per semeglia il Tschespet, il Calender Romontsch ed autras.

Bibliotecas

La biblioteca documentara ei ina part digl archiv

da vischnaunca. Ella duei enserrar oravontut tuttas publicaziuns davart Tujetsch, mo era dalla regiun e cantun. Cheu la survesta dils tetels dallas novas ovras: *Regurdond Vic Hendry* Arnold Spescha - *Hobi e Pissiu* Leidenschaft und Hobby Conrad Berther - *Sagenhaftes Grischun Vergessene Sagen und Legenden aus Graubünden* Band 3 - *Urlandschaften der Schweiz Die schönsten Wanderungen durch wilde Bergwelten* (Vom Val Maighels zur Val Piora – Urseren Das imposante Hochtal zwischen Gotthard, Furka und Oberalp in Wort und Bild – *Mustér-Medel-Tujetsch* UCT Mustér - *Tunneling the Gotthard* Plirs editurs 2016 - *Val Medel* Naturforscher und Landschaftskundler erkunden den Rhein und die Berge am Lukmanier 1700-1830 Albert Lutz 2024 - *Wiese und Brachland als Lebensraum für Schmetterlinge* Eine Feldstudie im Tavetsch (GR) Andreas Erhardt 1985 - *Memorias (cartas) da morts - Die Habsburger in Disentis* 1919- 1921 Adolf Collenberg 2005 - *Schulverlegung Sedrun 19.8 – 6.9.1969 – Cartas religiosas - Buch der Leidenschaft Strahlerinnen und Strahler erzählen von ihren Touren - Stationen eines Kacheloffens* In Bugnei produziert und gebraucht – im Rätischen Museum aufbewahrt – und schliesslich im Museum La Truaise Sedrun wieder aufgebaut Martina Nicca 2024 - *Curtin d'honor 2024 Undraziun da Vic Hendry, Cavgorgia* Martin Cabalzar - *Turissem e cultura* 1972 Pader Ambros Widmer - *Abtei Disentis* Kunstführer - *Die Benediktinerabtei Disentis - 500 Jahre Freistaat der Drei Bünde* - *Vom Oberalp zum Gotthard - Tujetsch – Die Gemeinde, die kein Dorf ist* Terra Grischuna - *Rheinwelten* Terra Grischuna - *Atlas da l'istorgia dal Grischun – Rezeptsammlung 1524-2024 - Mumpé Medel* Ils Gualsers e lur historia - *Sanaziun Bogn Sedrun 2023 – 2024 - Pintga grammatica tuatschina* Maurer/Monn/Hendry

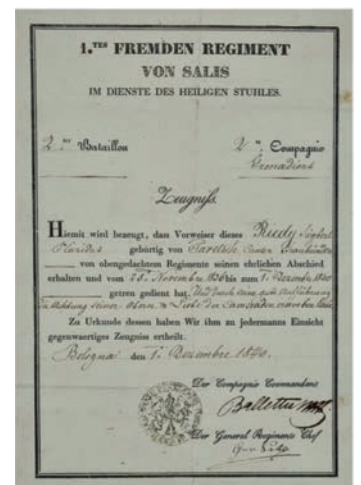
In document en scatla 243

Tochen 1848 han era giuvsens da nossa valla da fatg part dad armadas jastras ell'Europa. Da quei plaida il text dil suandont attestat:

1. Regiment jester de Salis en survetsch dalla sedia apostolica.
2. Battagliun 2. Cumpignia da grenadiers

Zeugnis
Hiermit wird bezeugt, dass Vorweiser dieses **Riedy Sigisbert Plazidus** gebürtigt von Tavetsch, Canton, Graubünden

von obengedachtem Regimente seinen ehrlichen Abscheid erhalten und vom 25. November 1836 bis zum 1. Dezember 1840 getreu gedient hat. Und durch seine gute Aufführung die Achtung seiner Obern und liebe der

Attestat digl onn 1848

Cameraden erworben habe. Zu Urkunde dessen haben Wir ihm zu jedermanns Einsicht gegenwaertiges Zeugnis ertheilt. Bologna den 1. Dezember 1840 Der Compagnie Commandant Balletta Der General Regiments Chef Salis

Pagina d'internet

La pagina d'internet www.archiv-communal.ch ei l'entrada en nies archiv digital. Cheu anfleis vus il cuntegn dils ventgin secturs digl archiv communal ed aschia era tuttas actas archivadas. Il register da cudischs documentars dumbra actualmein 767 tocs. La partiziun da cudischs officials cuntegn ils protocols da vischnaunca, dil cussegl e dalla direcziun communal; plinavon cudischs dallas partiziuns scola, quen, taglia, pauperesser, uffeci funsil, forestalessen ed aunc auter.

Il clom

Alla fin il clom usitau a vus preziadas vischinas e prezias vischins: Buca sdermenei documents, fotografias e scartiras da valeta culturala e historica. Igl archiv communal pren bugen vos documents culturals e historics per saver enrihir ed amplificar la rimnada dalla cultura indigena. Leu anflan els il liug adattau per viver vinavon e survir als descendents sco documents che dattan perdetga dil vargau, dil viver e luvrar d'antruras ella val. Bien engraziament persuerter.

Tarcisi Hendry, archivar

Museum la Truaisch, Sedrun

Activitads digl onn 2024

Il museum gioga ina rolla impurtanta pil manteniment e per l'intermediaziun dalla historia e cultura locala. Quella missiun emprova il museum dalla val d'ademplier. En emprema lingia vala il rimnar la cultura e schurmegiar ella dalla svaneivladad. Ina gronda sfida ei co recrutar dapli visitaders e visitadras. Las resursas ein limitadas ed igl image dils museums ei beinsavens negativs, oravontut enteifer las generaziuns giuvnas. La digitalisaziun ed exposiziuns professiunalas ein limitadas muort ils cuosts. Quei ha per consequenza ch'il museum po buca sviluppar cumpleinamein siu potenzial e ch'el po aschia buc ademplier sufficientamein la rolla primara e l'incumbensa d'intermediaziun.

Vischala e pegna da Bugnei

La produenziun da vischala da tiaracotga a Bugnei ei ina part essenziala dalla historia dalla val. La manufactura dils dus pigners (hafners) Deragisch a Bugnei ha luvrau durant rodund 100 onns e produciu vischala pratica per la populaziun indigena ed per la regiun. Dasperas producevan els devoziunalas ed autras caussas pil diever quotidian. La manufactura vegneva era numnada fabrica da vischala.

Per possibilitar ina biala exposiziun ha il museum acquistau treis vitrinas grondas ed el decuors dil fevrer 2024 ei l'anteriura pegna ord casa dils Deragischs

Naschier da tiaracotga

vegnida endrizzata ella stanza da vischala. Il Museum Retic a Cuera ha surschau a nus la pegna culla cundiziun ch'ella vegni presentada el museum e la reconstrucziun vegni accumpignada d'ina persuna dil fatg.

Durant il temps da stad vein nus engrondiu la purschida cun vischala privata dada ad emprest. Allas treis persunas: Seppa Gsler, Adrian e Primus Deragisch engraziain nus persuerter. Vischala e pegna han impressiunau nos visitaders e nossas visitadras. Cun ina televisiun presentein nus dus films dad RTR e fotografias da tutta vischala aunc existenta en museums ni tier privats.

Anhydrit

Mineralias e cristagls

Nos hosps han pil pli grond plascher da nossa exposiziun da mineralias ed admiran la diversitad dils mineralias tuatschins. Els ein fetg surstai dalla rihezia da nossas muntognas e schazegian ton pli nossa cuntrada. Nos cavacristallas han el decuors dalla primavera 2024 fatg midada e purtau novas mineralias ord lur collecziuns, pia las bialas dallas bialas. E veramein, novissimamein astgein nus mussar ina bellezza ed unica exposiziun da nos cavacrappa.

Per augmentar la bellezza dallas cristallas vein nus remplazzau las cazzolas veglias ellas vitrinas cun novas che dattan ina tut altra tempra als exponats, dapli veta en ina glisch naturala.

Cun exponer novas mineralias essan nus stai mudests. Sulettamein dus mineralias havein nus giu caschun d'acquistar alla buorsa da mineralias a Mustér, numnadamein in Phyrrotin ed in Anhydrit. Ils hosps giavischian era da saver contemplar ils mineralias el detagl, oravontut nos fetg pigns scazis e mineralias. Aschia vein nus acquistau in microscop digital. Cun agid d'in monitor san il visitader e la visitadra contemplar il cristagl engrondiu e guder in aspect da quel cun bialas fassetas admirablas.

*Il/s scolast*as da Rabius e lur scolastas han passentau la notg el Museum La Truaisch*

Durmir el museum

La primavera ha ina classa dalla scola primara da Rabius fatg viseta el museum cul giavisch d'ina aventura. Ils dus scholars e las treis scolastas, ensemen cun lur scolastas, han giu il giavisch da durmir el museum. Per saver far quei han els sco emprem stuvi seschluitar en resti d'avon onns. Silsuenter ha ei dau tscheina en in hotel indigen e lu in program special el museum. In cavacristallas ha accumpignau els ella partiziun da mineralias. Encurir da stgir rauba museala cun agid d'ina fotografia e cun ina cazzoletta da maun, ei buca stau aschi sempel, denton fetg misterius e divertent. Tuts han lu durmiu stagn e bein en sala. La damaun, suenter ina selavada da giats, ha ei giu num ir a comprar il solver. Quel ha gustau bein e plein cuntentientscha, enrihi e cun in'aventura dapli, ein ils affons turnai en scola giu Rabius.

Purschidas specialas dil museum

Cul motto «TujetschVIVAcultura» han il Museum La Truaisch, il Forum cultural Tujetsch e la Cuminonza dils possessurs da secundas habitaziuns Tujetsch/IG elavurau in attractiv program d'occurrentzas pigl onn 2024. Il museum ha astgau dar suttetg allas suandon-tas occurrentzas da quella organizaziun:

- Di dallas senioras e dils senioras. Tarcisi Hendry ha menau ils interessai ella historia dalla colonisaziun dalla val e fatg in viadi atras ils vitgs dalla val naven da Tschamut a Cavorgia.
- Pil di dil museum ei vegniu mussau differents films e l'ustria ha purschiu cun pulenta, groma e caschiel, caffè e pettas.

Frequenza

La tabella presenta la frequenza dils onns 2024 e 2023 e 2022. Las cefras plaidan sufficientamein.

Unviern	2024	2023	2022
december	-	40	34
schaner	52	100	16
fevrer	151	70	54
mars	84	64	19
avrel	-	25	21
Stad			
matg/zercladur	72	145	170
fenadur	153	260	225
uost	137	214	134
settember	83	113	153
october	218	136	166
Total	950	1167	992

La tgira dil museum

Tier la tgira dil museum s'auda la lavur da survigilanza ed il guidar nos hosps, mo era il schubergiar. Nos guids ch'èin a nus fideivels dapi entgins onns fan grondiusa lavur en favur dils hosps e per la cultura indigena. Quei ein Conrad Berther, Ciril Monn, Beni Hendry e Tarcisi Hendry. Bugen engraziell jeu ad els per tonta savida museala e per la tgira qualitativa da nossas visitadras e nos visitaders, hosps ed indigens. Per la schubradad en nies museum savein nus dar in attestat excellent ed engraziar a Mariana Azevedo.

Dus apparats da surlischar

Dus exponats remarcabels

Ella exposiziun davart la medischina el Museum Retic a Cuera sun jeu fruntaus sin in object ch'ei quasi siglius a mi el nas. In tal vewel jeu era el museum a Sedrun, mo savevel buca dar ad el ina funcziun. Per cletg ei igl exponat etichettaus ed igl internet ha gidau vina-von mei. Igl ei in apparat da surlischar (Ader lassen). Ensemen cun autra rauba ei quel vegnius zacu e zaco el museum. La secunda sorpresa succeda era immediat, anflond la foto d'in auter apparat da surlischar e tgei sorpresa! In tal havein nus era el museum. Ussa han quels dus apparats survegniu in num. Il surlischar era in dils pli derasai mieds da tractar ils malsaus. Ina brev scretta en Tujetsch igl onn 1862 noda: «*Quel (il miedi) ha dau in burgaz (mied da far passar) e sch'ei vegni buca meglier sche stoppi jeu turnar a far surlischar. Nus vein lura fatg vegnir e surlischar.*» Visitei il museum e nus declarein il funcziunament.

Patratgs futurs per museum ed archiv

Il museum digl avegnir, ensemen cugl Archiv cultural, duein daventar in liug da sentupada, da creativitat ed innovaziun per l'entira cuminonza locala e regionala. Quels dus baghetgs duein unir il passau, il present e gl'avegnir e porscher funcziuns multifaras enrihond il spert da cuminonza. Sco tals loghens po e san els, sper lur funcziuns classicas da museum ed archiv, daventar loghens da sentupada per l'entira vischnaunca e per nos hosps. Cun novas ideas san ins promover la collaboraziun denter differentas gruppas d'interess e menar novas gruppas da visitaders el museum. Nies museum, mo era igl archiv cultural, meretan atenziun ed admiraziun.

Rauba museala

El decuors digl onn 2024 ei bia rauba vegnida surda-da al museum, legrevlamein bia resti vegl. Persuenter schein nus in cordial engraziell. Vinavon essan nus alla

tscherca da nova rauba museala. Bugen saveis vus sevolver tiels responsabels dil museum. Cun Vies sustegn vegn la cultura mantenida e la purschida el museum daventa attractiva, vasta e da gronda diversidad.

Pil Museum La Truaisch
Tarcisi Hendry, curatur

Lavur da giuventetgna

Gabriela Cabalzar-Lombriser, responsabla per la lavur da giuventetgna

Giuventetgna Cadi

Bugen dun jeu a Vus in'envesta ellas activitads da GIUVENTETGNA CADI digl onn 2024.

Nos giuvenils e giuvenns carschi vegnan confruntai cun dabia sfidas en lur veta da mintgadi. Igl ei impurtont ch'els vegnien accompignai era ordvart la famiglia e scola. Quei accompignament sa esser en uniuns da sport e musica ni entras las purschidas da GIUVENTETGNA CADI. Ella politica regia bia malruaus. Ils giuvenns san buc adina prender in bien exempel dallas regenzas mundialas. Ei regia dictaturas e schizun manzegnass ein lubidas e quellas han neginas consequenzas. Nies futur, era quel da nos giuvenils, schai els mauns ed ellas decisziuns che vegnan pridas uss, seigi quei las bunas ni mendras. Per cletg vivin nus en Svizra, ina tiara che posseda in sistem democratic. GIUVENTETGNA CADI vul promover il sistem democratic, tuttas e tuts astgan purtar giavischs e dar impuls pil cuntegn dallas activitads.

Per che vus, prezia lecturs, sappies s'orientar meglier, hai jeu partiu en miu rapport en ressorts.

Il post dalla lavur da giuventetgna aviarta vegn finanziaus e tgiraus dallas suandontas vischnauncas: Tuje-tsch, Mustér, Medel, Sumvitg e Trun. Quellas vischnauncas han suttascret igl onn 2018 ina convegna da prestaziun cun la fundaziun Tür auf-mo vinavon che realisescha quella lavur.

Locals da sentupada

Affittaziuns per sentupadas privatas els locals durant igl onn 2024: Sedrun: 6, Mustér: 4, Surrein 4.

Il december 2024 havein nus saviu surdar il certificat a 15 giuvenils che han fatg il cuors da menaders. Quel ei vegnius daus da Claudio Eugster, meinapost per fatgs da giuventetgna dalla Baseligia reformada evangelica, e da Gabriela Cabalzar-Lombriser. Ei fa grond plascher che tons giuvenils vulan s'engaschar per far la survigilanza en in dils treis locals da sentupada.

Local Talina a Sedrun, avertura il venderdis sera

La Talina, sco nus numnein il local da sentupada a Sedrun, ei vegnida serrada sur in pèr meins per saver far las renovaziuns necessarias. Ils giuvenils han giu la pusseivladad dad ir il venderdis sera el local a Mustér. Da quei ha beinenqual giuvenil fatg diever. Igl uost

Scarpar o il tablegiau ella Talina a Sedrun

Rumida ella Talina a Sedrun

2024 havein nus puspei saviu arver il local. Igl onn 2025 han ils giuvenils aunc da liquidar lavurs d'endrizar. Nus havein mirau da dar prioritad als giavischs dils giuvenils per quella renovaziun. Ils visitaders*as, astgan entras decorar lur local da sentupada, dar alla Talina ina tempra da beinesser.

Local Cons a Mustér, avertura il venderdis sera

Cun grond plascher havein nus saviu far beinvegni igl uost 2024 ad ina menadra pil local Cons. Igl ei bien sche nus havein menaders*as dad omisdualas schlattainas. Quei cass ha era motivau dapli scolaras da visitar il local il venderdis sera.

Local Pistregn a Surrein avertura il venderdis sera

In pèr menaders*as han calau il zercladur cun lur survetsch. Nus havein giu il cletg d'anflar avunda succurs per far survigilanza el local Pistregn. Igl onn 2024 ei la gruppa che saulta e conta stada stediamein el local. Quei dat mintga ga ina buna tempra ed atmosfera lucca. Ei dat denter ils visitaders*as era adina puspei gruppettas che semettan sin baun e discuoran in cun l'auter, senza da trasora haver il telefonin enta maun.

Projects

Ils projects che GIUVENTETGNA CADI porscha als giuvenils durant lur temps liber promovon lur competenzas socialas ed il s'entupar. Las purschidas ston correspunder agl interess dils giuvenils, dar peisa alla prevenziun, esser informativ ed era far plascher allas participontas ed als participonts.

Halla aviarta

Il project «Halla aviarta» vegn dapi onns sustenius finanziamein digl Uffeci da sanadad dil Grischun. Quels daners vegnan investi per l'indemnisaziun dils menaders*as. Aschia eis ei era stau igl onn 2024/25, nua che nus havein purschiu 13 sentupadas en las hallas a Trun ni a Rabiun. Nus havein constatau ch'ei dat a Trun per regla dapli visitaders*as che a Rabiun. Probablamein perquei che la halla ei pli gronda e schai pli central.

Audienza

Il zercladur 2024 ein ils giuvenils dalla ferma gruppa che visitava adina l'audienza a Sedrun vegnida ord scola. Quei ha dau ina ruosna da visitaders*as a Sedrun. Biars dils Tuatschins prefereschon da vegnir a Mustér

*Cuors da menaders*as a Trun*

per l'audienza. Jeu sclareschel el chat sch'il basegns ei avon maun da vegnir a Sedrun sco publicau sil plan. Sche buc mon jeu la mesjamna suentermiezdi a Mustér. Per regla visetan entuorn 15 giuvenils quella purschida.

Contact cullas scolars

En las casas da scola da Mustér, Sedrun e Trun sun jeu vegnida beneventada cordialmein. Aschia hai jeu saviu presentar a tuttas scolaras e scolars da mintga emprema superiura las purschidas da miu post. Igl ei impurtont ch'ils geniturs ed era ils novs giuvenils che astgan visitar ils locals e separticipar a projects da GIUVNETGNA CADI, enconuschien lur luvra da giuvenetgna e tgei purschidas ch'il post fetschi amogna.

Colligiazion e formaziun

Sco menadra dil post da lavur da giuvenetgna aviarta, GIUVNETGNA CADI sun jeu separticipada e s'engaschada allas suandontas sentupadas dil fatg per purtar en

Ils victurs dalla cuorsa da Go-Kart a Magadino

la vesta dalla regiun Cadi, per stender la reit ni per se-scolar vinavon.

24.01.24 «Wir reden darüber» - Die Rolle der Kinder- und Jugendpsychiatrie im Kinderschutz a Cuera

26.01.24 Finizun dil project «Participaziun d'affons e giuvenils en las vischnauncas dil Grischun» a Cuera

01.02.24 Finizun dil project «Strategie Sucht» dil cantun Grischun a Cuera

20.03.24 Prevenziun da tubac e nicotin, organisau dalla federaziun tetgala svizra (formaziun online)

10.04.24 Radunonza da commembers dalla federaziun tetgala cantunala jugend.gr a Cuera

25.05.24 Forum per lavur sociala e diaconia «Zukunft gestalten – trotzdem!» a Cuera

05.06.24 Radunonza da commembers Adebar cun referat «Spiegelbilder» rinforzament per giuvnas

06.06.24 Formaziun schurmetg da datas «Click save» (formaziun online)

28.10.24 «Wir reden darüber» - Die Rolle der Kinderklinik des Kantonsitals Graubünden im Kinderschutz

31.10.24 Conferenza sociala a Glion

05.12.24 Formaziun schurmetg da datas «Click save» 2. part (formaziun online)

Projects realisai

27.01.24 a Mustér: Patinar, hockey sin patinera, suen-

ter preparar e magliar da cuminonza fondue ni pizza el center AUA VIVA

17.04.24 a Mustér: Cuors da mischedar mocktails

15.05.24 a Mustér: Viseta e brat culs gimnasiasts dil gimnasi «Hohe Promenade» da Turitg. Lur scolast Daniel Monn vegn adina puspei cun ses scolar*as el local Cons. In motiv ei che ses scolars*as sappien udir il lungatg romontsch.

09.05.24 a Mustér 10 exercezis da saltar per la fiasta da giubileum, menadra Zilan Aihan

11.05.24 a Cuera: Dar il giug «Paintball»

08.06.24 a Mustér: producziun da sault e mischedar mocktails a caschun dalla fiasta da giubileum «33 onns fundaziun Tür auf-mo vinavon»

13.06.24 a Trun: Cuors da mocktails per la casa Depuoz

05.07.24 a Sedrun: «Pizza da finizun», sentupada d'engraziament e rapport culs menaders*as ed ils scolars*as ch'ei mias personas da contact dalla scola superiura

13.09.24 a Mustér: Dis d'acziun per la sanadad psichica

19.09.24 a Cuera: Introducziun dil cuors da menaders*as

29.09.24 a Magadino: Ir cun Go-Kart

31.10.24 a Trun ed a Rabius: Entschatta dalla purschida «Halla aviarta»

06.11.24 a Sedrun: Accumpnar giuvenils al workshop dalla Vischnaunca Tujetsch

22.11.24 a Sedrun, Mustér, Surrein: Polizist informescha davart la nova lescha da tubac

23/24.11.24 a Trun: Secunda e tiarza part dil cuors da menaders*as

04.12.24 a Glion: Cuors da mischedar mocktails

26-12-24 a Mustér: Menadras meinan la bar a caschun dalla «Disco» organisada dil plevon reformau

Cumissiu 2024:

Christoph Zingg, meinafatschenta dalla fundaziun «Tür auf-mo vinavon»

Daniel Schmid, president dalla cumissiu, delegau dalla Vischnaunca Tujetsch

Claudio Simonet, delegau dalla Vischnaunca Medel

Jris Lombris, delegada dalla Vischnaunca Mustér

Gion Huonder, delegau dalla Vischnaunca Sumvitg

Kurt Wolf, delegau dalla Vischnaunca Trun

Senza il sustegn finanziel dallas vischnauncas, dalla Baselpgia cantunala catolica dil cantun Grischun e dalla Baselpgia evangelica reformada savessen nus buca porscher quellas activitads a nos giuvenils. In sincer «engraziel fetg» a vus che possibiliteis quella lavur per e cun nos giuvenils e giuvens carschi da nossa regiun.

Per GIUVNETGNA CADI

menadra dil post da lavur da giuvenetgna:

Gabriela Cabalzar-Lombriser

Departament economia e turissem

Pius Cavegn
gerau

Economia e turissem

Il departament economia e turissem ei atgnamein titulaus falliu. Turissem ei buca in'atgna part, mobein ina part dall'economia en Tujetsch. Tgei economias havein nus lu? Jeu partel en ellas cun menziunar l'economia cun la pli aulta sviulta ni cun la pli gronda creaziun da valor (Wertschöpfung) e silsunter quellas cun pli pauc creaziun da valor:

1. L'economia da turissem
2. L'economia d'electricitad
3. L'economia d'agricultura
4. L'economia da baghegiar

L'economia da baghegiar ei ina fetg impurtonta part dall'economia che generescha sia sviulta per la pli gronda part dallas treis empremas economias. Suandont lessel jeu cuort menziunar in pèr aspects che paran a mi impurtonts. Perstgisei sche jeu mettel il focus sin ina ni l'autra caussa. Ei siglientass il spazi, sche jeu menziunass tuttas spartas che han creau valurs igl onn vargau. Perquei perstgisei sch'ina ni l'autra caussa vegn buca menziunada. Denton ein tuttas fatschentas e spartas impurtontas per l'economia ella Val Tujetsch.

L'economia da turissem

Sco emprem lessel jeu menziunar l'economia da turissem. Las pendicularas Andermatt-Sedrun Sport AG e las Pendicularas Mustér SA fuorman segiramein la basa da quella creaziun da valor. Gest suenter suondan las habitaziuns da vacanzas, la hotellaria, las ustias, las fatschentas da sport sco era las scolas da skis e dad aissa. Segiramein ei era la sviulta dil Bogn Sedrun da quintar vitier. Buca d'emblidar ei tutta creaziun da valor en connex cun quellas infrastrukturas che effectuescha la branscha da baghegiar. Plinavon ei era da menziunar las fatschentas da sport, da victualias, da flurs e sco davos era las pli pintgas fatschentas d'art e cultura.

Deplorablamein existan dapresent neginas cefras indicativas dall'economia da turissem. Igl ei buca enconuscent tgei sviulta las differentas parts dil turissem fan ni tgei creaziun da valor quellas parts generesch. Igl ei perfin buca enconuscent contas pernottaziuns che vegnan fatgas ella Val Tujetsch ni ella destinaziun Andermatt-Sedrun-Disentis. Era eis ei a nus buca enconuscent danunder che nos hosps vegnan exact e tgei valurs quels hosps generesch en nossa destina-

ziun. Cun l'introducziun dalla taxa da hosps pauschala ei la pusseivladad d'eruir quellas cefras indicativas vegnida abolida.

Quella munconza d'informaziuns e da cefras indicativas fa a nus grev da prender decisiuns per il futur. Ils davos onns ha la vischnaunca Tujetsch stuiv investar ell'infrastructura turistica. D'ina vart la sanaziun sco per exempel dil Bogn Sedrun e da l'autra vart optimar il stan actual dallas sendas da viandar e dallas sendas da bike.

La collaboraziun denter las vischnauncas Andermatt, Tujetsch e Disentis/Mustér cun crear ina instituziun sco la giunta da strategia (*Strategieausschuss*) Andermatt-Sedrun-Disentis ei fetg buna. Quella collaboraziun dat a nus la pusseivladad da crear purschidas novas e da concentrar las investiziuns turisticas sigl essenzial e quei cun coordinar quellas ell'entira destinaziun. La lavur da basa ei fatga ed ussa vegnan singulas purschidas instradadas silla fiera. Sut la directiva da nies president communal Martin Cavegn ei ussa quella cooperaziun vegnida consolidada e vegn, sche tuttas partidas lavuran bein ensemen, ad haver success. Ina nova purschida per ils indigens ch'ei se resultada ord quella cooperaziun ei segiramein la carta d'indigens «Golden Card» da menziunar. Senza la giunta da strategia Andermatt-Sedrun-Disentis fuss quella pusseivladad da porscher als indigens ina carta che cumpeggia bunamein tuttas purschidas turisticas buca stada pusseviva.

Els proxims onns sto la vischnaunca elavurar la basa dallas cefras indicativas per saver prender las decisiuns el futur. Era sto la strategia dall'economia e specialmein la strategia dalla part dil turissem vegnir sur-luvrada da rudien.

La part che fa il pli fetg mal il venter alla suprastanza communal ei nossa hotellaria. Ils menaschis da hotel en Tujetsch ein bunamein tuts menaschis da famiglia che vegnan menai ella secunda generaziun. Divers menaschis da hotel ein i en ni vegnan menai sco casas da colonias ni sco casa da garni. Las sesiuns bassas ein onn per onn pli liungas ed igl ei onn per onn pli grev d'anflar collaboraturas e collaboraturs sil sector dalla hotellaria. La suprastanza communal sto a cuorta veta mirar tgei mesiras da sustegn ch'ella sa porscher per che quella branscha vegni buca in'unfrenda dalla novas circumstanzias dalla fiera.

Las societads da pendicularas fan grondiusa lavur. Sil territori da Valtgeva ei vegniu construiv ina nova ustria ed era vitier novs indrezs d'ennevar. Plinavon eis ei era vegniu construiv ina nova e bellezza ustria si Cuolm da Vi. Quei ein investiziuns fetg grondas che garantesch in'optimala basa dalla purschida turistica. Las perspectivas ein vinavon fetg bunas. Igl onn 2025 vegnan las sutgeras Cuolm Val – Val Val e Calmut remplazzadas. Quell'investiziun muossa che las pendicularas ein prontas da far las sanaziuns necessarias. Sco davos ei era da menziunar ils indrezs da siglientar lavinas, ils quals garantesch la colligiaziun da skis

Entschatta dallas lavurs si Scharinas

dad Andermatt a Sedrun. Resumau eis ei da dir che la Vischnaunca Tujetsch ha cun las duas societads da pendiculara dus fetg buns partenaris che garanteschon svilup ed era fetg biasas plazzas da lavur.

Igl onn vargau havein nus saviu sanar nies Bogn Sedrun. Quella purschida per indigens e per hosps ei oravontut ina purschida da malaura. Cun la nova ruschnera ha ei era dau ina nova attracziun che porscha gest als affons in urdein da sedivertir.

Ils cuosts per l'infrastructura turistica vegn per part cuvretgs cun las entradas ord las taxas da hosps che muntan a rodund 1.1 milliuns francs ad onn. Ils cuosts annuals per il turissem muntan denton a rodund 2.5 milliuns francs. En quella summa ei era la contribuziun a Sedrun Mustér Turissem SA dad 1 milliun francs cuntenida. Da quella summa vegnan frs. 300'000.00 duvrai per il marketing. Pia sa quella summa vegnir subtrahada ed ei resta vinavon cuosts totals da rodund 2.2 milliuns francs. Dapi l'introducziun dalla lescha davart la taxa da hosps e la taxa da turissem igl onn 2015, pia avon 10 onns, ei la taxa da basa da frs. 4.00 mai vegnida adattada alla carischia. La suprastonza communal vegn suenter haver analisau las cefras indicativas a decider, schebein in alzament ei indicaus ni buc.

L'economia d'electricitad

Tier quella part dall'economia lessel jeu menziunar las impurtontas petgas en nossa val. D'ina vart ei quei nossa atgna interpresa l'energia alpina. Quella interpresa ha diversas partiziuns: la producziun d'electricitad, il hanletg d'electricitad, il provediment dalla reit d'electricitad ed era las installaziuns electricas. Ils survetschs d'installaziuns d'indrezs electrici sco era la planisaziun d'installaziuns ein ina fetg impurtonta petga da nossa energia alpina. A quella appartegnan biasas fetg bunas collaboraturas e capavels collaboraturs.

Naturalmein ei ussa gest la construcziun dil niev stabiliment da Sedrun Solar el focus. Quell'ovra ei per nossa vischnaunca in fetg impurtont project. Buca mo che quel producescha rodund 30 milliuns uras kilowat d'electricitad, mobein genereschon cun las installaziuns era lavur per rodund 600'000.00 francs per l'energia alpina. Ils collaboraturs involvi prestan lavur da pionier che vegn perseguitada ell'entira branscha fotovoltaica. L'energia alpina cun ses rodund 30 colluvreras e colluvriers ei ina interpresa che ha fatg ses pensums per dumignar las sfidas per il futur. Igl onn 2024 ha la sviulta totala muntau a rodund 15 milliuns francs. La vischnaunca ha diversas entradas ord l'energia alpina: Igl onn 2024 ha la cumpart da 60% dil gudogn ord il

hanletg dall'energia da participaziun e da concessiun muntau a bunamein 2 milliuns francs. Las entradas ord il dretg d'utilisaziun dallas auas muntan a rodund 160'000.00 francs e las entradas ord l'utilisaziun da funs e terren a rodund 230'000.00 francs. Sco davos la cumpart al gudogn annual da 300'000.00 francs. Tut ensemen ei quei ina summa d'entradas per igl onn 2024 da rodund 2.7 milliuns francs. Ins sto denton menziunar ch'igl onn 2024 ei staus in onn excepziunal ord vesta hidrologica.

La secunda interpresa dall'economia d'electricitad ei la Axpo. Cun rodund siat luvriers stabels ch'ei sesents ella Val Tujetsch in'ulteriura fetg impurtonta petga. La gronda entrada davart las Ovras Electricas Reinanteriur SA (KVR AG) ei per la vischnaunca segir il tscheins d'aua. Quel sa variar denter 0.6 (2022) e 2.1 (2024) milliuns francs, pia ina differenza dad 1.5 milliuns francs - haver ni buca haver. Igl onn hidrologic cun bia plievgia ei per la vischnaunca da fetg gronda muntada. Sco quei che nies president communal descha da dir: «cura ch'ei plova, plova ei tier nus daners». Mo grazia a buns onns hidrologics eis ei alla vischnaunca pusseivel da far las investiziuns ell'infrastructura turistica. Resumau han las duas interpresas d'electricitad purtau ensemen entradas da rodund 4.8 milliuns francs. Quei ein rodund 20% dallas entradas totalas digl onn 2024. Igl ei da menziunar che quellas entradas san spert esser per 2 milliuns francs pli bassas, sch'igl onn hidrologic ei buca buns sco quei ch'igl ei stau igl onn 2022.

L'economia d'agricultura

L'economia d'agricultura ei per nossa val da fetg gronda muntada. Per il mument ha ei en vischnaunca 12 menaschis purils. La totala creaziun da valurs ei buca enconuschenta. Las pastiras ed alps en possess dalla vischnaunca vegnan tgamunadas entras l'Unìun purila Tujetsch. Las entradas ord taxas e contribuziuns per las alps e pastiras muntan a rodund 50'000.00 francs per onn. Jeu lessel cheu engraziar a tuttas puras e tuts purs en nossa val per lur gronda lavur da mintgadi, la quala vegn meinsvart buc apprezzada avunda.

L'economia da baghegiar

Sco gia menziunau ei l'economia da baghegiar fetg impurtonta per nossa val. Il diember da collaboraturas e collaboraturs sesents en la Val Tujetsch ei buca enconuschents. Quell'economia ei dependenta dallas investiziuns dallas economias surordinadas, sco quella dil turissem, dall'electricitad e dall'agricultura. Buca d'emblidar ein las lavurs per il manteniment dallas vias da quartier e da meglieraziun sco era las lavurs da manteniment per il provediment dall'aua e dallas auas tschuffas.

Per l'economia da baghegiar eis ei d'eminente impurtanza che las economias surordinadas prospereschien e fetschien las investiziuns necessarias. Igl ei da sperar che la tendenza positiva vegni a cuntinuar el futur.

Resumaziun

Las diverses economias han mussau igl onn 2024 fetg bunas cefras conjuncturalas. Specialmein l'economia d'electricitad ha giu igl onn passau in fetg bien onn hi-draulic. Per saver analisar las differentas branschas eis ei indispensabel d'aver cefras indicativas. Quei vegn la suprastanza communal a prender suenter e sup-plichescha tuttas interpresas da segidar. Mo aschia san tuts pertuccai far las dretgas analisas e prender las dretgas decisiuns.

Jeu lessel engraziar a tuttas convischinas e tuts con-vischins cordialmein per lur grond engaschi en favur dall'economia en la Val Tujetsch.

Bogn Sedrun, Gion Hosang

Suenter la sanaziun che ha cuzzau in onn e miez ha il Bogn Sedrun puspei saviu arver sias portas igl october 2024. Per las collaboraturas ed ils collaboraturs che han luvrau entochen alla fin d'uoost al Lag da Claus ei quei stau in temps fetg intensiv. Las lavurs ch'ei stadas a fin pér la davosa minuta avon l'avertura ein stadas la cuolpa che bia process dil menaschi han buca saviu vegnir implementai e testai ordavon. Aschia ha bia stuiu vegnir organisau ed adattau durant il menaschi. Quei ha duvrau bia energia e pazienza dallas collaboraturas ed ils collaboraturs che han fatg quei a moda e maniera exemplarica, aschia ch'ils hosps han encurschiu aschi pauc sco pusseivel.

Quei ch'ins sa era dir dils emprems meins da menaschi ei che las frequenzas ein stadas fetg bunas. Igl interess per il Bogn Sedrun ei staus fetg gronds. Dalunsch e maneivel ein ils hosps vegni per guder il bogn sanau. Ils resuns ein stai oravontut positivs. Era il wellness ei vegnius frequentaus oreifer bein. Il proxim onn vegn a semussar co il menaschi funcziuna e sin tgei nivel che las frequenzas vegnan a star.

Il Bogn Sedrun suenter la sanaziun

Departament sanadad, segirtad ed agricultura

Nicole Giossi
geraua

Sanadad

Il mument vegn ei scret bia artechels ellas gasettas davart il sector da sanadad. Perquei vuless jeu bugen presentar tgei che la **SanaSurselva** e la **Reit da sanadad Surselva** seigien atgnamein.

La SanaSurselva ei ina corporaziun da vischnauncas da dretg public ed ella ei responsabla per garantir il provediment da sanadad en Surselva che correspunda als basegns e ch'ei economicamein optimala. La corporaziun da vischnauncas promova la colligaziun e la collaboraziun da tut ils secturs dil provediment da sanadad.

Tuttas vischnauncas politicas dalla Surselva ein membras dalla SanaSurselva. Quella surpren en sia dimensiun las incumbensas dallas vischnauncas associadas ed ha ses dretgs ed obligaziuns en quei sector. En special ademplescha ella – enstagl dallas vischnauncas commembras – las incumbensas che seresultan dalla lescha cantunala per promover la tgira da malsaus per la regiun entuorn il Spital Surselva. Resalvadas restan las obligaziuns finanzialas dallas vischnauncas.

La corporaziun da vischnauncas po delegar igl adempliment da sias incumbensas parzialmein ni cumpletaein a titulars da dretg public ni privat sut sia survegionza. En special po ella transferir il Spital regional Surselva en ina organisaziun ch'ella dominescha. La corporaziun da vischnauncas sa luvrar ensemen cun prestaders ni furniturs da prestaziuns enteifer ni ordeifer la Surselva.

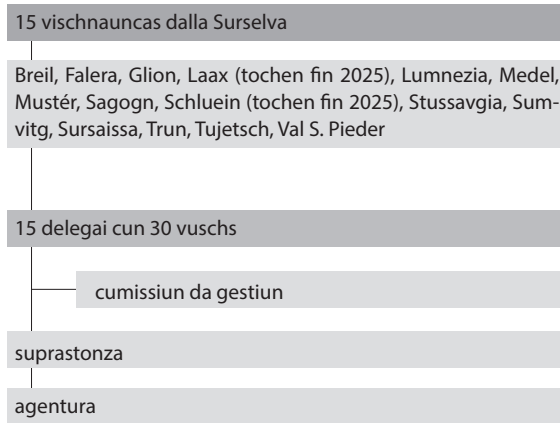
Ils rapports da gestiun ed ulteriuras informaziuns anflan ins era sin la pagina: www.sanasurselva.ch

Alla radunonza da delegadas e delegai surprendan ils representants ils dretgs e las obligaziuns che vegnan mess per incumbensa dalla vischnaunca.

Mintga vischnaunca nominescha in delegau ni ina delegada, sco era il suppleant en cass d'impediment. Alla radunonza da delegai ha mintga vischnaunca per melli habitonts ina vusch, per ulteriurs melli habitonts ni per ina fracziun survegn la vischnaunca ina vusch supplementara. Nossa vischnaunca ha aschia duas vuschs.

Enconuschentamein lavura il Spital regional Surselva actualmein sut la direcziun dalla SanaSurselva vid ina examinaziun dalla purschida da prestaziun. Co ins concepescha quella purschida egl avegnir decidan lu las vischnauncas purtadras. Mo entochen ch'igl

Igl organigram dalla SanaSurselva vesa ora sco suonda:

ei aschi lunsch, tenor Thomas Buchli e la direcziun dil spital, semidi nuot vid las purschidas existentas. La premissa ei denton che las plazzas vacantas possien vegnir occupadas cun persunal specialmein qualificau. La **Regiun Surselva** ha reagiu sin la midada el sector da sanadad. Per garantir alla populaziun dalla Surselva in providiment da sanadad dad aulta qualitat, conform al basegns dalla populaziun, ei vegniu fundau ils 28 da fevrer 2024 la «Reit da sanadad Surselva SA». 11 vischnauncas dalla regiun Surselva (Breil, Lumnezia, Medel, Mustér, Sagogn, Stussavgia, Sumvitg, Sursaiassa, Trun, Tujetsch e Val S. Pieder) ed 8 instituziuns, numnadamein il Spital regional, 5 casas da tgira (Casa S. Giusep, Casa S. Martin, La Pumera, Pflegewohngruppe Vals e Steinhauser Zentrum) e 2 organisaziuns da spitex (Cadi e Foppa) fan part dalla reit da sanadad. Cun la fundaziun han era las lavurs en direcziun dil model da finamira entschiet. Gl'empren vegn mess il focus sin l'entschatta dalla realisaziun dils resultats e dallas iniziativas dallas davosas fasas dil project. En special setracta ei da far frunt alla situaziun dalla munconza da specialistas e da specialists, d'elavurar ina perspectiva communabla per las tecnologias da comunicaziun, sco era da baghegiar si l'organisaziun. Per igl 1. da schaner 2027 vegn la gestiun strategica ed operativa dallas instituziuns surdada alla Reit da sanadad SA. Medemamein naven digl onn 2027 restan las instituziuns el liug ed aschia era il contact cun la populaziun e cun las prestaziuns da sanadad ella regiun. Informaziuns davart ils progress dil project vegnan publicadas en intervals regulars sin la pagina: www.rds-surselva.ch.

La Reit da sanadad Surselva stat per in providiment da sanadad persistent ed orientau a liunga vosta. Tal vegn sviluppaus dalla regiun per la regiun.

Ei vegn iniziav in process participativ. En quel ein involvai persunas specialisadas, mo era pazientas e pazients ch'ei envidai da s'engaschar e cooperar activamein.

Segirtad

Gion Tenner, cumandant da pumpiers

Alla fin digl onn descha ei da rapportar davart il curriu e passau tier ils Pumpiers Sursassiala. Las cefras en parentesa muossan il stan 2023.

LA PENDENTA culla finamira da controllar schebein las calculaziuns constattan culla pratica – quei ch'ei stau il cass

Scolaziun ABC a Domat. Tgei effect ha spema da stizzar e co san ins duvra quella senza far donn agl ambient?

Persunal, scolaziun e perfecziun

Suandonts pumpiers ein vegni incorporai 2024 ed han aschia cumpletau igl effectiv da 85 (82) pumpiers: Leandro Bento, Mustér; Mirco Decurtins, Bugnei; Maico Lutz, Mustér; Marco Manetsch, Mumpé Medel; Luca Zanin, Disla. Tuts novizs han frequentau il cuors da basa a Rabius/Igniu.

Plinavon ein sescolai vinavon:

Severin Deflorin, cuors meinagruppa a Tusaun; Gion Tenner, audit cuors da basa viafier tier ifa Balsthal. Il cuors da perfecziun pils officiers ha giu liug a Rabius e la sera da perfecziun a Mustér. Duront quella sera ei vegniu profundau la collaboraziun denter ils pumpiers ed ils cussegladers locals per prighels dalla natira. Pierino Bisquolm ha surpriu igl 1. da fenadur la funcziun sco inspectur districtual.

Cun 2024 vein nus optimau las annadas e mirau che quellas seigien ulivas enteifer las retschas dils pumpiers. Aunc ei quei buca diltut contonschui, denton vegnan ils proxims dus onns annadas fermas relaschadas muort vegliadetgna. La finamira ei da sbassar il diember da pumpiers per che mintgin che presta survetsch, vegni era mintgaton en acziun.

Ils pumpiers han absolviu en tut 115 (114) exerchezis. Ils specialists ABC han giu lur di obligatori da perfecziun a Domat.

Pil manteniment da vehichels e material ha ina gruppa da 9 pumpiers procurau. En tut han els prestau rondond 1'750 uras da lavur. Cunzun l'installaziun dil niev center da higiena ha procurau per dabia lavur.

Ils dus novs bus da transport PLACI e VITUS

Seracass ed intervenziuns

2024 vein nus giu 73 (55) intervenziuns. Il diember ei in tec pli aults ch'ils davos onns. Cunzun las viasps han procurau per bia lavur.

La pli gronda part dallas intervenziuns vegn sliada entras ina grupp pintga per tener abass ils cuosts. Intervenziuns pli grondas ha ei dau neginas ed aschia ein era ils donns stai pigns. Ei croda denton en egl ch'ils accidents da traffic daventan adina pli e pli frequents. Aschia sortin nus ils davos onns en media 5 gadas sin accidents sin via. En tut ein ils pumpiers stai durant 404.40 uras (561.78) en acziun.

diember	classificaziun	uras
46	surveyschs generals	114.00
10	incendis	107.90
6	centralas d'alarm senza fiug	55.50
3	accidents sin via	16.00
3	intervenziuns ABC	70.00
3	agid tecnic general	37.50
1	donns elementars	6.00
1	ulteriuras intervenziuns	4.50
73	total	411.40

Prevenziun e planisaziun

Suandonts plans d'intervenziun ein vegni surluvrai: Fuorns, plan general
Center Fontauna, Mustér
Dapi 2023 promovin nus il sistem da SiBox. SiBox ei in sistem d'access per pumpiers che lubescha in access controllau als objects. En 32 loghens ei quei sistem uss installaus. Nus sperein fetg che possessurs dad objects critics separticipeschien vinavon al program perquei che quel spargna temps ed aschia era cuosts, dils quals il possessur profitescha medemamein. Tier objects novs e renovaziuns ei il sistem dapi 2016 obligatoris.

Sistem d'alarm

Las experientschas fatgas cul niev sistem d'alarm ein fetg bunas aschia che nus slargein la grupp da pumpiers che vegn alarmada sin tuts pumpiers dall'em-prema intervenziun. Cunzun per Medel e Tujetsch porscha quei sistem informaziuns impurtontas pil meinacziun. Pierino Bisquolm e Gion Tenner han pli-navon collaborau en ina grupp svizra per in'optima-ziun da quei sistem. Previu ei in modul d'assistenza pil meinacziun che duei cumparer 2025.

A caschun dalla festa d'inauguraziun dils dus novs vehichels

Cuors da basa viafier a Balsthal

Collaboraziun 117 e 144

La collaboraziun cun polizia e sanidad ei fetg buna e funcziunescha fetg bein. Quei ha, sper ils divers se-racass communabels, era il grond exercezi dils 16 da matg 2024 sil Pass Alpsu mussau. Nus vein simulau in accident da viafier ensemen cullas polizias cantunalas grischunas ed uranesas, ils pumpiers dad Andermatt ed ils nos, ils salvaments dad Uri e Surselva, sco era specialists da viafier dalla MGB.

Vehichels e material

Ils dus novs vehichels pil transport da material e per-sunas ein vegni furni la stad. Igl auto da commando regional che vegn construius ensemen culla GVG ei uss empustaus e vegn furnius 2026.
La gronda investiziun ei vegnida fatga el center re-giunal da higiena che possibilitescha ussa da lavar il resti e retabilir tut material per la protecziun dalla re-spiraziun. Quel ei en funcziun dapi igl uost. Il center ei in dils puncts ch'il cantun promova per prevegnir a malsognas, cunzun cancer. Plirs studis muossan in clar connex denter fulin, pumpiers e cancer. Perquei prescriba la CSP dapi 2019 ina stricta separaziun dal-las zonas schubras e tschuffas sil plaz da seracass, els vehichels ed els locals da pumpiers. Nos locals ein denton aunc lunsch naven da quellas pusseivladads ed ina separaziun ei buca pusseivla. Tuttina fagein nus

tut per proteger nos pumpiers da contaminaziun e sensibilisein els durant ils exercizis sil prighel. Il plaz en tuts treis locals ei scarts e nus duvrassen tonpli spert novas sligiazions. En vesta dils vehichels novs che vegnan mess ils proxims onns a disposiziun, eis ei aunc buca clar co e nua metter quels sut tetg.

Collaboraziun VFS ed MGB

El Tunnel da basa Gottard ei vegniu installau in niev sistem da salvament pigl access Sedrun. Quel pretenda da nossa vart in auter proceder. Nus essan vidlunder da scolar nos pumpiers ensemen cun specialists dallas Viasfier federalas.

Igl exercizi dil matg sil Pass Alpsu ha mussau fleivleziass dil sistem actual (infrastructura, communicaziun). Quellas essan nus medemamein vidlunder da migliurar. Era ils novs trens dalla MGB pretendan in niev concept da salvament. El decuors da 2025 duei il material necessari star a disposiziun. Il niev camiun da salvament pil binari ei sin buna via, denton spitgein nus aunc decisiuns dalla Viafier retica che prevedan investiziuns semeglientas. Ina sinergia purtass ina deducziun da cuosts per la MGB.

Nova lescha

Dapi l'entschatta schaner 2024 ein il niev concept, ils novs statuts e las novas leschas en vigor. Las midadas ein marginalas e pertuccan cunzun la finanziaziun dils pumpiers. Plinavon eis ei stau pusseivel d'abolir malgestadads pertuccont prestar survetsch. Il cantun ei vidlunder da surluvrar la lescha per cass da crisa. In punct essenzial ein ils stabs da crisa comunals che duein el futur era vegnir tratgs ensemen regionalmein. Per nus sco organisaziun regionala ei quei in punct fetg impurtont, cunzun tier seracass che pertuccan il medem mument pliras vischnauncas. Sche tut va bein, duess la midada entrar en vigor entschatta 2026.

Occurrenzas specialas

Era uonn vein nus giu diversas visetas da lunsch e maneivel. Il di dallas portas aviartas ensemen culla reavertura dil Center Fontauna ha dau la caschun da mussar nies menaschi. Plinavon essan nus semussai allas fiastass dils vitgs da Ruera, Curaglia e Mustér. Mo era las colligiazions cun auters corps da pumpiers ein stadas fritgeivlas. Quellas lubeschan scomi e brat da meinis, cunzun cura ch'ei va per scolaziun ed investiziuns.

Engraziament

Jeu engraziell a tuts pumpiers pigl engaschi durant igl onn. Da tutas uras vegnan els clamai per porscher agid a tgi ch'ei en miseria. Jeu engraziell allas instanzas politicas ed a nos partenaris per la buna collaboraziun. A tuts pumpiers ch'ei vegni relaschai ni han bandunau nossa regiun admettel jeu medemamein in engraziament per la buna lavur prestada.

La tegia d'alp, Val Giuv

Niev plaz da spetga

Begl per las vaccas enta Milà

Agricoltura

Alp Val Giuv/Cuolm Val

La primavera 2024 ei puspei vegniu cuntinuau e terminau cun las lavurs vid la tegia d'alp e dil stavel Val Giuv. Igl ei vegniu sligiau il problem da humiditad ella tegia, cunzun la problematica ella combra da durmir; ussa han ils pasters ina megliera qualitad da viver. Lu ei vegniu cuvretg las lingias el local da mulscher e mess la sulada da crappa sil plaz da spetga, aschia che las vaccas san guder in plaz schetg ed ulivau.

Ussa havein nus liquidau tut las pretensiuns ch'ei vegnidass stipuladas digl Uffeci d'agricultura e geoinformaziun.

Il cantun e la Confederaziun subvenziuneschan quellas lavurs cun ina summa da 27'170.00 francs, ina summa zun beinvegnida.

Lavurs vid la tschaffada enta Milà

Alp Val Milà/Val Val

Las empremas 2-3 jamnas ad alp passentan las vaccas mumma e lur vadials ella Val Milà. Suentar midan el las liug e van a Scharinas, Val Val, Calmut e tochen sigl Alpsu. La midada meina naven dalla Val Milà atras la Pulanera. Cunquei ch'il trutg vegn duvraus mintg'onnn duas gadas dalla muntanera cun circa 200 animals, vegn quel strapazzaus zun fetg, cunzun sch'ei fa empau bletsch. Perquei vegn ei mintga zacons onns surdau da migliurar quei trutg cun far lavur cumina. Ils purs dall'alp han prestau fetg buna lavur, aschia che las vaccas san traversar la primavera pli segiramein la Pulanera per arrivar a Scharinas.

Per la nova tschaffada dalla fontauna Crest Pigniel enta Milà ha l'Aua Cristalla surdau las lavurs alla firma Loretz. Quei ha dau empau schischuri all'entschatta, denton ein l'agricultura e la firma da baghegiar vegnidas bein ina sper l'autra ora. Cun quella nova fontauna ha l'agricultura aschia era gest survegni in niev begl enta Milà. Grond engraziament persuerter!

L'aua ei il bein elementar dall'economia d'alp. Il territori alpin ei enconuschentamein pertuccaus zun ferm dalla midada dil clima e vegn confruntaus pli e pli cun liungas periodas schetgas e fermas plievigas. Igl onn 2018 cun periodas schetgas, sco il mars fin avrel 2020, rendan cunscients che era nos territoris che han tradiziunalmein avunda precipitaziuns san vegnir en miseria d'aua. Perquei ei nosssa finamira da saver garantir a liunga vesta in bien provediment d'aua per las alps.

Alp da nuorsas Cuolm da Vi/Puozas

La stad havein nus saviu schar vi l'alp da nuorsas ad in pur dalla Bassa. Il bia vegn ei auter che quintau. Quei sa esser en in bien ni schliet senn.

Tier l'alpegiaziun dallas nuorsas ha ei gia entschiet cun anflar in liug adattau per l'arrivada dallas nuorsas en camius. Cunquei che la via naven dall'industria dil Drun siado encunter Cungieri era plein ruosnas, havein nus stuiu encurir in'autra sligiazion. Suentar empau discusiuns e cun vegnir encunter in a l'auter, eis ei stau pus-

Nuorsas che pasculeschan

seivel da descargar las nuorsas enta Camischolas e lu ir atras la pastira da casa entochen enta Strem.

Strusch arrivai ell'alp, han il paster ed il fittader giu tema che la maglia tonschi buca tochen d'atun, cunquei ch'ei leva all'entschatta buca propi crescer. Lu havein nus sclariu cul cantun da saver alpegiar excepziunalmein la Val Strem. Cunquei che la munconza da maglia era enconuschenta, han ils responsabels saviu sustener quei. Aschia ein las nuorsas stadas all'entschatta sil Cuolm da Vi, lu vegnidas giu Strem e suenter dalla val viaden.

Il fenadur ha il pur tarmess dapli che la mesadad dallas nuorsas a casa perquei ch'ei haveva dau conflicts e malcapientschas denter els.

Cun ina pli pintga gruppa d'animals ein els mo stai ella Val Strem e buc i vinavon. Cheutras ein las ulteriuras pastiras tochen sigl Alpsu encunter ils cunfins dil cantun Uri buca vegnidas cultivadas.

Suentar tut quei ch'era capitau ha la suprastonza analysau da rudien ils avantatgs e disavantatgs da quell'alp. Ins ha decidu da buca occupar pil mument quell'alp; memia bia facturs plaidan encunter (tegias d'alp, arrivadas, sgols da helicopter, claus da notg, tgauns da schurmetg, aua, liungs viadis da pastira tier pastira, plaz da cargada e descargada, luf, eav.).

Trutg ella Val Pulanera

	Quen 2024	Preventiv 2024	Quen 2023
Survesta dalla situaziun finanziala			
Quen da gudogn e sperdita			
Cuosts	19'759'731.76	15'813'050	15'606'222.62
Recavs	21'899'295.22	16'139'760	17'310'588.35
Surpli recavs	2'139'563.46	326'710	1'704'365.73
Quen d'investiziun			
Investiziuns	8'730'140.22	13'219'000	5'668'457.83
Entradas investiziuns	1'385'390.36	3'841'880	3'799'516.51
Investiziuns nettas	7'344'749.86	9'377'120	1'868'941.32
Finanziaziun			
Surpli recavs quen da gudogn e sperdita	2'139'563.46	326'710	1'704'365.73
Prelevaziun ord fondos e finanziaziuns specialas	-1'587'891.98	-1'612'100	-387'923.99
Prelevaziun dil capital agen	-675'000.00		
Amortisaziuns facultad administrativa	646'063.99	453'200	432'100.00
Deposit en fondos e finanziaziuns specialas	495'834.43	194'600	200'000.00
Rectificaziun dalla valur participaziuns dalla facultad administrativa	48'999.00		
Amortisaziuns supplementaras			
Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	1'700'000.00		200'000.00
Atgna finanziaziun	2'767'568.90	-637'590	2'148'541.74
Investiziuns nettas	7'344'749.86	9'377'120	1'868'941.32
Resultat da finanziaziun	-4'577'180.96	-10'014'710	279'600.42
Deivets a miez e liung termin			
Emprests	11'065'000.00	7'000'000	7'545'000.00
Cefras indicativas			
Atgna finanziaziun	2'767'569	-637'590	2'148'542
Facultad netta absolut	5'413'154	-290'272	10'026'704
Facultad netta per habitont (1285)	4'213	-231	8'099
Grad d'atgna finanziaziun	37.68	-6.80	114.96
Quota d'atgna finanziaziun	14.67	-4.53	14.13
Quota dil survetsch da capital	3.91	3.33	2.97
Quota da debitaziun dil tscheins	0.22	0.11	0.13

		Quen 2024	Preventiv 2024	Quen 2023
Mussament da gudogn e sperdita graduau				
Cuosts da menaschi				
030	Cuosts da persunal	4'611'164.60	4'629'910	4'402'601.14
031	Cuosts da material e menaschi	5'556'509.21	5'064'830	4'719'820.48
033	Amortisaziun facultad administrativa	646'063.99	453'200	432'100.00
035	Deposit en fondos e finanziaziuns specialas	495'834.43	194'600	200'000.00
036	Cuosts da transfer	3'953'334.26	3'164'250	3'311'629.41
Total cuosts da menaschi		15'262'906.49	13'506'790.00	13'066'151.03
Recav ord il menaschi				
040	Recav fiscal	6'644'296.36	5'307'000	6'739'992.53
041	Regals e concessiuns	5'186'587.19	2'773'900	3'591'770.78
042	Indemnisaziuns	2'662'620.96	2'082'000	2'316'557.31
043	Differents recavs	174'662.57	93'000	141'755.79
045	Prelevaziun ord fondos e finanziaziuns specialas	1'587'891.98	1'612'100	387'923.99
046	Recav da transfer	2'055'860.50	1'779'100	1'450'223.93
Total recav ord il menaschi		18'311'919.56	13'647'100	14'628'224.33
Resultat ord il menaschi		3'049'013.07	140'310.00	1'562'073.30
Finanziaziun				
034	Cuosts finanziaals	301'774.83	226'300	237'562.80
044	Recav finanziaal	540'303.75	412'700	429'855.23
Resultat dalla finanziaziun		238'528.92	186'400.00	192'292.43
Resultat operativ		3'287'541.99	326'710.00	1'754'365.73
Resultat extraordinari				
038	Cuosts extraordinaris	1'822'978.53	0	200'000.00
048	Recav extraordinari	675'000.00	0	150'000.00
Resultat extraordinari		-1'147'978.53	0	-50'000.00
Resultat dil quen da gudogn e sperdita		2'139'563.46	326'710.00	1'704'365.73
(+ = Surpli entradas / - = Surpli expensas)				
Scuntradas internas				
039	Scuntradas internas	2'372'071.91	2'079'960	2'102'508.79
049	Scuntradas internas	2'372'071.91	2'079'960	2'102'508.79

		Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
Quen da gudogn e sperdita structurau tenor funcziuns							
	Quen da gudogn e sperdita	21'899'295.22	21'899'295.22	15'813'050	16'139'760	17'310'588.35	17'310'588.35
	Resultat netto			326'710			
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	1'868'725.71	889'498.09	1'653'710	282'560	1'547'188.05	424'034.82
	Resultat netto		979'227.62		1'371'150		1'123'153.23
1	SEGIRTAD PUBLICA	609'907.53	356'824.75	615'000	313'500	349'861.31	137'354.65
	Resultat netto		253'082.78		301'500		212'506.66
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	3'692'071.58	308'182.17	2'235'400	246'950	2'115'199.46	313'018.52
	Resultat netto		3'383'889.41		1'988'450		1'802'180.94
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA	2'456'303.57	1'835'965.14	1'758'310	1'103'550	1'634'675.96	1'019'012.95
	Resultat netto		620'338.43		654'760		615'663.01
4	SANADAD	982'932.96	25'263.85	874'600	25'000	784'179.96	19'435.35
	Resultat netto		957'669.11		849'600		764'744.61
5	OVRAS SOCIALAS	394'731.96	55'741.73	384'900	20'500	378'582.70	57'032.08
	Resultat netto		338'990.23		364'400		321'550.62
6	TRAFFIC	1'223'863.41	141'845.02	1'054'200	159'500	1'139'315.95	213'203.84
	Resultat netto		1'082'018.39		894'700		926'112.11
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	1'646'900.05	2'557'896.69	1'320'500	2'591'100	1'499'961.57	1'085'734.91
	Resultat netto	910'996.64		1'270'600			414'226.66
8	ECONOMIA PUBLICA	6'404'411.91	4'608'154.08	5'577'280	4'182'500	5'784'160.00	4'652'641.24
	Resultat netto		1'796'257.83		1'394'780		1'131'518.76
9	FINANZAS E TAGLIAS	2'619'446.54	11'119'923.70	339'150	7'214'600	2'077'463.39	9'389'119.99
	Resultat netto	8'500'477.16		6'875'450		7'311'656.60	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
	Quen da gudogn e sperdita						
	Quen da gudogn e sperdita	21'899'295.22	21'899'295.22	15'813'050	16'139'760	17'310'588.35	17'310'588.35
	Resultat netto			326'710			
0	ADMINISTRAZIUN GENERALA	1'868'725.71	889'498.09	1'653'710	282'560	1'547'188.05	424'034.82
	Resultat netto		979'227.62		1'371'150		1'123'153.23
0110	Legislativa	109'492.32		109'010		113'249.97	
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	14'240.00		10'000		13'848.05	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	685.25		900		476.80	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	274.10		110		298.60	
3102.00	Stampats, publicaziuns	69'374.97		70'000		77'204.92	
3102.01	Preventiv/Quen annual	12'761.00		15'000		12'966.05	
3113.00	Acquists d'informatica	1'753.40					
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	2'876.05		5'000		150.00	
3132.00	Indemnisaziuns da cussegliaiders	6'026.55		6'000		6'004.30	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	1'501.00		2'000		2'301.25	
0120	Executiva	280'237.38		214'000		242'156.17	
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	212'372.05		164'000		173'968.50	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	17'843.15		15'000		15'677.05	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	16'661.20		12'000		13'864.20	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'242.10		2'000		1'086.55	
3113.00	Acquists d'informatica	727.00		2'000		4'991.88	
3130.22	Contribuziuns da commembradi	2'915.00		4'000		2'615.00	
3170.00	Cuosts da viadi e spesas	7'215.53		5'000		14'930.78	
3170.02	Spesas da representaziun	21'261.35		10'000		15'022.21	
0210	Administraziun communal	1'069'006.55	295'471.75	906'200	203'460	751'756.06	240'776.67
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	601'259.79		504'000		476'614.11	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	44'378.99		46'000		36'496.75	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	20'360.55		24'000		21'599.05	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	5'602.48		6'000		4'531.98	
3099.00	Divers cuosts da personal	30'633.96		28'300		35'649.97	
3100.00	Material da biro	12'928.98		15'000		10'950.85	
3103.00	Litteratura, gasettas	1'008.00		1'500		832.00	
3110.00	Acquists da mobillas ed apparats da biro	1'820.60		6'000		15'037.30	
3113.00	Acquists d'informatica	197'527.00		155'900		13'965.13	
3130.01	Francaturas	11'617.34		10'000		11'112.48	
3130.02	Taxas da telefon	4'192.41		5'000		3'811.44	
3130.03	Spesas da banca e schec postal	1'776.72		3'000		1'761.07	
3130.05	Cuosts da stumaziun	2'180.40		3'000		1'467.45	
3134.00	Assicuranzas da caussas	5'670.05		6'000		5'668.25	
3150.00	Manteniment da mobillas e maschinas da biro	5'289.10		15'000		4'341.15	
3153.00	Manteniment sistem d'EED e communicaziun	88'400.55		43'700		78'619.43	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	8'293.96		5'000		3'011.70	
3611.02	Taxas pigl Uffeci da migraziun e dretg civil	13'390.40		14'000		13'508.35	
3612.01	Regiun Surselva	12'675.27		13'000		12'777.60	
3910.00	Scuntrada interna survetschs			1'800			
4210.00	Taxas d'administraziun generala		22'697.20		20'000		23'162.70
4260.00	Restituziuns		51'632.50		4'000		31'001.49
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		6'660.35		1'000		7'118.05
4611.00	Indemnisaziuns dil cantun		103'175.20		103'000		105'076.00
4612.00	Provisiuns d'incasso		45'531.50		10'000		14'058.43
4910.00	Scuntrada interna survetschs		65'775.00		65'460		60'360.00

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
0220	Uffeci da baghegiar	409'989.46	594'026.34	424'500	79'100	440'025.85	183'258.15
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	9'415.00		10'000		10'470.00	
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	286'156.45		270'000		290'438.65	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	23'408.58		26'000		21'842.58	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	15'970.25		14'000		13'524.65	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	2'660.46		4'000		2'429.03	
3099.00	Divers cuosts da persunal	3'307.46		6'000		4'674.02	
3101.00	Material da menaschi e da diever	4'933.54		4'000		2'040.83	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	2'897.00		2'000			
3113.00	Acquists d'informatica			2'000		3'750.00	
3130.02	Taxas da telefon	515.92		1'000		528.84	
3132.00	Indemnisaziuns da cussegliaiders	23'543.55		45'000		75'453.81	
3153.00	Manteniment sistem d'EED e communicaziun	6'914.10		34'000		786.95	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	4'993.85		3'000		4'433.90	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	25'273.30		3'500		9'652.59	
4210.00	Taxas d'administraziun generala		445'885.39		30'000		40'749.68
4260.00	Restituziuns		11'425.95		10'000		16'428.47
4310.00	Atgnas prestaziuns per projects		42'705.00		7'000		21'440.00
4910.00	Scuntrada interna survetschs		94'010.00		32'100		104'640.00
1	SEGIRTAD PUBLICA	609'907.53	356'824.75	615'000	313'500	349'861.31	137'354.65
	Resultat netto		253'082.78		301'500		212'506.66
1110	Polizia communal	22'046.15	10'736.00	21'000	4'000	10'758.20	2'416.00
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	16'346.15		20'000		9'783.20	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	5'700.00		1'000		975.00	
4270.00	Castitgs		10'736.00		4'000		2'416.00
1400	Dretg general	62'567.95	63'442.00	72'800	31'000	68'700.40	32'396.50
3130.07	Mutaziuns - Uffeci funsil/mesiraziun	18'780.75		25'000		30'073.40	
3132.02	Cuosts giuridics	27'544.60		30'000		23'214.35	
3611.01	Schazetgs d'immobillas	1'139.50		2'000		150.00	
3612.02	Uffeci da stumadira e concuors Surselva	8'051.80		9'000		7'563.10	
3612.03	Uffeci civil Surselva	5'751.30		6'000		6'399.55	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	1'300.00		800		1'300.00	
4260.00	Restituziuns		2'465.55		1'000		1'867.10
4602.00	Cumpart gudogn digl Uffeci funsil Cadi		60'976.45		30'000		30'529.40
1500	Pumpiers	103'064.37	67'773.55	134'900	57'000	140'280.85	58'913.20
3120.00	Provediment e dismesa	2'881.10		6'000		2'599.35	
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'176.25		3'100		3'137.40	
3144.00	Manteniment baghetgs	692.13		2'000		4'496.40	
3181.00	Sperditas effectivas ord pretensiuns					400.00	
3611.04	Polizia da fug cantunala	2'080.00		2'000		1'560.00	
3612.04	Pumpiers Sursassiala	89'344.89		116'600		126'722.70	
3612.40	Barschaments e seracass	4'760.00		5'000		715.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	130.00		200		650.00	
4200.02	Taxas da cumpensaziun		61'400.00		50'000		53'400.00
4470.00	Tscheins d'affittaziun		6'373.55		7'000		5'513.20
1610	Defensiun militar	3'644.66		3'900		3'855.66	
3144.02	Manteniment stan da schibas	2'057.89		2'100		2'055.66	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	1'586.77		1'800		1'800.00	
1620	Protecziun civila	332'855.09	168'179.80	286'100	170'000	50'244.59	3'770.00
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	8'235.40		8'000		8'164.85	
3120.11	Energia e scaldament	6'733.95		7'000		5'984.15	
3130.06	Taxas e contribuziuns	344.20		3'000		644.60	
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'728.71		3'000		3'641.99	
3144.13	Manteniment dils locals	282'349.48		250'000		15'315.30	
3611.00	Indemnisaziuns al cantun	9'225.35		9'000		8'128.70	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	22'238.00		6'100		8'365.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		168'179.80		170'000		3'770.00

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
1621	Stab directiv communal	85'729.31	46'693.40	96'300	51'500	76'021.61	39'858.95
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	5'691.35		5'000		2'093.05	
3130.31	Mesiras da protecziun lavinas	19'358.65		22'000		21'373.65	
3130.32	Cuosts IMIS	19'307.16		15'000		18'074.01	
3130.33	Survigilanza Cuolm da Vi	23'127.20		30'000		14'946.60	
3132.00	Indemnisaziuns da cussegliaders					1'138.10	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	5'637.95		5'000		6'536.20	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	12'607.00		19'300		11'860.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		39'136.35		46'000		33'348.10
4634.00	Contribuziuns dallas interpresas publicas		7'557.05		5'500		6'510.85
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	3'692'071.58	308'182.17	2'235'400	246'950	2'115'199.46	313'018.52
	Resultat netto		3'383'889.41		1'988'450		1'802'180.94
2110	Scoletta	139'430.53	20'377.26	142'800	20'000	133'450.59	15'142.70
3020.00	Pagas	114'712.60		113'000		107'739.60	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	9'232.58		11'000		8'854.30	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	7'885.30		9'000		7'031.40	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'207.75		1'300		1'154.04	
3090.00	Scolaziun e formaziun	1'738.50		1'800		5'396.80	
3104.00	Material da scola e da diever	3'684.45		3'700		2'645.35	
3104.01	Projects generals e da sport	752.50		2'500		629.10	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	216.85		500			
4260.00	Restituziuns						958.82
4631.00	Contribuziuns dil cantun		20'377.26		20'000		14'183.88
2120	Scola primara	636'086.10	98'586.85	645'200	80'000	637'343.97	97'949.61
3020.00	Pagas	505'196.65		497'000		506'153.45	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	44'832.81		45'000		40'721.90	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	48'150.10		63'000		50'779.00	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	5'331.93		5'500		5'307.72	
3090.00	Scolaziun e formaziun	10'186.74		10'200		10'246.70	
3104.00	Material da scola e da diever	14'987.57		15'000		17'519.35	
3104.01	Projects generals e da sport	7'316.10		9'000		6'615.85	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	84.20		500			
4260.00	Restituziuns						12'592.58
4631.00	Contribuziuns dil cantun		98'586.85		80'000		85'357.03
2130	Scola superiura	572'619.02	47'423.86	598'600	40'000	607'126.39	72'328.29
3020.00	Pagas	445'676.97		463'000		473'593.48	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	39'372.20		42'000		37'893.33	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	46'062.85		46'000		45'727.40	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	4'813.19		5'100		4'898.74	
3090.00	Scolaziun e formaziun	5'967.60		6'000		6'715.90	
3104.00	Material da scola e da diever	18'433.56		19'000		21'268.10	
3104.01	Projects generals e da sport	4'066.75		5'000		5'226.54	
3171.01	Viadis e camps da scola	8'066.90		12'000		11'802.90	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	159.00		500			
4260.00	Restituziuns		4'758.47		5'000		27'869.95
4631.00	Contribuziuns dil cantun		42'665.39		35'000		44'458.34
2170	Baghetgs da scola Sedrun	1'916'280.68	74'594.25	380'150	55'950	387'414.95	52'737.87
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	128'061.05		124'000		115'779.55	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	10'040.37		12'000		9'238.23	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	6'573.20		4'500		6'406.55	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'937.55		1'400		1'843.29	
3099.00	Divers cuosts da personal	3'740.10		2'000		4'207.03	
3101.00	Material da menaschi e da diever	7'643.14		7'000		7'816.43	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	14'546.80		14'450		21'308.39	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	20'427.75		20'000		18'540.25	
3120.11	Energia e scaldament	69'297.75		70'000		62'764.10	
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'818.45				3'696.50	
3144.00	Manteniment baghetgs	56'743.52		29'500		41'589.13	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	325.00		1'000		332.50	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	23'900.00		23'800		23'900.00	
3893.00	Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	1'500'000.00					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	12'726.00		9'500		14'993.00	
3920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport	56'500.00		61'000		55'000.00	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		5'494.25		2'000		4'527.50
4260.00	Restituziuns						7'030.37
4470.00	Tscheins d'affittaziun		20'350.00		19'800		17'000.00
4910.00	Scuntrada interna survetschs		48'750.00		34'150		24'180.00
2180	Assistenza dil di	52'522.72	32'506.75	64'000	24'000	45'111.19	32'769.16
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	31'987.00		42'000		25'002.25	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	2'592.20		4'000		2'036.44	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	339.37		500		265.01	
3130.16	Structuras dil di - ulteriur	17'604.15		17'500		17'807.49	
4260.00	Restituziuns		26'265.00		19'000		27'941.01
4631.00	Contribuziuns dil cantun		6'241.75		5'000		4'828.15
2190	Direcziun ed administraziun da scola	167'679.40	29'640.20	172'900	22'500	134'002.11	37'409.84
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	8'800.00		10'000		8'885.00	
3020.00	Pagas	61'520.35		63'800		56'727.40	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	5'438.21		7'000		5'115.81	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	5'860.70		4'000		5'357.90	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	652.55		900		609.03	
3090.00	Scolaziun e formaziun	2'885.35		3'000		3'222.55	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	3'620.95		5'000		1'020.10	
3113.00	Acquists d'informatica	6'457.93		12'000		9'457.82	
3130.02	Taxas da telefon	1'933.81		4'000		2'062.47	
3150.01	Manteniment mobillas, maschinas, utensils	12'804.61		24'000		7'247.05	
3153.00	Manteniment sistem d'EED e comunicaziun	14'360.78		14'000		13'904.13	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	7'060.95		7'000		2'092.85	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias			18'200		18'300.00	
3301.00	Amortisaziuns extraordinarias	36'283.21					
4260.00	Restituziuns						504.84
4631.00	Contribuziuns dil cantun		29'640.20		22'500		36'905.00
2192	Scola populara - ulteriur	106'910.13	5'053.00	105'100	4'500	102'473.81	4'681.05
3059.01	Assicuranza d'accidents per scolars e scolaras	687.30		1'000		734.70	
3099.00	Divers cuosts da persunal	4'533.58		5'000		2'593.91	
3130.15	Transport da scolars	81'446.10		76'200		78'437.65	
3199.00	Uteriurs cuosts da menaschi	419.55		1'000		600.00	
3612.05	Scola da musica Surselva	13'323.60		15'000		13'607.55	
3632.20	Ductrina e pastoraziun	3'000.00		3'000		3'000.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	3'500.00		3'900		3'500.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		5'053.00		4'500		4'681.05
2200	Scolaziun speciala	31'993.00		43'000		31'446.45	
3612.01	Regiun Surselva	31'993.00		43'000		31'446.45	
2510	Scola gimnasiala	68'550.00		83'650		36'830.00	
3611.06	Indemnisaziun sutgimnasi	28'550.00		43'650		14'550.00	
3612.16	Scola claustrala	40'000.00		40'000		22'280.00	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGLIA	2'456'303.57	1'835'965.14	1'758'310	1'103'550	1'634'675.96	1'019'012.95
	Resultat netto		620'338.43		654'760		615'663.01
3110	Museum «La Truaisch»	734'230.58	694'168.50	93'700	13'500	115'819.60	25'025.04
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	4'222.00		5'000		4'222.00	
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	10'059.40		14'000		10'497.30	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	103.35		1'800		112.25	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	14.85		300		16.00	
3101.00	Material da menaschi e da diever	1'727.95		6'000		1'953.15	
3102.00	Stampats, publicaziuns	235.75		22'000		306.84	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	1'790.75		4'000		6'914.35	
3119.03	Acquist objects d'exposiziun	19'640.95		16'000		71'434.20	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	713.10		1'000		710.65	
3120.11	Energia e scaldament	3'011.70		5'000		3'134.35	
3130.02	Taxas da telefon	1'049.02		1'000		1'058.29	
3134.00	Assicuranzas da caussas	2'152.21		2'000		2'141.62	
3144.00	Manteniment baghetgs	10'589.60		11'000		10'453.05	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'297.95		2'000		706.55	
3636.01	Promoziun dalla cultura	675'000.00					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	2'622.00		2'600		2'159.00	
4240.02	Entradas museum		4'185.76		4'000		5'262.99
4250.00	Diversas entradas		1'397.09		1'000		4'347.70
4511.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen		3'085.65				6'914.35
4631.00	Contribuziuns dil cantun		4'000.00		4'000		4'000.00
4632.01	Contribuziun Regiun Surselva		4'500.00		4'500		4'500.00
4635.00	Contribuziuns dallas interpresas privatas		2'000.00				
4893.00	Prelevaziun da prefinanziaziun dil capital agen		675'000.00				
3210	Bibliotecas	5'500.00		5'500		3'500.00	
3614.04	Indemnisaziun biblioteca	5'500.00		5'500		3'500.00	
3290	Cultura - ulteriur	172'561.00	1'624.96	206'600	9'000	276'080.78	35'814.60
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	1'408.25		5'000		40'489.79	
3130.20	Occurrenzas specialas	31'740.58		18'000		71'355.79	
3149.01	Manteniment maletg dil vitg	17'988.67		12'000		18'770.75	
3612.06	Museum regiunal	4'629.80		5'000		4'683.30	
3634.00	Contribuziun «Academia Vivian»	9'933.95		8'000		7'790.00	
3636.00	Contribuziuns allas organizaziuns privatas	11'472.00		30'000		21'970.20	
3636.01	Promoziun dalla cultura	23'080.15		30'800		33'254.95	
3636.02	Contribuziuns ad uniuns	19'116.60		16'500		14'689.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	53'191.00		81'300		63'077.00	
4250.00	Diversas entradas		1'624.96		9'000		35'814.60
3410	Halla plurivalenta Dulezi	334'955.89	138'446.72	311'800	117'500	220'783.14	144'562.65
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	81'980.40		80'000		77'552.50	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	6'427.95		8'000		6'149.70	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	5'179.20		5'000		4'883.40	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'278.16		900		1'267.36	
3099.00	Divers cuosts da persunal	1'532.33		1'500		2'772.65	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	21'089.25		26'100		7'159.25	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	5'733.45		7'000		5'653.65	
3120.11	Energia e scaldament	32'020.65		30'000		30'612.70	
3130.02	Taxas da telefon	804.05		800		1'269.10	
3134.00	Assicuranzas da caussas	3'588.62				2'422.27	
3144.00	Manteniment baghetgs	55'139.88		40'500		17'760.34	
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	48'609.05		47'000		4'845.00	

Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	957.90		2'000		1'276.22	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	50'800.00		55'800		50'800.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	19'815.00		7'200		6'359.00	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		14'530.27		12'000		17'739.13
4260.00	Restituziuns		1'316.45		1'000		2'313.52
4910.00	Scuntrada interna survetschs		38'600.00		20'500		40'510.00
4920.02	Scuntrada interna – diever dall'infra- structura da sport		48'000.00		48'000		48'000.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		36'000.00		36'000		36'000.00
3411	Plazza da sport	67'573.50	30'491.90	35'360	28'000	138'439.15	26'936.92
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	13'043.25		16'600			
3140.01	Manteniment plazza da sport	12'538.95		2'600		57'007.25	
3140.02	Manteniment patinera	5'432.30		3'000		48'324.20	
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels			9'000		1'063.70	
3301.00	Amortisaziuns extraordinarias	10'000.00					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	26'559.00		4'160		32'044.00	
4240.00	Taxas da diever e survetschs		16'491.90		14'000		12'936.92
4920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport		4'000.00		4'000		4'000.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		10'000.00		10'000		10'000.00
3412	Lag Claus Surrein	258'610.27	125'237.53	304'800	140'000	227'341.05	142'411.50
3109.10	Cuosts da material e rauba gastronomica	49'367.15		50'000		56'303.83	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	851.10		1'000		847.65	
3120.11	Energia e scaldament	3'083.60		3'000		2'505.30	
3140.05	Manteniment dil Lag da Claus	20'215.53		13'000		2'780.37	
3144.00	Manteniment baghetgs	37'826.18		26'000		8'469.48	
3150.01	Manteniment mobillas, maschinas, utensils	11'444.76		11'500		12'705.05	
3160.00	Tscheins d'affittaziun	5'226.00		5'000		5'140.00	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	300.00		1'000			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	130'295.95		194'300		138'589.37	
4250.10	Entradas gastronomia		105'237.53		120'000		122'411.50
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		20'000.00		20'000		20'000.00
3413	Bogn Sedrun	840'960.53	840'960.53	795'550	795'550	644'262.24	644'262.24
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	4'773.75				2'727.50	
3010.00	Pagas dil persunal d'administraziun e menaschi	362'320.30		467'000		381'393.25	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	28'838.06		43'000		29'753.93	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	23'586.75		23'000		22'342.80	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	3'788.12		5'200		3'907.23	
3099.00	Divers cuosts da persunal	8'425.59		25'000		3'024.30	
3100.00	Material da biro	377.48		2'000		556.15	
3103.00	Litteratura, gasettas	339.89		1'000		71.70	
3109.00	Ulteriurs cuosts da material e rauba	42'062.10		50'000		3'957.85	
3109.10	Cuosts da material e rauba gastronomica	4'046.62		15'000		1'874.65	
3110.01	Acquist mobillas, maschinas, utensils	11'396.49		5'000			
3113.00	Acquists d'informatica	583.72		25'000			
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	15'963.69		16'000		15'864.10	
3120.11	Energia e scaldament	80'962.54		30'000		93'587.60	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	71'312.89		25'000		43'081.60	
3130.02	Taxas da telefon	1'493.56		2'000		2'729.25	
3130.03	Spesas da banca e schec postal	4'480.57		1'500		3'360.28	
3130.18	Marketing e stampats	133'430.86		40'000		10'786.65	
3134.00	Assicuranzas da caussas	8'705.76		10'000		8'611.97	
3144.00	Manteniment baghetgs	411.10		1'000		3'807.50	
3144.40	Manteniment gastronomia			1'000			
3150.01	Manteniment mobillas, maschinas, utensils	21'272.34				7'932.01	

3153.00	Manteniment sistem d'EED e comunicaziun	5'673.35		2'000		335.67	
Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	2'000.00				2'000.00	
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	1'730.00		2'000		1'169.25	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	2'985.00		3'850		1'387.00	
4240.20	Entradas bogn da divertiment		66'574.36		30'000		92'345.23
4240.21	Entradas wellness		85'719.70		30'000		95'011.02
4250.00	Diversas entradas		11'203.00		5'000		23'491.44
4250.10	Entradas gastronomia		2'731.67		2'000		3'984.32
4250.11	Affittaziun e vendita d'artechels		2'436.63				
4260.00	Restituziuns		42'927.76		140'000		34'465.75
4910.00	Scuntrada interna survetschs		133'295.25		180'000		168'627.96
4920.02	Scuntrada interna – diever dall'infrastructura da sport		4'500.00		9'000		3'000.00
4990.10	Cudischaziun interna dil turissem		491'572.16		399'550		223'336.52
3420	Temps liber	36'911.80	5'035.00			3'450.00	
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	6'022.80				2'650.00	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias					800.00	
3301.00	Amortisaziuns extraordinarias	30'889.00					
4250.00	Diversas entradas		5'035.00				
3500	Baselgias e capluttas	5'000.00		5'000		5'000.00	
3144.30	Manteniment clutger	5'000.00		5'000		5'000.00	
4	SANADAD	982'932.96	25'263.85	874'600	25'000	784'179.96	19'435.35
	Resultat netto		957'669.11		849'600		764'744.61
4110	Spitals	386'655.75		379'100		340'351.25	
3611.07	Indemnisaziuns dils spitals ordeifer la regiun	133'282.00		328'100		131'325.00	
3612.01	Regiun Surselva	253'373.75		51'000		209'026.25	
4120	Tgira d'attempai	502'489.82		420'000		365'398.90	
3612.07	Cumpart cuosts da tgira	477'960.22		400'000		357'186.90	
3612.20	Sana Surselva	24'529.60		20'000		8'212.00	
4210	Tgira ambulanta	63'626.80		40'000		54'429.05	
3612.08	Spitex Cadi	63'626.80		40'000		54'429.05	
4220	Survetschs da salvament	210.64		1'000		1'445.66	
3130.00	Survetschs da tiarzas persunas	210.64		1'000		1'445.66	
4330	Survetsch da sanadad en scola	29'949.95	25'263.85	34'500	25'000	22'555.10	19'435.35
3136.00	Miedi da scola	1'121.00		2'500		740.00	
3136.01	Dentist da scola	26'988.25		30'000		21'351.05	
3637.00	Contribuziuns per privats	1'840.70		2'000		464.05	
4260.00	Restituziuns		25'263.85		25'000		19'435.35
5	OVRAS SOCIALAS	394'731.96	55'741.73	384'900	20'500	378'582.70	57'032.08
	Resultat netto		338'990.23		364'400		321'550.62
5340	Habitaziuns d'attempai (senza tgira)	107'313.26		100'000		102'195.96	
3634.00	Contribuziun ad interpresas publicas	107'313.26		100'000		102'195.96	
5440	Protecziun da giuventetgna - general	21'467.50		21'000		24'924.50	
3119.00	Contribuziun lavur da giuventetgna Tujetsch					245.40	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi					4'211.60	
3612.01	Regiun Surselva	1'000.00					
3632.09	Contribuziun lavur da giuventetgna Cadi	20'467.50		21'000		20'467.50	
5451	Tgira d'affons e canortas	42'645.65	6'222.00	11'500	500	27'477.21	6'916.00

3010.00	Pagas dil personal d'administrasiun e menaschi	8'224.85				3'622.15	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	726.35				324.10	
Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	104.40				34.55	
3099.00	Divers cuosts da personal	2'634.60					
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	183.50					
3611.00	Indemisaziuns al cantun	14'541.40		10'000		18'358.60	
3611.20	Pro Juventute	55.00		500			
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	16'175.55		1'000		5'137.81	
4260.00	Restituziuns		6'222.00		500		6'916.00
5720	Susteniments legals	122'775.85	49'519.73	137'500	20'000	125'497.78	50'116.08
3631.00	Contribuziun per cantun	29'171.80		32'500		26'169.15	
3637.00	Contribuziuns per privats	93'604.05		100'000		99'328.63	
3637.01	Prefinanziazion d'aliments			5'000			
4260.00	Restituziuns		11'475.55		15'000		9'224.30
4631.00	Contribuziun dil cantun		38'044.18		5'000		40'891.78
5790	Susteniments - divers	100'529.70		114'900		98'487.25	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas			8'900		1'095.75	
3611.00	Indemisaziuns al cantun	1'756.30		3'000		1'710.10	
3612.09	Survetsch social Regiun Surselva	32'295.25		36'000		23'216.10	
3612.10	Curatella professiunala Surselva	54'637.25		56'000		55'268.85	
3631.10	Contribuziun mesiras d'integraziun	1'828.90		2'000		1'864.35	
3636.00	Contribuziuns allas organizaziuns privatas	10'012.00		9'000		15'332.10	
6	TRAFFIC	1'223'863.41	141'845.02	1'054'200	159'500	1'139'315.95	213'203.84
	Resultat netto		1'082'018.39		894'700		926'112.11
6150	Vias communalas	1'210'517.16	136'126.02	1'054'200	159'500	1'128'830.30	197'588.84
3101.00	Material da menaschi e da diever	23'081.85		15'000		20'396.05	
3111.00	Acquist mobillas, maschinas, vehichels	1'635.00		5'000		7'800.00	
3120.06	Energia d'illuminaziun publica	12'065.75		10'000		9'051.35	
3141.00	Manteniment vias e piazzas	326'769.02		321'000		409'061.96	
3141.03	Schubergiar vias	17'809.90		22'000		16'314.10	
3141.10	Dismessa da neiv	141'898.91		200'000		146'361.99	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	3'256.70		2'000		17'249.85	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	150'100.00		139'700		104'300.00	
3510.00	Deposit finanziaziun speciala	42'737.50					
3810.00	Cuosts extraordinaris	122'978.53					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	130'087.00		127'500		178'461.00	
3910.01	Scuntrada interna dismessa da neiv	238'097.00		212'000		219'834.00	
4210.01	Taxas e lubientschas		8'589.83		8'000		6'224.70
4240.00	Taxas da diever e survetschs		44'112.30		1'500		
4240.03	Taxas da parcar		44'362.37		50'000		175'824.96
4240.04	Taxas uras da parcar		39'061.52		100'000		15'479.18
4260.00	Restituziuns						60.00
6220	Traffic regional	13'346.25	5'719.00			10'485.65	15'615.00
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	7'712.65				10'485.65	
3199.01	Cumpra cartas dil di SBB	5'633.60					
4240.05	Vendita cartas dil di SBB		5'719.00				15'615.00
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	1'646'900.05	2'557'896.69	1'320'500	2'591'100	1'499'961.57	1'085'734.91
	Resultat netto	910'996.64		1'270'600			414'226.66
7100	Provediment d'aua		1'500'000.00	5'000	1'500'000		
3130.00	Survetschs da tiarzas personas			5'000			
4510.00	Prelevaziun ord finanziaziun speciala		1'500'000.00		1'500'000		
7201	Dismessa e purificaziun dall'aua (menaschi communal)	620'724.16	620'724.16	600'000	600'000	655'909.60	655'909.60

3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	106'097.10		103'000		101'585.70	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	8'599.61		10'000		7'342.16	
Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	7'432.80		7'500		7'411.20	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	1'712.28		2'100		1'511.81	
3099.00	Divers cuosts da personal	147.93		2'000		633.18	
3101.00	Material da menaschi e da diever	46'902.96		45'000		36'349.64	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	3'044.87		3'500		3'660.04	
3120.11	Energia e scaldament	71'461.83		45'000		70'216.22	
3130.02	Taxas da telefon	2'655.14		2'000		2'978.24	
3130.12	Dismessa da gliet	41'356.54		50'000		34'504.67	
3134.00	Assicuranzas da caussas	6'880.40		6'000		6'988.09	
3137.00	Taglias e taxas	10'531.00		11'000		10'648.00	
3143.02	Manteniment dalla canalisaziun	106'446.35		90'000		97'780.99	
3144.17	Manteniment dalla serenera	50'592.29		30'000		210'974.93	
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	41'953.12		51'000		4'316.88	
3181.00	Sperditas effectivas ord pretensiuns					1'571.00	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	1'032.01		5'000		1'581.85	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	18'000.00		10'100		15'200.00	
3510.00	Deposit finanziaziun speciala	46'726.93		94'600			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	49'151.00		32'200		40'655.00	
4240.07	Taxas da diever canalisaziun		600'186.16		600'000		603'753.73
4260.00	Restituziuns						12'442.50
4510.00	Prelevaziun ord finanziaziun speciala						39'713.37
4940.00	Tscheins calculatoris		20'538.00				
7300	Economisaziun dil rumien (general)	28'440.10		26'000		30'505.70	
3101.00	Material da menaschi e da diever	4'110.10		4'000		2'893.05	
3612.30	Dismessa da cadavers	3'278.00		4'000		3'311.65	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	21'052.00		18'000		24'301.00	
7301	Economisaziun dil rumien (menaschi communal)	370'717.28	370'717.28	337'100	337'100	351'193.41	351'193.41
3101.00	Material da menaschi e da diever			4'000		7'504.85	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	100.73		100		98.85	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	7'394.85					
3130.09	Dismessa da rauba blocconta e rumien special	21'615.04		30'000		23'811.06	
3130.14	Cuosts da transports	47'789.29		35'000		48'639.21	
3140.07	Manteniment deponias	7'677.41		10'000		946.39	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	24'700.00		38'300		31'800.00	
3301.00	Amortisaziuns extraordinarias	20'800.16					
3612.11	Taxas fundamentalas Regiun Surselva	205'119.80		177'000		197'389.74	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	32'259.00		42'500		40'167.00	
3940.00	Tscheins calculatoris	3'261.00		200		836.31	
4240.10	Taxas fundamentalas Regiun Surselva		205'606.11		190'000		198'879.81
4240.11	Taxas fundamentalas vischnaunca		78'248.40		75'000		75'597.40
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		33'300.02		20'000		28'996.63
4510.00	Prelevaziun ord finanziaziun speciala		24'806.33		22'100		18'630.67
4612.01	Indemisaziuns Regiun Surselva		28'756.42		30'000		29'088.90
7410	Rempars da lavinas e per la proteczion d'auas	461'727.56	64'415.25	226'300	142'000	334'165.20	62'971.90
3140.11	Manteniment ovras da proteczion	18'539.16		15'000		13'719.70	
3142.00	Manteniment rempars da flums e torrents	97'270.20		140'000		67'135.50	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	5'600.00		1'300		1'800.00	
3301.00	Amortisaziuns extraordinarias	60'837.70					
3893.00	Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	200'000.00				200'000.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	79'480.50		70'000		51'510.00	
4631.00	Contribuziuns dil cantun		61'919.25		140'000		59'032.35
4635.00	Contribuziuns dallas interpresas privatas		2'496.00		2'000		3'939.55

7500	Protecziun dallas specias e digl ambient	3'040.40				2'917.45	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	3'040.40				2'917.45	
Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
7710	Santeri e sepulturas	15'678.95	2'040.00	25'100	12'000	44'753.51	15'660.00
3140.03	Manteniment santeri	6'223.95		9'000		16'124.51	
3632.21	Contribuziun pleiv	1'500.00		2'100		1'500.00	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	7'955.00		14'000		27'129.00	
4240.12	Taxas da satrar		2'040.00		12'000		15'660.00
7900	Planisaziun dil territori	146'571.60		101'000		80'516.70	
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads			5'000			
3132.12	Planisaziun locala	107'560.30		60'000		59'870.25	
3132.13	Svilup dil territori	14'585.75		20'000		4'106.05	
3612.01	Regiun Surselva	8'175.55		6'000		6'140.40	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	16'250.00		10'000		10'400.00	
8	ECONOMIA PUBLICA	6'404'411.91	4'608'154.08	5'577'280	4'182'500	5'784'160.00	4'652'641.24
	Resultat netto		1'796'257.83		1'394'780		1'131'518.76
8110	Agricoltura	217'126.01	71'890.90	269'530	65'000	110'199.28	65'549.42
3140.10	Manteniment alps/pastiras	87'633.17		105'880		44'451.70	
3144.10	Manteniment baghetgs d'alp	116'262.19		154'600		53'203.93	
3149.00	Manteniment ulteriurs objects			2'000			
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	178.00		1'500		367.80	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	4'700.00					
3611.00	Indemnisaziuns al cantun	260.65				293.85	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	8'092.00		5'550		11'882.00	
4240.09	Taxas d'alps e pastiras		12'474.60		10'000		10'772.50
4470.00	Tscheins d'affittaziun		23'414.70		24'000		24'664.70
4611.04	Contribuziuns d'alpegiaziun		36'001.60		31'000		30'112.22
8200	Forestalessers	1'614'809.51	1'276'603.36	1'340'700	1'017'000	1'467'977.07	1'151'447.86
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	36'288.20		20'000		21'334.35	
3130.14	Cuosts da transports	172'811.65		100'000		155'089.65	
3140.20	Manteniment dils plazzals per deponer lenna	1'267.00		2'000		1'943.25	
3141.01	Manteniment vias d'uaul	776'064.15		750'000		668'063.81	
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	52'888.41		15'000		36'727.51	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	5'200.00		5'700		5'200.00	
3634.00	Contribuziun ad interpresas publicas	2'962.10		3'000		2'395.50	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	508'015.00		400'000		515'033.00	
3910.07	Scuntrada interna manteniment vias d'uaul	59'313.00		45'000		62'190.00	
4250.04	Vendita da lenna		116'286.21		90'000		100'604.61
4250.05	Vendita lenna da brisch		71'136.75		52'000		56'068.20
4250.06	Vendita stialas da lenna		10'064.10		15'000		14'697.15
4611.00	Indemnisaziuns dil cantun		521'400.00		545'000		477'420.30
4631.00	Contribuziuns dil cantun		529'224.50		300'000		332'156.00
4634.00	Contribuziuns dallas interpresas publicas		28'491.80		15'000		20'501.60
4861.00	Entradas extraordinarias malauras						150'000.00
8290	Menaschi tecnic	1'525'114.28	1'617'794.06	1'464'500	1'430'500	1'527'502.19	1'591'113.03
3010.00	Pagas dil personal d'administraziun e menaschi	874'190.50		882'000		853'652.85	
3049.00	Ulteriurs supplements	35'842.51		26'000		31'622.70	
3050.00	Contribuziuns AVS/AI/UCG/AD	72'098.69		82'000		67'518.82	
3052.00	Contribuziuns cassa da pensiun	44'384.10		47'000		45'977.45	
3053.00	Contribuziuns assicuranza d'accident e malsogna	19'661.46		27'300		19'113.51	
3099.00	Divers cuosts da personal	6'597.39		3'000		9'806.79	
3100.00	Material da biro	3'564.80		3'000		3'966.00	
3109.00	Ulteriurs cuosts da material e rauba	15'647.80		16'000		17'863.37	
3111.00	Acquist mobillas, maschinas, vehichels	42'581.60		45'000		90'338.50	
3120.01	Taxas d'aua, canalisaziun e rumien	2'942.50		3'000		2'921.80	
3120.11	Energia e scaldament	5'415.75		8'500		7'802.20	
3130.02	Taxas da telefon	2'447.32		3'000		2'543.80	

3134.00	Assicuranzas da caussas	26'144.08		23'000		24'855.72	
3144.00	Manteniment baghetgs	6'977.25		9'000		11'352.10	
Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
3151.00	Manteniment da maschinas, urdeins e vehichels	138'574.16		98'000		121'748.05	
3153.00	Manteniment sistem d'EED e comunicaziun	3'022.45					
3199.00	Ulteriurs cuosts da menaschi	17'616.92		25'000		24'658.53	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	163'100.00		153'800		151'000.00	
3501.00	Deposits en fonds dil capital jester	36'370.00					
3910.00	Scuntrada interna survetschs	7'935.00		9'900		40'760.00	
4240.01	Lavurs per tiarzas persunas		122'422.01		95'000		94'671.33
4260.00	Restituziuns		39'324.40				22'009.99
4309.00	Ulteriur recav da menaschi		18'828.55		15'000		18'325.11
4310.00	Atgnas prestaziuns per projects		73'168.65		50'000		65'876.00
4501.00	Prelevaziun ord fonds dil capital jester				40'000		22'665.60
4610.00	Indemnisaziuns dalla Confederaziun svizra		1'842.30		1'500		1'470.15
4611.00	Indemnisaziuns dil cantun		8'437.65		8'000		7'076.85
4910.00	Scuntrada interna survetschs		117'797.00		113'500		114'840.00
4910.01	Scuntrada interna manteniment vias		110'556.00		119'000		139'813.00
4910.02	Scuntrada interna manteniment infrastruttura turistica		228'333.00		244'500		223'521.00
4910.03	Scuntrada interna digl uffeci forestal		567'328.00		445'000		577'223.00
4910.04	Scuntrada interna - manteniment santeri		7'955.00		14'000		27'129.00
4910.05	Scuntrada interna - manteniment indrezs da sport		3'709.00		3'000		4'764.00
4910.06	Scuntrada interna - dismessa da neiv		238'097.00		212'000		219'834.00
4910.07	Scuntrada interna - halla plurivalenta		515.00				384.00
4910.08	Scuntrada interna - manteniment ovras da protecziun		79'480.50		70'000		51'510.00
8400	Turissem	2'563'934.19	1'516'136.95	2'328'550	1'550'000	2'310'733.93	1'644'703.76
3131.00	Planisaziuns e projectaziuns da tiarzas persunas	20'947.10					
3140.30	Manteniment loipa	62'762.76		27'800		47'517.25	
3149.30	Manteniment infrastruttura turistica	333'101.97		297'300		249'165.85	
3161.00	Tscheins d'affittaziun, cuosts d'utilisaziun	53'314.95		53'000		58'937.05	
3300.00	Amortisaziuns ordinarias	23'900.00		4'700		25'200.00	
3301.00	Amortisaziuns extraordinarias	13'667.15					
3511.00	Deposit els fonds dil capital agen	80'000.00		50'000		100'000.00	
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	30'000.00		25'000		199'566.30	
3635.30	Contribuziun «Sedrun Mustér Turissem»	1'000'000.00		1'060'000		1'000'000.00	
3635.31	Taxas da turissem vischnaunca	57'456.25		55'000		58'219.46	
3635.32	Contribuziuns per purschidas turisticas	63'112.75		10'000		23'669.60	
3635.33	Contribuziun bus local	90'974.95		75'000		76'646.85	
3635.35	Contribuziun Pro Lucmagn	3'326.15		12'000		5'196.05	
3636.30	Occurrenzas turisticas			10'000			
3910.00	Scuntrada interna survetschs	173'798.00		183'200		177'279.00	
3990.10	Scuntrada interna turissem	557'572.16		465'550		289'336.52	
4035.01	Taxas da hosps		1'102'047.91		1'100'000		1'095'328.99
4035.02	Taxas da turissem		263'964.44		290'000		287'155.97
4240.00	Taxas da diever e survetschs		64'167.60		75'000		44'228.25
4250.03	Vendita da cartas da viandar Sedrun Mustér						4'300.00
4260.00	Restituziuns		55'957.00		60'000		63'690.55
4511.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen		30'000.00		25'000		150'000.00
8500	Industria e commerci	424'166.91	30'000.00	94'000	25'000	331'195.40	150'000.00
3130.21	Promozioni dil liug e marketing	46'270.84		10'000		20'557.20	
3511.00	Deposit els fonds dil capital agen	290'000.00		50'000		100'000.00	
3612.01	Regiun Surselva	8'897.07		9'000		11'071.85	
3635.00	Contribuziuns ad interpresas privatas	30'000.00		25'000		199'566.35	
3650.40	Rect. participaziuns facultad administrativa	48'999.00					
4511.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen		30'000.00		25'000		150'000.00
8712	Ovra electrica	59'261.01	95'728.81	80'000	95'000	36'552.13	49'827.17

3109.01	Cumpra energia da concessiun ORA	59'261.01		80'000		36'552.13	
4250.02	Concessiun per traversar cun conducts		95'728.81		95'000		49'827.17
Conto	Quen da gudogn e sperdita	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
9	FINANZAS E TAGLIAS	2'619'446.54	11'119'923.70	339'150	7'214'600	2'077'463.39	9'389'119.99
	Resultat netto	8'500'477.16		6'875'450		7'311'656.60	
9100	Taglias communalas	49'277.95	3'245'961.41	50'000	2'700'000	61'830.51	3'320'498.12
3181.00	Sperditas effectivas ord pretensiuns	10'666.85		10'000		21'478.55	
3611.09	Indemnisaziun cantun per incasso da taglia	38'611.10		40'000		40'351.96	
4000.00	Taglia sin entrada		2'062'709.31		1'800'000		2'166'722.32
4001.00	Taglia sin facultad		503'531.95		400'000		520'738.00
4002.00	Taglia alla fontauna		182'916.00		150'000		157'906.05
4010.00	Taglia da personas giuridicas		496'804.15		350'000		475'131.75
9101	Taglias specialas	7'800.00	2'032'322.60		1'217'000		2'037'009.45
3181.00	Sperditas effectivas ord pretensiuns	7'800.00					
4021.00	Taglia sin schischom		1'041'670.65		900'000		1'042'616.50
4022.00	Taglia sin gudogn da schischom		470'152.65		100'000		534'683.70
4023.00	Taglia sin scumiada da maun		496'221.65		200'000		445'691.00
4024.00	Taglia sin donaziuns ed iertas		16'627.65		10'000		6'780.75
4033.00	Taglia da tgauns		7'650.00		7'000		7'237.50
9300	Ulivaziun da finanzas e grevezias		161'626.00		161'600		56'328.00
4621.50	Contribuziun dall'ulivaziun da finanzas		54'829.00		54'800		3'407.00
4621.51	Ulivaziun dallas grevezias dallas muntognas		106'797.00		106'800		52'921.00
9500	Recav da participaziuns	16'718.30	403'503.70	19'000	383'900	10'880.35	567'843.37
3000.01	Indemnisaziuns dallas autoritads	2'000.00		2'000		2'000.00	
3130.00	Survetschs da tiarzas personas	5'276.35		2'000		1'728.60	
3630.02	Franc per la cuntrada	9'441.95		15'000		7'151.75	
4120.01	Concessiuns e patentas		165'886.60		153'900		342'305.22
4120.07	Concessiun d'aua sutterrana e d'aua ord il cuolm (SBB)		237'617.10		230'000		225'538.15
9505	Recav da participaziuns ord las concessiuns dil dretg d'aua		4'783'083.49		2'390'000		3'023'927.41
4120.02	Tscheins d'aua ORA		2'122'106.45		650'000		1'096'903.00
4120.03	Cumpart gudogn brutto hanletg d'energia da concessiun e participaziun energia alpina		1'967'020.59		1'000'000		1'296'207.61
4120.04	Cumpart gudogn energia alpina		300'000.00		300'000		270'000.00
4120.05	Dretg per l'utilisaziun dall'aua		163'699.60		130'000		139'770.15
4120.08	Dretg per l'utilisaziun per funs e terren		230'256.85		310'000		221'046.65
9610	Recav da facultad e tscheins	101'490.09	76'893.95	57'300	54'200	80'182.15	87'885.89
3400.00	Tscheins dil deivet current	1'319.50		2'000		48.10	
3406.00	Tscheins dils emprests	76'200.00		51'300		76'200.00	
3420.00	Procuraziun ed administraziun dil capital	3'432.59		4'000		3'934.05	
3940.00	Tscheins calculatoris	20'538.00					
4400.00	Tscheins dils mieds liquids		2'954.45				18'813.08
4401.00	Tscheins da retard		4'709.50		3'000		8'112.50
4407.00	Tscheins - investiziuns finanzialas (liunga vesta)		28'125.00		35'000		30'000.00
4451.00	Entradas ord participaziuns finanzialas		37'844.00		16'000		30'124.00
4940.00	Tscheins calculatoris		3'261.00		200		836.31
9630	Immobiliass dalla facultad finanziaria	304'596.74	416'532.55	212'850	307'900	220'204.65	295'627.75
3430.00	Manteniment dils baghetgs	140'950.80		76'400		75'009.75	
3439.90	Ulteriurs cuosts dils baghetgs	79'871.94		92'600		82'370.90	
3910.00	Scuntrada interna survetschs	83'774.00		43'850		62'824.00	
4430.07	Tscheins d'affittaziun		201'092.00		177'600		182'467.00
4430.08	Tscheins pil dretg da baghegiar		100'954.70		110'300		96'296.80
4439.00	Ulteriuras entradas d'immobiliass		114'485.85		20'000		16'863.95
9990	Finiziun dil quen	2'139'563.46				1'704'365.73	
9000.00	Surpli entradas	2'139'563.46				1'704'365.73	

Conto	Quen d'investiziun	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
Quen d'investiziun							
I	Quen d'investiziun	8'730'140.22	1'385'390.36	13'219'000	3'841'880	5'668'457.83	3'799'516.51
	Resultat netto		7'344'749.86		9'377'120		1'868'941.32
2	SCOLAZIUN E FORMAZIUN	7'250.00		40'000			
	Resultat netto		7'250.00		40'000		
2170	Baghetgs da scola	7'250.00		40'000			
5040.01	Projectaziun sanaziun Scola Sedrun	7'250.00		40'000			
3	CULTURA, SPORT E TEMPS LIBER, BASELGIA	5'876'153.87	392'000.00	8'220'000	3'100'000	3'776'120.02	2'908'000.00
	Resultat netto		5'484'153.87		5'120'000		868'120.02
3411	Plazza da sport	10'000.00		30'000			
5040.08	Preproject parc da divertiment halla plurivalenta	10'000.00		30'000			
3413	Bogn Sedrun	5'858'257.57	392'000.00	7'410'000	3'100'000	3'744'431.02	2'908'000.00
5040.05	Sanaziun Bogn Sedrun	5'858'257.57		7'410'000		3'744'431.02	
6140.01	Restituziuns da tiarzas persunas sanaziun Bogn Sedrun				3'100'000		
6310.03	Contribuziun dil cantun per Bogn Sedrun		392'000.00				408'000.00
6340.02	Contribuziun energia alpina						2'500'000.00
3414	Halla da deposit	7'896.30		780'000			
5040.07	Halla da deposit	7'896.30		780'000			
3420	Temps liber					31'689.00	
5030.05	Plaz sper la Truaisch					31'689.00	
5	OVRAS SOICALAS	2'958.70		550'000			
	Resultat netto		2'958.70		550'000		
5440	Protecziun da giuventetgna - general	2'958.70		550'000			
5040.09	Habitaziun casa da giuventetgna	2'958.70		400'000			
5040.10	Local da giuventetgna			150'000			
6	TRAFFIC	1'804'085.32	343'378.00	2'355'000	525'000	1'034'298.15	466'562.20
	Resultat netto		1'460'707.32		1'830'000		567'735.95
6150	Vias communalas	1'731'891.66	343'378.00	2'355'000	525'000	998'704.40	466'562.20
5010.01	Via Dentervitgs	23'820.00				142'575.85	
5010.09	Sanaziun Via dalla Staziun					13'411.20	
5010.16	Sanaziun Via Cavorgia	403'973.45		400'000		685'759.75	
5010.19	Sanaziun Via Curtin Niregl	1'237'555.15		1'520'000		37'579.60	
5010.20	Via Fravia vest ed ost	1'300.00					
5010.24	Sanaziun Via Fontauna	6'968.45		130'000			
5030.07	Plazza sut Tgèsa Alva					119'378.00	
5030.08	Parcadi Via Dulezi	58'274.61		105'000			
5030.09	Projectaziun Plaz da semenar e da parcar Val Bugnei			200'000			
6110.01	Restituziuns da tiarzas persunas per vias		343'378.00		525'000		466'562.20
6220	Traffic regional	72'193.66				35'593.75	
5040.05	Staziun Sedrun - incl. passarella punt Drun MGB	72'193.66				35'593.75	

Conto	Quen d'investiziun	Quen 2024		Preventiv 2024		Quen 2023	
		Expensas	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas	Entradas
7	AMBIENT E PLANISAZIUN DIL TERRITORI	796'216.33	567'475.76	1'840'000	216'880	303'224.66	396'337.41
	Resultat netto		228'740.57		1'623'120	93'112.75	
7201	Dismessa e purificaziun dall'aua (menaschi communal)	546'424.79	325'320.21	980'000		206'562.96	322'531.46
5032.01	Sanaziun Via Dentervitgs - canalisaziun					3'770.11	
5032.07	Canalisaziun Parcadi Via Dulezi	4'340.30		25'000			
5032.08	Canalisaziun Via Curtin Niregl	424'467.10		480'000			
5092.01	Sanaziun indrez d'electrotecnica serenera	117'617.39		475'000		202'792.85	
6370.01	Taxas da colligiazium		325'320.21				322'531.46
7301	Economisaziun dil rumien (menaschi communal)					13'131.40	
5033.02	Plazzas da rumians communalas					13'131.40	
7410	Rempars da lavinas e per la protecziun d'auas	48'747.84	63'469.45	680'000	66'880	83'530.30	73'805.95
5020.02	Dislocaziuns dutgs Dieni	650.00		600'000			
5020.03	Menar dutgs Flurin e Crestas	1'950.00					
5030.04	Project Scharinas	46'147.84		80'000		83'530.30	
6310.04	Contribuziun dil cantun project Scharinas		61'254.35				71'011.45
6350.04	Contribuziun project Scharinas		2'215.10		66'880		2'794.50
7500	Protecziun dallas specias e digl ambient	201'043.70	178'686.10	180'000	150'000		
5020.03	Revaletaziun biotops	201'043.70		180'000			
6310.07	Contribuziun cantunala revaletaziun biotops		178'686.10		150'000		
8	ECONOMIA PUBLICA	243'476.00	82'536.60	214'000		554'815.00	28'616.90
	Resultat netto		160'939.40		214'000		526'198.10
8110	Agricoltura	95'638.65	27'170.00	63'000		95'966.70	
5030.01	Alp Val Giuv - puschinera e plaz	95'638.65		63'000		95'966.70	
6310.01	Contribuziun cantunala Alp Giuv		27'170.00				
8200	Forestalesses					545.40	28'616.90
5010.01	Via da maschina dil Tgom (Sut Seivs-Foppa)					545.40	
6110.01	Restituziuns da tiarzas persunas						20'000.00
6310.01	Contribuziun dil cantun						8'616.90
8290	Menaschi tecnic	96'182.55		131'000		435'745.55	
5040.11	Remplazzament scaldament Drun			35'000			
5060.01	Maschina stradala	96'182.55		96'000			
5060.02	Transporter					435'745.55	
8400	Turissem	2'654.80	55'366.60	20'000		22'557.35	
5010.00	Senda «sur vitg»					11'545.00	
5010.06	Via da bike - Cuolm da Vi	2'654.80				11'012.35	
5010.23	Senda e punt Drun			20'000			
6310.02	Contribuziuns cantunalas sendas da bike		55'366.60				
8500		49'000.00					
5550.01	Cumpra d'acziun Pendicularas Mustér SA	49'000.00					

Quen dalla circulaziun dils mieds finanzials 2024

Activitad operativa (calculaziun indirecta)		conto	Summa en frs.
Resultat dil quen da gudogn e sperdita (sperdita −, gudogn +)	quen da gudogn e sperdita	9000, 9001	2'139'563.46
+ Amortisaziuns facultad administrativa		33x	646'063.99
+ Rectificaziuns negativas dalla valur (svaletaziuns) investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)		344x	
+ Deposit en fonds e finanziaziuns specialas (SF)		35	495'834.43
+ Rectificaziun dalla valur emprests facultad administrativa		364	
+ Rectificaziun dalla valur participaziuns facultad administrativa		365	48'999.00
+ Amortisaziuns contribuziuns per investiziuns facultad administrativa		366	
+ Amortisaziuns supplementaras - facultad administrativa		383	
+ Amortisaziuns supplementaras - emprests, participaziuns, contribuziuns d'investiziun		387	
+ Amortisaziun - deficit da bilanza		388	
+ Deposits egl agen capital (prefinanziaziuns)		389	1'700'000.00
− Rectificaziuns positivas dalla valur investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)		444x	
− Revaletaziun facultad administrativa		4490	
− Prelevaziuns ord fonds e finanziaziuns specialas		45	−1'587'891.98
− Sligiamet dallas amortisaziuns supplementaras		483, 487	
− Prelevaziuns ord igl agen capital (prefinanziaziuns)		489	−675'000.00
− Augment / Reducziun cartas da debit e credit	bilanza	1004	
− Augment / + Reducziun ulteriurs mieds liquids		1009	
− Augment / + Reducziun pretensiuns		101	458'992.95
− Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen da gudogn e sperdita		1040	−3'452'683.15
− Augment / + Reducziun provisiuns e lavurs entschevidas		106	
− Augment/ + Reducziun pretensiuns viers FS e fonds el capital jester		109	
+ Augment / − Reducziun obligaziuns currentas		200	−1'298'556.97
+ Augment / − Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen da gudogn e sperdita		2040	194'121.20
+ Augment / − Reducziun retenziuns a cuort termin		205	
+ Augment / − Reducziun retenziuns a liung termin		208	
Circulaziun dils mieds finanzials (cash-flow) ord l'activitad operativa			−1'330'557.07

Activitad d'investiziun ella facultad administrativa		conto	Summa en frs.
− Expensas d'investiziun facultad administrativa	QI	50 - 58	−8'730'140.22
+ Entradas d'investiziun facultad administrativa		60 - 68	1'385'390.36
− Augment / + Reducziun cudischaziuns transitorias activas quen d'investiziun	bilanza	1046	
+ Augment / − Reducziun cudischaziuns transitorias passivas quen d'investiziun		2046	
Circulaziun dils mieds finanzials (cash-flow) ord l'activitad d'investiziun ella facultad administrativa			−7'344'749.86

Activitad d'investiziun ella facultad finanziaria		conto	Summa en frs.
+ Rectificaziuns negativas dalla valur investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)	QGS	344x	
− Rectificaziuns positivas dalla valur investiziuns finanzialas FF (gruppas 102, 107, 108)		444x	
− Augment / + Reducziun investiziuns finanzialas a cuort termin FF	bilanza	102	
− Augment / + Reducziun investiziuns finanzialas a liung termin FF		107	103'000.00
− Augment / + Reducziun investiziun materialas a liung termin FF			
Circulaziun dils mieds finanzials (cash-flow) ord l'activitad d'investiziun ella facultad finanziaria			103'000.00
Circulaziun dils mieds finanzials (cash-flow) ord l'activitad d'investiziun FA e FF			−7'241'749.86

Activitad da finanziaziun		conto	Summa en frs.
+ Augment / − Reducziun - obligaziuns finanzialas a cuort termin	bilanza	201	
+ Augment / − Reducziun - obligaziuns finanzialas a liung termin		206	3'520'000.00
Circulaziun dils mieds finanzials (cash-flow) ord l'activitad da finanziaziun			3'520'000.00

Total circulaziun dils mieds finanzials (cash-flow) = midada mieds liquids			−5'052'306.93
---	--	--	----------------------

Mieds liquids	stan 01-01-2024	stan 31-12-2024		conto	Midada
Cassa	3'627.10	7'522.25	bilanza	1000	3'895.15
Posta	106'388.97	91'828.93		1001	−14'560.04
Banca	6'609'585.37	1'567'943.33		1002	−5'041'642.04
Investiziuns a cuort termin sin la fieria monetara				1003	0.00
Total (midada mieds liquids)					−5'052'306.93

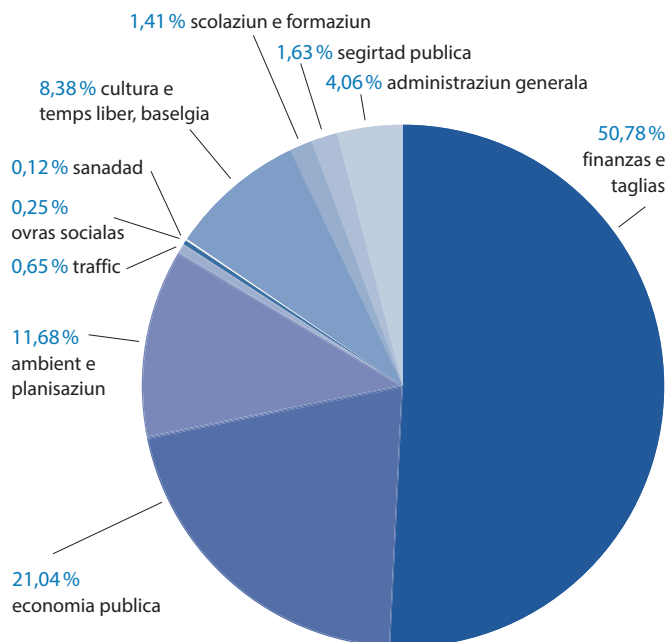
Bilanza

Conto		01.01.2024	31.12.2024	Augment	Sminuaziun
1	ACTIVAS	36'093'366.66	40'906'757.01	60'372'431.10	55'559'040.75
10	Facultad finanziaria	20'398'916.42	18'237'299.69	48'978'362.47	51'139'979.20
100	Mieds liquids e piazzament da daners a cuorta vesta	6'719'601.44	1'667'294.51	31'147'960.17	36'200'267.10
10000.01	Cassa	3'053.15	2'569.00	50'382.55	50'866.70
10000.02	Cassa Bogn	573.95	4'953.25	77'060.25	72'680.95
10010.01	Schec postal 70-5070-9	35'920.02	35'266.07	35'891.90	36'545.85
10010.20	Schec postal Bogn	70'468.95	56'562.86	16'225.00	30'131.09
10020.01	Conto current GKB CH62 0077 4130 1348 2560 0	3'014'354.27	493'666.24	19'369'521.52	21'890'209.55
10020.02	Conto current RB CH90 8080 8004 0570 6024 7	2'660'573.04	73'631.14	1'847'256.16	4'434'198.06
10020.03	Conto current RB CH19 8080 8003 1217 2505 7	239'999.69	306'493.16	8'966'794.22	8'900'300.75
10020.10	Conto current RB (Bogn) CH96 8080 8008 6151 6657 5	183'545.97	148'979.83	745'503.61	780'069.75
10021.01	Deposit forestal GKB CH62 0077 4130 1348 2560 0	508'397.46	545'172.96	39'324.45	2'548.95
10021.02	Conto da spargn RB	2'714.94		0.51	2'715.45
101	Dabiens	6'500'500.84	6'041'507.89	14'311'119.15	14'770'112.10
10100.01	Debiturs	3'704'219.55	5'543'168.95	10'802'110.15	8'963'160.75
10100.09	Ulteriurs debiturs	132'891.05	136'717.19	136'717.19	132'891.05
10100.20	Debiturs Bogn Sedrun	10'159.25	1'493.00	228'280.15	236'946.40
10101.01	Taglia anticipada	21'931.38	13'607.45	13'607.45	21'931.38
10110.01	Conto current taglia cantunala	11'140.37	19'490.33	20'615.96	12'266.00
10110.02	Conto current taglia abx-tax	87'483.28	160'933.43	2'035'657.24	1'962'207.09
10120.01	Debiturs taglias communalas	2'532'425.96	166'097.54	828'588.50	3'194'916.92
10191.01	Dabiens SVA supplement d'affons	250.00		-250.00	
10192.12	Taglia preliminar serenera (QI)			0.01	0.01
10192.41	Taglia preliminar Bogn (QC)			0.01	0.01
10192.42	Taglia preliminar Bogn (QI)			245'792.49	245'792.49
104	Cudischaziuns transitorias activas	26'600.00	3'479'283.15	3'479'283.15	26'600.00
10400.01	Limitaziun activa quen da gudogn e sperdita	26'600.00	3'479'283.15	3'479'283.15	26'600.00
107	Investiziuns finanzialas a liung termin	2'064'200.00	1'961'200.00	40'000.00	143'000.00
10702.01	Quota da fatschenta Banca Raiffeisen	200.00	200.00		
10710.02	Emprest Pendicularas Mustér SA	1'875'000.00	1'750'000.00		125'000.00
10710.03	Emprest La Conditoria Sedrun SA	80'000.00	70'000.00		10'000.00
10710.04	Emprest Uniun NEATural	69'000.00	66'000.00		3'000.00
10710.05	Emprest Campadi Rein SA	40'000.00	35'000.00		5'000.00
10710.06	Emprest pratica Schnabel		40'000.00	40'000.00	
108	Edifecis facultad finanziaria	5'088'014.14	5'088'014.14		
10800.01	Terren facultad finanziaria	3'738'361.25	3'738'361.25		
10840.01	Immobiliias facultad finanziaria	770'000.00	770'000.00		
10870.01	Stabiliments en construcziun - facultad finanziaria	579'652.89	579'652.89		
14	Facultad administrativa	15'694'450.24	22'669'457.32	11'394'068.63	4'419'061.55
140	Facultad administrativa	12'664'441.24	19'639'447.32	11'345'068.63	4'370'062.55
14010.01	Vias communalas	3'847'744.45	5'619'053.60	1'840'342.90	69'033.75
14010.99	Rect. da valur - vias communalas	-570'474.47	-702'074.47	13'667.15	145'267.15
14030.01	Construcziuns bassas - finanzas generalas	1'837'249.74	2'145'606.70	415'883.66	107'526.70
14030.99	Rect. dalla valur da construcziuns bassas - finanzas generalas	-140'500.00	-185'886.77	101'526.70	146'913.47
14032.01	Construcziuns bassas - dismessa d'aua piarsa	651'947.00	786'971.63	135'024.63	
14032.99	Rect. dalla valur da construcziuns bassas - dismessa dall'aua piarsa	-54'600.00	-70'600.00		16'000.00
14033.01	Construcziuns bassas - economisaziun dil rumien	409'108.05	352'807.89		56'300.16
14033.99	Rect. da valur construcziuns bassas - economisaziun dil rumien	-216'206.40	-205'406.40	56'300.16	45'500.16
14040.01	Construcziuns aultas - finanzas generalas	2'800'924.83	2'800'924.83	10'000.00	10'000.00
14040.99	Rectificaziun dalla valur da construcziuns aultas - finanzas generalas	-417'000.00	-502'000.00	10'000.00	95'000.00
14042.01	Construcziuns aultas - dismessa dall'aua piarsa	63'612.93	63'612.93		
14042.99	Rectificaziun dalla valur da construcziuns aultas - dismessa d'aua piarsa	-10'000.00	-12'000.00		2'000.00
14060.01	Mobiliias, indrezs, vehichels	1'075'115.34	1'080'114.68	96'182.55	91'183.21
14060.99	Rect. dalla valur da mobiliias, indrezs e vehichels - finanzas generalas	-434'320.00	-514'620.00	91'183.21	171'483.21
14070.01	Stabiliments en construcziun - finanzas generalas	3'750'632.97	8'935'635.90	8'574'957.67	3'389'954.74
14090.01	Ulteriuras investiziuns materialas - finanzas generalas	190'706.80	190'706.80		
14090.99	Rect. dalla valur da ulteriuras investiziuns materialas - finanzas generalas	-119'500.00	-143'400.00		23'900.00
142	Investiziuns immaterialas				
14290.01	Ulter. investiziuns immaterialas - finanz. generalas	23'065.76	23'065.76		
14290.99	Rect. dalla valur ulter. investiziuns immaterialas	-23'065.76	-23'065.76		
145	Participaziuns	3'030'009.00	3'030'010.00	49'000.00	48'999.00
14550.01	Participaziuns	3'030'009.00	3'079'009.00	49'000.00	
14550.99	Rect. dalla valur participaziuns		-48'999.00		48'999.00

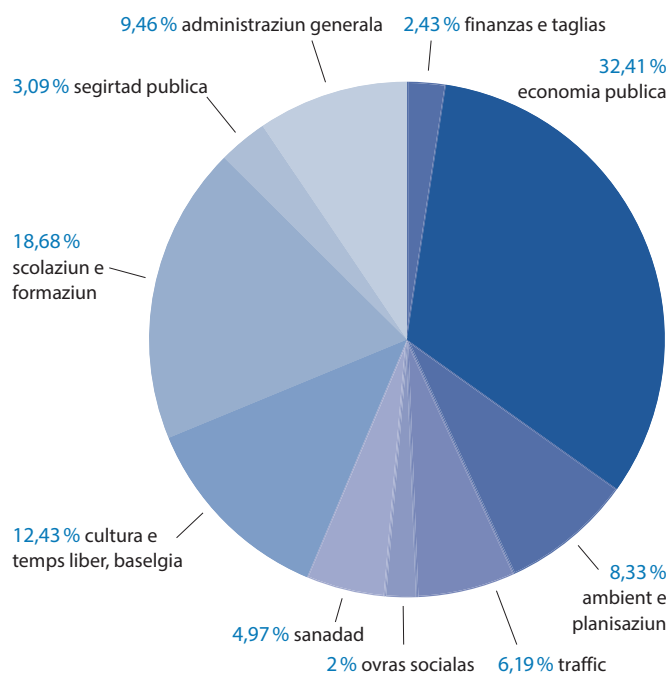
Conto		01.01.2024	31.12.2024	Augment	Sminuaziun
PASSIVAS		36'093'366.66	40'906'757.01	38'517'873.98	33'704'483.63
20	Capital jester	10'372'211.94	12'824'146.17	32'189'160.15	29'737'225.92
200	Obligaziuns currentas	2'284'904.94	986'347.97	28'424'898.76	29'723'455.73
20000.01	Crediturs	2'065'957.49	1'020'186.26	20'721'028.34	21'766'799.57
20000.10	Crediturs / Bons Bogn	32'240.10	41'902.10	12'371.00	2'709.00
20001.01	Assicuranzas socialas (AVS/UCG/CCF)			544'760.10	544'760.10
20001.02	Cassa da pensiun ÖKK	-893.40		263'573.00	262'679.60
20001.03	Cassa da pensiun cantun			232'641.00	232'641.00
20001.04	Assicuranza d'accidents SUVA			39'263.65	39'263.65
20001.05	Assicuranza d'accidents ÖKK			26'531.80	26'531.80
20001.06	Assicuranza da schurnada da malsogna			50'553.00	50'553.00
20001.07	Segirada supplementara d'accident ÖKK			8'948.40	8'948.40
20010.10	Conto current pleiv rom.-cat.	179'141.95	10'793.10	22'884.85	191'233.70
20010.11	Conto current pleiv evangelica cantun	6'205.50	729.35	534.25	6'010.40
20010.12	Conto current pleiv evangelica	30'083.90	3'492.65	2'594.85	29'186.10
20020.01	Obligaziuns ord taglia communal generala		118.65	11'866.85	11'748.20
20022.11	TPV conto purificaziun dall'aua			0.02	0.02
20022.21	TPV conto economisaziun dil rumien			2'313.30	2'313.30
20022.31	TPV energia			0.01	0.01
20022.51	TPV Bogn			0.01	0.01
20022.80	TPV conto anticipau	-39'479.55	-218'827.58	881'997.05	1'061'345.08
20053.01	Conto rendaquen - pagas	356.20		3'494'378.25	3'494'734.45
20055.01	Conto intermediar - divers	1'359.85	114'270.54	2'088'710.23	1'975'799.54
20055.02	Conto intermediar - scola J+S			2'979.00	2'979.00
20055.03	Conto intermediar - EED energia alpina			9'719.80	9'719.80
20060.01	Depot Laptop	7'100.00	5'700.00	2'100.00	3'500.00
20060.02	Cartas depot Bogn	2'832.90	7'982.90	5'150.00	
204	Limitaziuns passivas	13'770.19	207'891.39	207'891.39	13'770.19
20400.01	Limitaziun passiva dil quen da gudogn e sperdita	13'770.19	207'891.39	207'891.39	13'770.19
206	Obligaziuns finanzialas a liung termin	7'545'000.00	11'065'000.00	3'520'000.00	
20640.01	Emprest Banca Raiffeisen / 11.2037	3'000'000.00	3'000'000.00		
20640.02	Emprest SUVA 11.2030	2'000'000.00	2'000'000.00		
20640.03	Emprest GKB 01.2035	1'000'000.00	1'000'000.00		
20640.04	Emprest Banca Raiffeisen / 01.2035	1'000'000.00	1'000'000.00		
20640.05	Emprest Cantun GR / 10.2028		3'000'000.00	3'000'000.00	
20690.01	Emprest tenor NPR / 12.2038	545'000.00	1'065'000.00	520'000.00	
209	Obligaziuns enviers finanziaziuns specialas e fondos el capital jester	528'536.81	564'906.81	36'370.00	
20910.10	Deposit forestal	506'886.76	543'256.76	36'370.00	
20910.11	Reservat uaul natural Prau Nausch	21'650.05	21'650.05		
29	Agen capital	25'721'154.72	28'082'610.84	6'328'713.83	3'967'257.71
290	Obligaziuns resp. aniticipaziuns enviers finanziaziuns specialas	5'546'585.44	4'436'563.75	414'784.64	1'524'806.33
29001.01	Finanziaziun speciala provediment d'aua	1'500'000.00			1'500'000.00
29002.01	Finanziaziun speciala purificaziun dall'aua	4'073'996.14	4'446'043.28	372'047.14	
29003.01	Finanziaziun speciala economisaziun dil rumien	-27'410.70	-52'217.03		24'806.33
29009.01	Finanziaziun speciala vias		42'737.50	42'737.50	
291	Fonds	210'546.28	517'460.63	370'000.00	63'085.65
29100.01	Fond per il svilup economic	200'000.00	300'000.00	160'000.00	60'000.00
29100.03	Legat Gertrud Zepf	7'460.63	7'460.63		
29100.04	Legat anonym museum	3'085.65			3'085.65
29100.05	Fond per la promoziun dil liug		210'000.00	210'000.00	
293	Prefinanziaziuns	5'075'000.00	6'100'000.00	1'700'000.00	675'000.00
29300.01	Prefinanziaziun sanaziun Bogn Sedrun	4'200'000.00	4'200'000.00		
29300.02	Prefinanziaziun archiv cultural	675'000.00			675'000.00
29300.03	Prefinanziaziun donns malaura	200'000.00	400'000.00	200'000.00	
29300.04	Prefinanziaziun sanaziun baghetgs Scola Sedrun		1'500'000.00	1'500'000.00	
299	Surpli/deficit da bilanza	14'889'023.00	17'028'586.46	3'843'929.19	1'704'365.73
29900.01	Resultat annual	1'704'365.73	2'139'563.46	2'139'563.46	1'704'365.73
29990.01	Resultats cumulai dils onns precedents	13'184'657.27	14'889'023.00	1'704'365.73	

Quen da gudogn e sperdita – structurau tenor funcziuns

Entradas

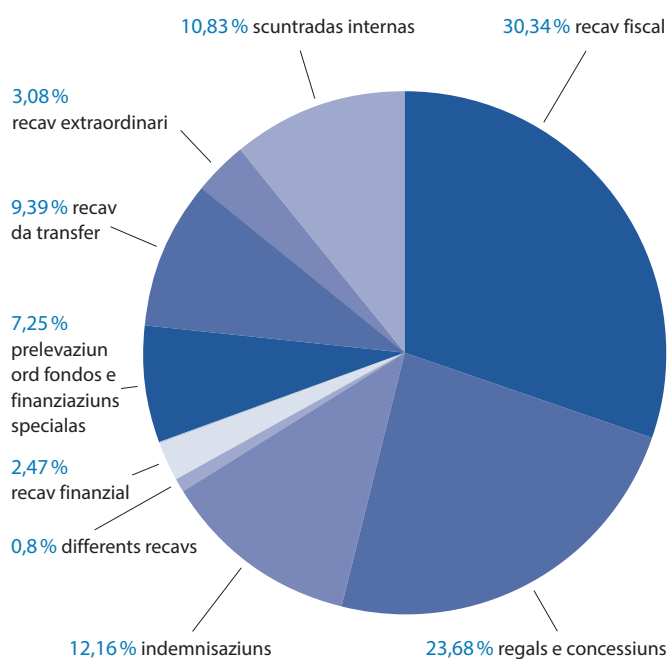

Expensas

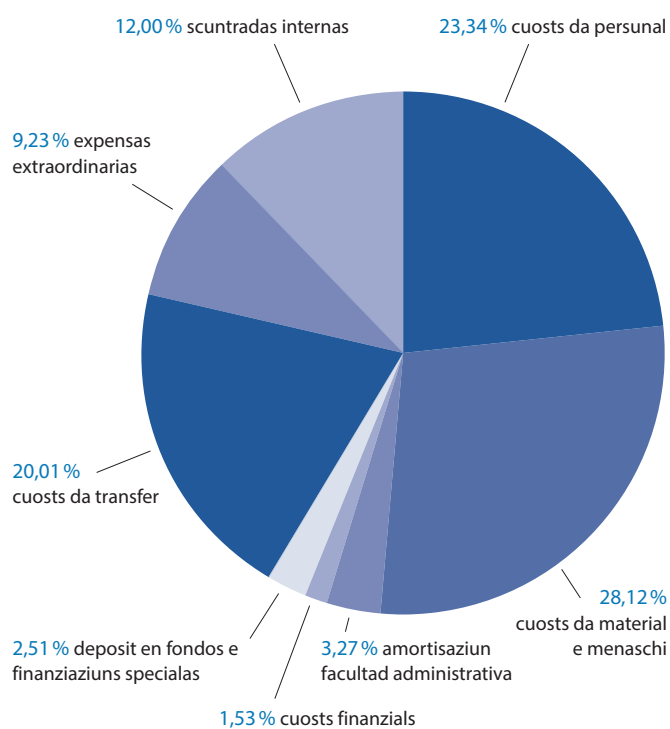

Quen da gudogn e sperdita – structurau tenor gruppas da materia

Entradas

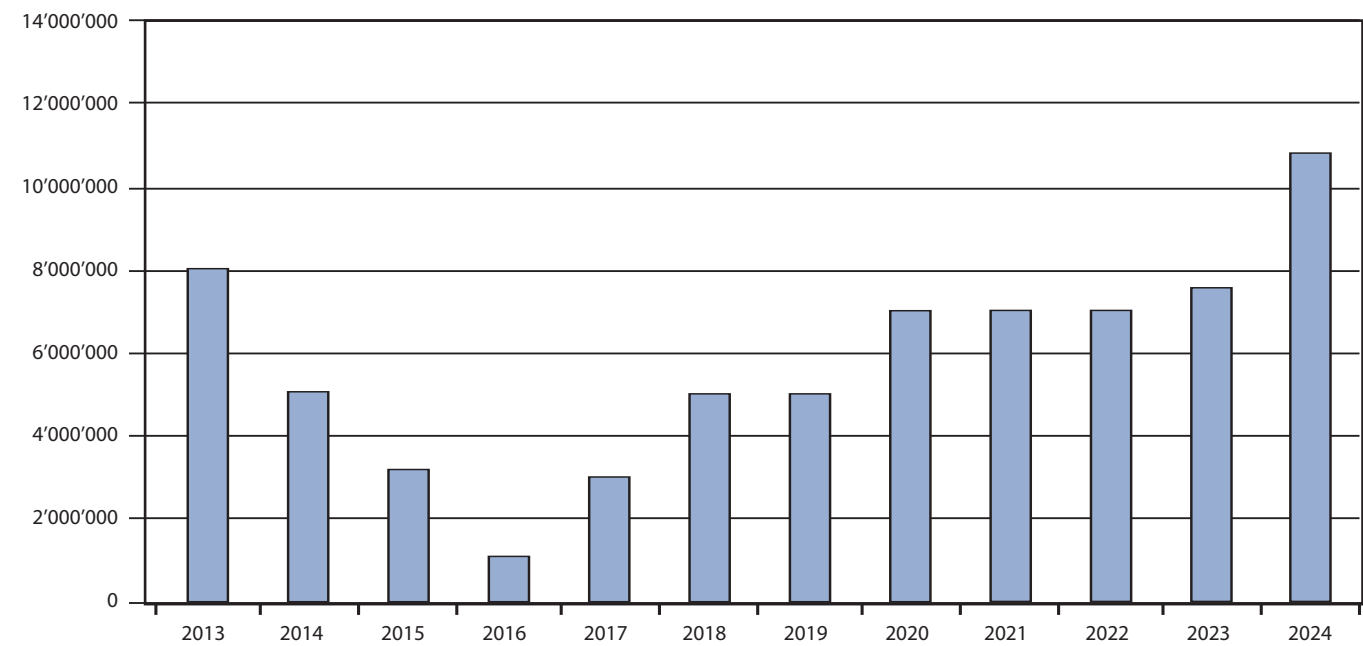
Expensas

Media dallas entradas da taglia e tscheins d'aua dils davos 12 onns

Taglia sin entrada persunas naturalas	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2013-2024
Taglia sin entrada persunas naturalas	2'049'371	2'066'045	2'004'760	2'074'457	1'988'826	2'000'807	1'984'082	1'982'885	1'951'967	1'840'603	2'166'722	2'062'709	2'014'436
Taglia sin facultad persunas naturalas	303'151	383'642	401'326	416'249	416'124	402'704	411'476	423'798	448'150	475'843	520'738	503'532	425'561
Taglia alla fontauna	540'083	327'643	188'910	162'105	172'913	173'552	175'555	154'148	168'406	188'458	157'906	182'916	216'050
Taglia persunas giuridicas	496'494	702'538	692'414	1'105'346	500'885	378'160	347'190	357'587	358'299	359'691	475'132	496'804	522'545
Taglia sin schischom	846'390	838'917	856'476	1'023'987	930'383	924'782	841'285	916'257	909'694	1'085'099	1'042'617	1'041'671	938'130
Taglia sin gudogn da schischom	127'433	91'965	117'425	191'533	132'263	165'641	137'470	159'991	138'667	672'861	534'684	470'153	245'007
Taglia sin scumiada da maun	463'584	329'613	312'491	164'120	351'372	278'912	372'486	347'930	649'570	547'528	445'691	496'222	396'627
Tscheins d'aua	1'627'055	1'432'434	1'724'414	1'326'622	1'132'816	1'351'081	1'541'181	1'464'379	1'546'336	661'644	1'096'903	2'122'106	1'418'914
Import total	6'453'561	6'172'797	6'298'216	6'464'419	5'625'582	5'675'639	5'810'726	5'806'974	6'171'089	5'831'727	6'440'392	7'376'113	6'177'270

Svilup dils deivets a liunga vesta 2013 – 2024

1. Principis da presentaziun dalla contabilitad, bilanzaziun e valetaziun

Principi da presentaziun dalla contabilitad

La presentaziun dalla contabilitad ei conforma allas leschas da finanzas dil cantun Grischun (FHG, BR 710.100) sco era all'ordinaziun da finanzas per vischnauncas (FHVG, BR 710.200). Ella muossa in maletg dallas finanzas che corrispunda alla situaziun dalla facultad, alla situaziun finanziaria ed alla situaziun da rendita efectiva (true and fair view).

Principi da bilanzaziun e valetaziun

La facultad finanziaria cuntegn quellas valurs dalla facultad che san vegnir vendidas senza impedir l'ademplida dallas incumbensas publicas (art. 2, alinea 1 FHG). La valetaziun succeda il di da controlla dalla bilanza tenor ils principis commercialis. Excepiu ein parcellas e stabiliments che vegnan valetai silmeins mintga 10 onns (art. 26 FHG e art. 20 FHVG).

La facultad administrativa cuntegn las valurs dalla facultad che surveschan immediat ed a liunga vesta per ademplir las incumbensas publicas (art. 2, alinea 2 FHG). Valurs dalla facultad administrativa vegnan bilanzadas sch'ei sa vegnir fatg diever sur plirs onns dad ellas e sch'ellas surpassan il cunfin d'activaziun che vala per la vischnaunca (art. 12 FHVG). La facultad administrativa vegn bilanzada tenor ils cuosts d'acquist ni da produczion. Sch'ei ha dau negins cuosts, vegn bilanzau tenor la valur da marcau. La facultad administrativa che vegn reducida entras l'utilisaziun, vegn amortisada linearmein sin fundament dalla categoria d'investiziun ed il temps d'utilisaziun supponiu. Sch'ina reducziun permanenta che surpassa il diever ordinari per ina posiziun da facultad administrativa ei previsibla, vegn la valur contabilisada rectificada (art. 27, alinea 4 FHG). Emprests, participaziuns e parcellas vegnan buca amortisai aschiditg ch'ei dat negina reducziun dalla valur.

2. Cumprova dil capital agen

La cumprova digl agen capital muossa ils motivs per las midadas el capital agen.

conto	num	01-01-2024	31-12-2024	midada	motiv dalla midada
29001.01	FS Provediment d'aua	1'500'000	0	-1'500'000	Sligiau en favur QGS
29002.01	FS Purificaziun dall'aua	4'073'996	4'446'043	372'047	Deposit finanziaziun speciala e taxas da colligiazion
29003.01	FS dall'economisaziun dil rumien	-27'411	-52'217	-24'806	Prelevaziun finanziaziun speciala
29009.01	FS vias	0	42'738	42'738	Taxas per diever via Rueras-Milez
29100.01	Fond per il svilup economic	200'000	300'000	100'000	Deposit e prelevaziun
29100.03	Legat Gertrud Zepf	7'461	7'461	0	
29100.04	Legat anonim	3'086	0	-3'086	Sligiau en favur museum
29100.05	Fond per la promozion dil liug	0	210'000	210'000	Finanziaziun Golden Card
29300.01	Prefinanziaziuns	4'200'000	4'200'000	0	Prefinanziaziun Bogn
29300.02	Prefinanziaziuns	675'000	0	-675'000	Contribuzion per archiv cultural
29300.03	Prefinanziaziuns	200'000	400'000	200'000	Prefinanziaziun donnas da malaure
29300.04	Prefinanziaziuns	0	1'500'000	1'500'000	Prefinanziaziun sanaziun scola Sedrun
29900.01	Resultat annual		2'139'563	2'139'563	Gudogn 2024
29990.01	Resultats cumulai dils onns precedents	14'889'023	14'889'023	0	
Total capital agen		25'721'155	28'082'611	2'361'456	

3. Survesta dallas retenziuns

Las retenziuns vegnan bilanzadas el capital jester. Ei vegn differenziau denter retenziuns a liunga ed a cuorta vesta. Las retenziuns e lur midadas ein da declarar ella survesta dallas retenziuns. La survesta dallas retenziuns cuntegn en special il stan dallas singulas retenziuns ed in commentari vitier (art. 14, alinea 3 FHVG). Per la fin digl onn 2024 ha la vischnaunca da Tujetsch neginas retenziuns.

4. Survesta dallas participaziuns

La survesta dallas participaziuns cuntegn emprests e participaziuns che stattan en connex cun l'ademplida dallas incumbensas ed interessenzas communalas. Plinavon cuntegn ella fuormas dalla collaboraziun intercomunala e purtaders externs, als quals la vischnaunca separticipescha sco commembra ni purtadra (art. 25, alinea 1 FHVG).

Emprests dalla facultad administrativa che stattan en connex cun l'ademplida dallas incumbensas ed interessenzas communalas:

Per la fin digl onn 2024 ein negins emprests bilanzai ella facultad administrativa.

Perencunter ein ils suandonts emprests bilanzai ella facultad finanziaria:

	valeta 01-01-2024	deducziun	valeta 31-12-2024
- Emprést Pendicularas Mustér (2018 – 2038)	1'875'000	125'000	1'750'000
- Emprést La Conditoria Sedrun SA (2020-2030)	80'000	10'000	70'000
- Emprést Uniun NEATural (2021-2047)	69'000	3'000	66'000
- Emprést Campadi Rein SA (2021-2031)	40'000	5'000	35'000
- Emprést pratica Schnabel (2024-2027)			40'000

Ils emprests vegnan pagai anavos e/ni ord tals seresultan ils tscheins. Per quei motiv ein ils emprests bilanzai ella facultad finanziaria.

Participaziuns dalla facultad administrativa che stattan en connex cun l'ademplida dallas incumbensas ed interessenzas communalas.

Num e fuorma giuridica	Activitad		Diember	Valur nominala	Participaziun %	Valeta 31-12-2024
Ovras Electricas Reinanteriur SA	Energia	aczas	280	5'000	1.75%	1'400'000
Andermatt- Sedrun Sport SA*	Turissem	aczas	237'151	25	2.67%	630'000
energia alpina	Energia	capital da dotaziun			100.00%	1'000'000
Grischelectra SA	Energia	aczas	1	200	< 1%	1
Viafier Matterhorn Gotthard SA	Traffic	aczas	108	75	< 1%	1
Viafier Retica SA	Traffic	aczas	10	500	< 1%	1
Dampfbahn Furka Bergstrecke SA	Traffic	aczas	5	200	< 1%	1
Plazza da golf Sedrun SA	Turissem	aczas	280	400	5.33%	1
Repower SA	Energia	aczas	240	1	< 1%	1
Sennaria Surselva SA	Victualias	aczas	36	650	< 1%	1
Campadi Rein SA	Turissem	aczas	30	500	6.60%	1
Residenza Dulezi SA	Habitaziuns p. seniors	aczas	95	1'000	95.00%	1
Sedrun Disentis Tourismus SA	Turissem	aczas	50	1'000	50.00%	0
Bergbahnen Disentis AG	Turissem	aczas	70	700	< 1 %	1
Reit da sanadad Surselva SA	Sanadad	aczas	20	100	2%	0
Total						3'030'010

*Tenor la gliesta dall'administraziun da taglia corrispunda la valur dil cuors dallas aczas pils 31-12-2024 a frs. 830'028.50.

Fuormas dalla collaboraziun intercomunala e purtaders externs

Num dall'organisaziun	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Ulteriurs commembers
0 Administraziun generala			
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Prestaziun globala	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Cussegliaziun da bulius	vischnauncas Surselva
1 Segirtad publica			
Uffeci funsil Cadi	Corporaziun	Uffeci funsil	vischnauncas dalla Cadi
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Uffeci civil	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	APUC Surselva (KESB)	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Uffeci da stumadira e concuors	vischnauncas Surselva
Pumpiers Sursassiala	Corporaziun	Pumpiers	vischnauncas Medel/Lucmagn, Mustér
2 Scolaziun e formaziun			
Inspectorat dil district Surselva	Legislaziun cantunala	Inspectorat da scola	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Scola da musica	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Center da fomraziun Surselva	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Survetsch logopedic	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Gimnasi a Mustér	vischnauncas Surselva
3 Cultura e temps liber			
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Finanziaziun museums	vischnauncas Surselva
4 Sanadad			
Sana Surselva	Consorzi	Prestaziuns da sanadad	vischnauncas Surselva
Spital regional Surselva SA	Societad acziunara	Prestaziuns da spital	vischnauncas Surselva
Spitex Cadi	Uniun	Prestaziuns ambulontas	vischnauncas dalla Cadi
Reit da sanadad Surselva SA	Societad acziunara	Prestaziuns da sanadad	Spital regional Surselva, casas da tgira e vischnauncas Surselva
Puntreis Center da sanadad SA	Societad acziunara	Prestaziuns da tgira	vischnauncas Medel/Lucmagn, Mustér
5 Ovras socialas			
Survetsch social Surselva	Legislaziun cantunala	Cussegliaziun sociala	vischnauncas Surselva
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Curatella professiunala	vischnauncas Surselva
6 Traffic			
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Traffic public regional	vischnauncas Surselva
7 Ambient e planisaziun			
Corporaziun Aua cristalla	Corporaziun	Provediment d'aua	
Provediment d'aua Milez		Provediment d'aua	
Corporaziun d'aua s. Leci	Corporaziun	Provediment d'aua	
Corporaziun d'aua Bugnei	Corporaziun	Provediment d'aua	
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Recicladi Surselva	vischnauncas Surselva
Deposit da cadavers	Corporaziun	Dismessa da cadavers	vischnauncas Medel/Lucmagn, Mustér
Corporaziun per l'economisaziun da gliet dallas sereneras dalla Cadi	Corporaziun	Economisaziun da gliet	vischnauncas dalla Cadi
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Planisaziun directiva Surselva	vischnauncas Surselva
8 Economia publica			
Sedrun Disentis Tourismus SA	Societad acziunara	Promoziun dil turissem	vischnaunca Mustér
Regiun Surselva	Corporaziun dil dretg public	Svilup regional Surselva	vischnauncas Surselva
Corporaziun dallas vischnauncas concessiunarias dallas Ovras Electricas Reinanteriur SA (COORA)	Corporaziun dil dretg public	Coordinar e representar interess e giavischs dallas vischnauncas concessiunarias	vischnauncas dalla Cadi

5. Survesta dallas garanzias

Ella survesta dallas garanzias vegnan tut ils fatgs numnai, ord ils quals in'obligaziun impurtonta sa seresultar el futur (art. 25, alinea 2 FHVG). Ella cuntegn en special:

- a) Obligaziuns eventualas tier las qualas la vischnaunca va en ina obligaziun en favur da tiarzas persunas, en special garanzias, obligaziuns da garanzias e garanzias da deficit;
- b) Obligaziuns da leasing;
- c) Auters fatgs cun caracter eventual; pil cass che quels ein buca cudischai sco retenziuns, sco castitgs convenziunals e riclas.

Tier las obligaziuns eventualas setracta ei d'obligaziuns che la vischnaunca va en favur da tiarzas persunas. Las obligaziuns ein dependentas che certas premissas seigien dadas. Ellas determinaziuns da finanzas munta la vigur d'ina obligaziun eventuala in'expensa. Perquei basegna ella ina lubientscha d'expensa entras l'istanza responsabla.

La vischnaunca da Tujetsch ha actualmein suandontas obligaziuns eventualas:

Num e sez dall'organisaziun	Caracter dalla garanzia	Decisiun	Prestaziuns segiradas	Pagaments onn da rapport	Declaraziuns tier las rescas specificas
Residenza Dulezi SA	garanzia	23-06-17 rc	9'000'000.00	nuot	Banca Raiffeisen
Residenza Dulezi SA	garanzia da deficit	09-04-21 rc		107'313.26	
Academia Vivian	garanzia da deficit	22-09-16 sp		9'933.95	Participaziun cun Mustér, Medel
CoWorkingSpace Tujetsch	garanzia	02-08-22 sp	12'000.00		Banca Raiffeisen
CoWorkingSpace Tujetsch	garanzia	10-07-23 sp	8'400.00		Banca Raiffeisen
Gremis cumpetents: radunonza communal (rc), supraftonza communal (sp)					

6. Survesta dils retscheviders da gronds pagaments

En quei register ein pagaments a vischnauncas e tiarzas persunas (divisiun da caracter 363) indicai ch'ei vegni prestai sin basa d'ina obligaziun. Quels pagaments han negina cunterprestaziun adequata e la vischnaunca separticipescha buca senza alla societad. Sco gronds pagaments valan tier vischnauncas tochen 5000 habitonts pagaments naven da frs. 500'000.00

Conto	Retschevider	Fuorma giuridica	Activitad ed incumbensa	Pagau onn da gestiun
8400.3635.30	Sedrun Disentis Tourismus SA		Turissem	1'000'000

7. Survesta dalla facultad finanziaria

Per documentar ed informar davart la valetaziun dalla facultad sto la survesta dalla facultad vegnir elavurada. Ella survescha alla publicaziun tenor il principi da presentaziun dalla contabilitad, dil qual vegn fatg diever ella contabilitad da facultad. Las valurs ella survesta dalla facultad vegnan generadas ord la contabilitad da facultad e corrispundan alla contabilitad da finanzas (bilanza).

Investiziuns materialas	Valeta dils 01-01-2024	Entradas (+)	Transfer dalla FA (+)	Expensas (-)	Transfer ella FA (-)	Adattaziun valor commerciala (+/-)	Valeta dils 31-12-2024
Terren da baghegiar	797'800.00						797'800.00
Terren dretg da bagh.	2'069'141.25						2'069'141.25
Ulteriur terren	871'420.00						871'420.00
Baghetgs	770'000.00						770'000.00
*Stabiliments en constr.	579'652.89						579'652.89
Total	5'088'014.14						5'088'014.14

*Cuosts da spazzament digl edificii vegl Tgèsa S. Vigeli ed adattaziuns vid igl edificii existent.

8. Survesta dallas investiziuns bilanzadas ella facultad administrativa

	Valurs d'acquist					Amortisaziuns cumulas					Valur da cudischaziun	
	stan dils 01-01-2024	Expensas (+) Entradas (-) QI	Sortidas (-)	Spustaments	stan dils 31-12-2024	stan dils 01-01-2024	Amortisazi- uns ordina- rias	Amortisazi- uns extraor- dinarias	Amorti- saziuns suppl.	Sortidas (-)	stan dils 31-12-2024	Stan dils 31-12-2024
Facultad administrativa												
Vias	3'847'744.45	-55'366.60	-13'667.15	1'840'342.90	5'619'053.60	570'474.47	131'600.00	13'667.15		-13'667.15	702'074.47	4916'979.13
Construcziuns bassas - finanzas generalas	1'837'249.74		-101'526.70	409'883.66	2'145'606.70	140'500.00	55'186.77	91'726.70		-101'526.70	185'886.77	1'959'719.93
Construcziuns bassas - dismissa d'aua piarsa	651'947.00			135'024.63	786'971.63	54'600.00	16'000.00				70'600.00	716'371.63
Construcziuns bassas - economisaziun dli rumien	409'108.05		-56'300.16		352'807.89	216'206.40	24'700.00	20'800.16		-56'300.16	205'406.40	147'401.49
Construcziuns aultas - finanzas generalas	2'800'924.83	10'000.00	-10'000.00		2'800'924.83	417'000.00	85'000.00	10'000.00		-10'000.00	502'000.00	2'298'924.83
Construcziuns aultas - dismissa d'aua piarsa	63'612.93				63'612.93	10'000.00	2'000.00				12'000.00	51'612.93
Mobiliars, indrezs, vehichels	1'075'115.34	96'182.55	-91'183.21		1'080'114.68	434'320.00	135'200.00	36'283.21		-91'183.21	514'620.00	565'494.68
Ulter. investiziuns materialas - finanz. generalas	190'706.80				190'706.80	119'500.00	23'900.00				143'400.00	47'306.80
Ulter. investiziuns immaterialas - finanz. generalas	0.00				0.00	0.00					0.00	0.00
Stabiliments en construcziun	3750'632.97	7'570'254.12		-2'385'251.19	8'935'635.90	0.00					0.00	8'935'635.90
Total	14'627'042.11	7'621'070.07	-272'677.22	0.00	21'975'434.96	1'962'600.87	473'586.77	172'477.22	0.00	-272'677.22	2'335'987.64	19'639'447.32
Participaziuns	3'030'009.00	49'000.00			3'079'009.00			48'999.00			48'999.00	3'030'010.00
Total facultad administrativa	17'657'051.11	7'670'070.07	-272'677.22	0.00	25'054'443.96	1'962'600.87	473'586.77	221'476.22	0.00	-272'677.22	2'384'986.64	22'669'457.32
Taxas da colligiaziun*		-325'320.21										
Investiziuns nettas		7'344'749.86										

* Las taxas da colligiaziun vegnan cudischadas directamein el conto d'obligaziun speciala «Purificaziun dall'aua».

A caschun da sia seduta dils 9 da settember 2024 ha la suprazonza communal decidu ch'investiziuns entochen frs. 50'000.00 san vegnir screttas giu en inaga. Sebasond sin quei conclud ed en vesta al bien resultat dil quen da gudogn e sperdita 2024 ei vegniu fatg sura amortisaziuns extraordinarias ella summa totala da frs. 221'476.22.

9. Ulteriuras indicaziuns

9.1 Fatschentas extraordinarias

Fatschentas extraordinarias ston vegnir declaradas ell'annexa. Cheutier s'audan expensas ed entradas sco era expensas ed entradas d'investiziun, sch'ellas eran buca previsiblas e sch'ellas seretrain all'influenza e controlla ni sch'ellas s'audan buca tier il sector operativ. Sco expensas extraordinarias valan era amortisaziuns supplementaras sin la facultad administrativa, finanziaziun preliminar (prefinanziaziun) ed igl import d'in deficit da bilanza (art. 12 FHG)

nr. conto	descripziun	summa	motiv
2170.3893.00	Deposit ella prefinanziaziun dil capital agen	1'500'000	Prefinanziaziun sanaziun baghetgs Scola Sedrun
3110.4893.00	Prelevaziun ord fonds dil capital agen	675'000	Contribuziun pil niev Archiv cultural Tujetsch
6150.3810.00	Cuosts extraordinaris	122'979	Reparar donns da malaura vid differentas vias
7410.3893.00	Prefinanziaziun donns da malaura	200'000	Reservas per donns da malaura futurs

2170: En vesta al bien quen 2024 ha la suprapostanza communal decidu il 10 da mars 2025 da far in deposit da frs. 1'500'000.– ella prefinanziaziun per la sanaziun dils baghetgs dalla Scola Sedrun.

3110: Contribuziun communal al Forum cultural Tujetsch per seguir la finanziaziun dil Archiv cultural.

6150: Reparaturas en consequenzas dallas malauras ein vegnidas exequidas vid las vias Maighels, Val Giuv, Cungieri, Val Val, Milez, Calmut e Tgamaura.

7410: Sin fundament dil bien resultat dil rendachen 2024 ei danovamein la summa da frs. 200'000.00 vegnida contribuida al capital agen per la prefinanziaziun da donns da malaura futurs (cto. 29300.03).

9.2 Contribuziuns garantidas dil stadi, cantun e tiarzs

In'identificaziun cun effect sil success al punct dalla garanzia da contribuziun dil stadi, cantun e tiarzs per expensas d'investiziuns dalla vischnaunca san ins (sut circumstanzias) mo administrar grev. Per quei motiv vegnan questas contribuziuns sulettamein presentadas ell'annexa (art. 27 FHVG).

Las prestaziuns da promoziun per la sanaziun e la purschida supplementara (ruschnera) dil Bogn Sedrun ein vegnidas pagadas cumpleinamein entochen la fin 2024:

- Emprést NRP dalla Confederaziun dad 1.065 milliuns francs cun las suandontas cundiziuns:

Cuoz: 15 onns

Amortisaziun: enteifer 15 onns cun ratas d'amortisaziun constantas

Tscheins: vegnan fixai annualmein dal Departament da finanzas e vischnauncas; pigl onn 2024 valan 0%.

- Ina contribuziun cantunala da frs. 800'000 sut il tetel «infrastructura relevanta per il sistem»

9.3 Regulaziuns dalla branscha per amortisaziuns linearas tier ils secturs da provediment e dismesa che vegnan finanziaj cun taxas

Pils secturs da provediment e dismesa che vegnan finanziaj cun taxas san las tariffas dallas amortisaziuns linearas ord las regulaziuns dallas branschis correspundentas vegnir applicadas. Quellas regulaziuns vegnan publicadas ella annexa.

Ei vegn applicau neginas regulaziuns da branschis per las amortisaziuns linearas. Las amortisaziuns succedan tenor il sistem da contabilidà HRM 2.

Il provediment d'aua vegn garantu ella vischnaunca da Tujetsch entras las differentas corporaziuns d'aua.

9.4 Valetaziun dils beins materials dalla facultad finanziaria – divergenzas dalla valur commerciala

Las parcelas ed ils stabiliments vegnan valetai silmeins mintga 10 onns tier la valur da fiera al di da controlla dalla bilanza (art. 26 alinea 2 FHG, art. 20 FHVG). Da principi vegn sereferiu alla valur commerciala tenor schazetg uffizial. Divergenzas dalla valur commerciala ein da giustificar ell'annexa. La valetaziun dils beins materials ella facultad finanziaria correspundan alla valur commerciala realistica.

9.5 Indicaziuns dalla facultad da gudiment buca bilanzada

La vischnaunca da Tujetsch ei proprietaria da 372 parcelas. Quei correspunda ad ina surfatscha da rodond 83.7 milliuns m².

9.6 Controlla dils credits d'impegn

Ei sto vegnir fatg controllas dils credits surpigliai, dils credits pretendi, dils pagamenti succedi sco era la divisiun da credits generals sin ils projects singuls (art. 7 FHVG). Quella controlla da credits d'obligaziuns ei da publicar ell'annexa (art. 27 FHVG).

Credit				Quen d'investiziun Bilanza - facultad administrativa		controlla dils credits								
datum	organ	summa da credit	contri- buziuns	conto	object	Expensas			Contribuziuns				credit restont	credit project terminau
						stan 01-01-2024	QI 2024	stan 31-12-2024	stan 01-01-2024	QI 2024	stan 31-12-2024			
06-12-2023	rc	58'000		2170.5040.01	Lavurs da sclariment per projectaziun sanaziun scola Sedrun		7'250	7'250			0	50'750		
04-11-2024	sp			2170.5040.01	Projectaziun sanaziun scola Sedrun			0			0	210'000		
13-11-2024	rc	210'000		3411.5040.08	Preproject parc da divertiment halla pluriv.		10'000	10'000			0	20'000		
06-12-2023	rc	30'000			Credit sanaziun Bogn Sedrun									
17-06-2022	rc	9'810'000			carischia tenor art. 6 clausula da prezis									
08-03-2023	sp	2'644'000												
		12'454'000		3413.5040.05	Total credit sanaziun Bogn Sedrun	3'946'586	5'858'258	9'804'844	2'908'000	392'000	3'300'000	2'649'156		
06-12-2023	rc	780'000		3414.5040.07	Halla da deposit		7'896	7'896			0	772'104		
06-12-2023	rc	400'000		5440.5040.09	Habitaziun casa da giuventetgna		2'959	2'959			0	397'041		
06-12-2023	rc	150'000		5440.5040.10	Local casa da giuventetgna			0			0	150'000		
17-12-2021*	rc	1'061'000		6150.5010.01	Via Dentervitgs	672'382	23'820	696'202		343'378	343'378			364'798
17-12-2021*	rc	175'000		7201.5032.01	Via Dentervitgs - canalisaziun	135'025		135'025			0			39'975
13-11-2024	rc	150'000		6150.5010.12	Via Prau Cumin			0			0	150'000		
13-11-2024	rc	30'000		6150.5010.15	Senda passadi Bugnei			0			0	30'000		
17-12-2021*	rc	2'412'215		6150.5010.16	Sanaziun Via Cavorgia	1'069'879	403'973	1'473'852			0			938'363
14-01-2024	u	2'674'000	1'030'000	6150.5010.19	Sanaziun Via Curtin Niregl	37'580	1'237'555	1'275'135			0	1'398'865		
14-01-2024	u	446'000		7201.5032.08	Canalisaziun - Via Curtin Niregl		424'467	424'467			0	21'533		
13-11-2025	rc	50'000		6150.5010.20	Via Fravia vest ed ost		1'300	1'300			0	48'700		
06-12-2023	rc	130'000	91'000	6150.5010.24	Sanaziun Via Fontauna		6'968	6'968			0	123'032		
13-11-2024	rc	450'000	200'000	6150.5010.26	Via Milar			0			0	450'000		
13-11-2024	rc	55'000		7201.5032.12	Part canalisaziun - Via Milar			0			0	55'000		
06-12-2023	rc	105'000		6150.5030.08	Parcadi Via Dulezi		58'275	58'275			0	46'725		
06-12-2023	rc	25'000		7201.5032.07	Canalisaziun Parcadi Via Dulezi		4'340	4'340			0	20'660		
06-12-2023	rc	200'000		6150.5030.09	Projectaziun piazza da semenar e da parcar Val Bugnei			0			0	200'000		
13-11-2024	rc	68'000		6150.5030.11	Novs parcadis Selva			0			0	68'000		
13-11-2024	rc	5'000		7201.5032.05	Canalisaziun - Parcadi Selva			0			0	5'000		
17-06-2022	rc	900'000	100'000	6220.5040.05	Sanaziun staziun Sedrun e passarella Drun	35'594	72'194	107'787			0	792'213		
13-11-2024	rc	200'000		7201.5032.09	Canalisaziun - Lingia denter l'ustria Valtgeva e Via Valtgeva			0			0	200'000		
17-12-2021	rc	1'500'000		7201.5092.01	Sanaziun indrez d'electrotecnica serenera	230'393	117'617	348'010			0	1'151'990		
06-12-2023	rc	600'000		7410.5020.02	Dislocaziuns dutgs Dieni		650	650			0	599'350		
13-11-2024	rc	300'000		7410.5020.03	Menar dutgs Flurin e Crestas		1'950	1'950			0	298'050		
08-12-2017*	rc	2'065'000	1'726'340	7410.5030.04	Project Scharinas	1'641'538	46'148	1'687'686	1'317'299	63'469	1'380'768	198'956	377'314	
13-11-2024	rc	400'000	360'000	7500.5020.03	Revaletaziun biotops		201'044	201'044		178'686	178'686			
06-04-2022*	cv	202'130		8110.5030.01	Alp Val Giuv - puschinera e plaz	119'238	95'639	214'876		27'170	27'170	-12'746	-183	
06-12-2023*	rc	96'000		8290.5060.01	Maschina stradala		96'183	96'183			0	3'163		
01-07-2019	sp	47'400		8400.5010.00	Preproject senda «sur vitg»	44'237		44'237			0	182'790		
27-10-2021	cv	300'000		8400.5010.00	Senda «sur vitg»	117'210		117'210			0	296'333		
23-11-2022	cv	310'000		8400.5010.06	Via da bike - Cuolm da vi	11'012	2'655	13'667			0	98'000		
13-11-2024	rc	98'000		8400.5060.03	Canuns da neiv			0			0			
09-06-2024*	sp	49'000		8500.5550.01	Cumpra d'acziun Pencilularas Mustér SA		49'000	49'000			0			

Credit			Bilanza - facultad finanziaria (direct)		Expensas		Entradas		credit restont		project terminau
06-02-2023	sp	795'000	10870.01	Stabiliments en constr.- facultad finanz.	615'403	615'403	35'750	35'750	179'597	buca retratg credit surtratg credit	1'720'450 -12'929

Gremis cumpetents: urna (u), radunonza communal (rc), cussegl da vischnaunca (cv), suprapostonza communal (sp)

*Credit ei serraun giu pils 31-12-2024

Rapport e proposta dalla cumissiun da gestiun 2024

Las incumbensas e cumpetenzas dalla cumissiun da gestiun ein regladas els artechels 45 - 49 dalla nova constituziun communal ed en il model da quen e controlla dallas vischnauncas dil cantun Grischun. Plinavon sedrezza la cumissiun suenter il muossavia per l'examinaziun dallas fatschentas e quens per vischnauncas (Geschäfts- und Rechnungsprüfung für Gemeinden) dil cantun Grischun.

Aschia ha la cumissiun da gestiun denter auter l'incumbensa da controllar e d'examinar las differentas spartas dall'administraziun communal ed il menaschi finanziel dalla vischnaunca Tujetsch sco era il menaschi finanziel dalla Corporaziun Pumpiers Sursassiala per igl onn da quen 2024.

Plinavon ha la cumissiun da gestiun fatg diever digl art. 49 ed incumbensau il biro fiduziari Confidar cun l'examinaziun dil quen annual, il qual ha dau giu in rapport detagliu sur dil quen 2024.

Responsabladad dalla suprastanza communal

La suprastanza communal ei responsabla per la disposiziun dil quen annual en accordanza cun las disposiziuns legalas. Quella responsabladad cumpeggia la disposiziun d'in quen annual il qual ei libers d'indicaziuns fallidas en consequenza da cuntravenziuns ni sbagls.

La controlla ha cumpigliu

- La revisiun dil quen annual (bilanza, quen da gudogn es sperdita e quen d'investiziun) dalla vischnaunca da Tujetsch che cumpeggia la perioda dils 1 da schaner tochen ils 31 da december 2024.
- La revisiun dil quen annual 2024 dalla Corporaziun Pumpiers Sursassiala.

Constataziuns tier il quen annual

- La contabilitad ei menada conform agl uorden e tenor principis mercantils sco era tenor il model da quen HRM2 per las vischnauncas dil cantun Grischun.
- La bilanza per ils 31 da december 2024 ed il quen da gudogn e sperdita 2024 corrispundan alla contabilitad.
- La facultad ed ils deivets per ils 31 da december 2024 ein corrects e mussai ora cumpleinamein.
- Ils documents da fatschenta e da contabilitad ein avon maun. Damondas ein vegnidas rispundidas tenor giavisch e competentamein.
- Il fatg communal vegn tgamunau cun quita e senn da responsabladad.

Constataziuns tier il quen dalla Corporaziun Pumpiers Sursassiala

- Las cudischaziuns ein accumpignadas cun ils mussaments corrispundents.
- Ils saldis da banca corrispundan culs attests mussai ora.
- Tuttas vaglias ein avon maun.

Giudicament, proposta

Tenor nies giudicament correspunda il quen communal che siara per ils 31 da december 2024 allas prescripziuns dallas le-schas vertentas. La cumissiun da gestiun propona alla radunanza da vischnaunca Tujetsch d'approbar il quen annual 2024 e da dar scarica alla suprastanza communal ed als ulteriurs organs communal responsabels ed alla administraziun communal.

La cumissiun da gestiun admetta alla suprastanza communal, allas ulteriuras autoritads communalas e cumissiuns sco era a tuttas colluvreras e tuts colluvriers dalla vischnaunca Tujetsch in sincer engraziament per lur engaschi e la buna lavur prestada egl onn da fatschenta 2024.

Sedrun, ils 22 d'avrel 2025

CUMISSIUN DA GESTIUN DALLA VISCHNAUNCA TUJETSCH

Silvio Schmid, Sedrun, president

Maurin Cavegn, Camischolas, actuar

Reto Schmid, Sedrun, commember

ACTIVAS**CAPITAL EN CIRCULAZIUN**

	31-12-2024	cumparegliaziun 31-12-2023
Mieds liquids	1'010'014.59	869'024.99
Pretensiuns ord furniziuns e prestaziuns		
Enviers tiarzs	0.00	0.00
Enviers acziunaris	113'048.43	105'275.16
Ulteriuras pretensiuns		
Enviers tiarzs	0.00	0.00
Enviers acziunaris	0.00	0.00
Reservas e prestaziuns buca facturadas	0.00	0.00
Limitaziun activa dil quen	3'198.50	3'183.35
Total capital en circulaziun	1'126'261.52	977'483.50

FACULTAD D'INVESTIZIUN**Vaglias**

Scret da participaziun Banca Raiffeisen	200.00	200.00
	200.00	200.00

Investiziuns materialas moviblas

Mobilias ed indrezs	128'843.50	154'843.50
	128'843.50	154'843.50

Investiziuns materialas nunmoviblas

Immobilia	8'270'000.00	8'450'000.00
	8'270'000.00	8'450'000.00

TOTAL FACULTAD D'INVESTIZIUN

	8'399'043.50	8'605'043.50
--	---------------------	---------------------

TOTAL ACTIVAS**9'525'305.02** **9'582'527.00****PASSIVAS****CAPITAL JESTER****Obligaziuns ord furniziuns e prestaziuns**

Enviers tiarzs	12'412.00	18'173.05
Ulteriuras obligaziuns a cuort termin		
Enviers tiarzs	- 1'960.50	15'460.05
Enviers acziunaris	0.00	0.00

Limitaziun passiva dil quen

Expensas aunc buca liquidadas	9'410.00	0.00
-------------------------------	----------	------

TOTAL CAPITAL JESTER A CUORT TERMIN**19'861.50** **33'633.10****Pretensiuns da tscheins a liung termin**

Pretensiuns da banca	6'380'000.00	6'460'000.00
----------------------	--------------	--------------

Retenziuns

Fondo da renovaziun ordinari	171'870.89	135'321.27
Fondo d'accumpignament	7'460.60	7'460.60

TOTAL CAPITAL JESTER A LIUNG TERMIN**6'559'331.49** **6'602'781.87****TOTAL CAPITAL JESTER****6'579'192.99** **6'636'414.97****CAPITAL AGEN**

Capital d'acziuns	100'000.00	100'000.00
Agio ord transmissiun da facultad	2'900'000.00	2'900'000.00
Sperdita da bilanza	- 53'887.97	- 53'887.97

TOTAL CAPITAL AGEN**2'946'112.03** **2'946'112.03****TOTAL PASSIVAS****9'525'305.02** **9'582'527.00**

	2024	cumparegliaziun 2023
Entradas da furniziun e prestaziun	254'220.00	263'815.00
Ulteriuras entradas	8'978.52	9'688.95
Gudogn brut	263'198.52	273'503.95
Expensas da persunal	- 25'426.10	-25'528.60
Manteniment, reparatura e remplazzament	- 26'188.93	-29'692.12
Deposit el fondo da renovaziun	- 36'000.00	-36'000.00
Cuosts d'administraziun	- 21'304.20	-19'240.70
Ulteriuras expensas da menaschi	- 1'898.57	-4'260.43
Assicuranza da caussas e taxas	- 7'099.55	-7'174.20
Cuosts accessoris dils affittaders	- 61'035.08	-60'107.60
Contribuziuns cuosts accessoris dils affittaders	61'035.08	60'107.60
Ulteriuras expensas da menaschi	- 92'491.25	-96'367.45
Resultat da gestiun avon deducziuns, tscheins e taglias	145'281.17	151'607.90
Deducziuns	- 206'000.00	-206'000.00
Resultat da gestiun avon tscheins e taglias	- 60'718.83	-54'392.10
Expensas da finanzas	- 38'807.35	-39'390.92
Entradas da finanzas	1'622.92	997.06
Resultat da gestiun avon taglias	- 97'903.26	-92'785.96
Contribuziun da sperdita dalla vischnaunca	107'313.26	102'195.96
Ulteriuras expensas jastras	0.00	0.00
Ulteriuras entradas jastras	0.00	0.00
Entradas extraordinarias	0.00	0.00
Expensas extraordinarias	0.00	0.00
Gudogn digl onn avon taglias	9'410.00	9'410.00
Taglia da schischom	-9'410.00	-9'410.00
Gudogn digl onn	0.00	0.00

1. Indicaziuns davart ils principis applicai el quen annual

Il quen annual present ei vegnius realisau tenor las prescripziuns dalla lescha svizra, cunzun tenor ils artechels davart la contabilitad commerciala e la presentaziun dil quen tenor il dretg d'obligaziuns (art. 957 tochen 962).

La presentaziun dil quen pretenda dil cussegl d'administraziun valetaziuns e giudicats che san influenzer las valurs da facultad, las obligaziuns declaradas e las obligaziuns eventualas il mument dalla bilanzaziun sco era expensas ed entradas dalla perioda da rapport. Il cussegl d'administraziun decida mintgamai tenor agen beinmanegiar co duvra il spazi d'agir legal da valetar e bilanzar. El rom dil principi da precauziun san vegnir fatgas amortisaziuns, rectificaziuns dalla valur e reservas egl interess dalla fundaziun che surpassan la dimensiun necessaria tenor criteris dall'economia da menaschi.

	2024	cumparegliaziun 2023
1. Survesta dils mieds liquids		
Contos bancars:		
Contocurrent	402'696.72	402'067.82
Fondo da renovaziun ordinari	171'870.89	135'321.27
Fondo da renovaziun dalla garanzia dalla vischnaunca	435'446.98	331'635.90
	1'010'014.59	869'024.99
2. Sligiazion netta dallas reservas tgeuas		
Sligiazion netta dallas reservas tgeuas impurtontas	0.00	0.00
3. Obligaziuns da leasing buca bilanzadas		
Obligaziuns da leasing buca bilanzadas cun temps restont > 1 onn	0.00	0.00
4. Summa totala per la segirtad dallas obligaziuns atgnas dallas activas applicadas		
Valeta da bilanza dil schischom engreviau	8'270'000.00	8'450'000.00
Valeta nominala dalla hipoteca	0.00	0.00
Summa dil deivet hipotecar	6'380'000.00	6'460'000.00
Il deivet hipotecar ei segiraus cun ina garanzia solidarica dalla vischnaunca Tujetsch.		
5. Diember da conluvrers		
Diember da plazzas cupleinas ella media digl onn	0.10	0.10

6. Eveniments essenzials suenter il di da bilanz

Ei dat negins eveniments suenter il rendaquen dils 31-12 che fussen da menziunar. Suenter il di da bilanza e tochen alla deliberaziun dil quen annual entras il cussegl d'administraziun ein succedi negins eveniments essenzials che savessen influenzer il quen annual resp. che stuessen vegnir menziunai en quei liug.

Bericht der Revisionsstelle
zur Eingeschränkten Revision an
die Generalversammlung der
Residenza Dulezi SA
7188 Sedrun

Als Revisionsstelle haben wir die Jahresrechnung (Bilanz, Erfolgsrechnung und Anhang) der Residenza Dulezi SA für das am 31. Dezember 2024 abgeschlossene Geschäftsjahr geprüft.

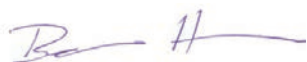
Für die Jahresrechnung ist der Verwaltungsrat verantwortlich, während unsere Aufgabe darin besteht, diese zu prüfen. Wir bestätigen, dass wir die gesetzlichen Anforderungen hinsichtlich Zulassung und Unabhängigkeit erfüllen.

Unsere Revision erfolgte nach dem Schweizer Standard zur Eingeschränkten Revision. Danach ist diese Revision so zu planen und durchzuführen, dass wesentliche Fehlaussagen in der Jahresrechnung erkannt werden. Eine eingeschränkte Revision umfasst hauptsächlich Befragungen und analytische Prüfungshandlungen sowie den Umständen angemessene Detailprüfungen der beim geprüften Unternehmen vorhandenen Unterlagen. Dagegen sind Prüfungen der betrieblichen Abläufe und des internen Kontrollsystems sowie Befragungen und weitere Prüfungshandlungen zur Aufdeckung deliktischer Handlungen oder anderer Gesetzesverstösse nicht Bestandteil dieser Revision.

Bei unserer Revision sind wir nicht auf Sachverhalte gestossen, aus denen wir schliessen müssten, dass die Jahresrechnung sowie der Antrag über die Verwendung des Bilanzgewinns nicht Gesetz und Statuten entsprechen.

Sedrun, 03. April 2025

conversa.gr treuhand ag

Beat Hosang
zugelassener Revisor nach RAG
Leitender Revisor

André Schmid
zugelassener Revisor nach RAG

Beilage Jahresrechnung

Bilanza
31-12-2024
31-12-2023
ACTIVAS
760'019.92
740'342.84
Facultad en circulaziun
760'016.92
690'339.84

Mieds liquids

427'892.53

499'576.47

Pretensiuns ord furniziuns e prestaziuns

235'299.71

111'326.39

Autras pretensiuns

1'714.38

15'370.33

Provisiuns

13'200.00

5'900.00

Limitaziun activa dil quen

81'910.30

58'166.65

Facultad d'investiziun
3.00
50'003.00

Investiziuns materialas

3.00

3.00

Capital da basa
0.00
50'000.00
31-12-2024
31-12-2023
PASSIVAS
760'019.92
740'342.84
Capital jester
670'922.65
564'684.20

Capital jester a cuort termin

444'074.65

217'231.20

Capital jester a liung termin

226'848.00

347'453.00

Agen capital
89'097.27
175'658.64

Capital d'accias

100'000.00

100'000.00

Reservas legalas

3'600.00

2'400.00

Transport dil gudogn

72'058.64

47'730.09

Resultat annual
-86'561.37
25'528.55

Quen da gudogn e sperdita 1.1.2024 - 31.12.2024

	Quen 2024 frs.	Preventiv 2024 frs.	Differenza frs.	Quen 2023 frs.
TOTAL RECAVS	2'309'747.12	2'440'000.00	-130'252.88	2'319'220.96
Total taxas da hosps	1'407'475.50	1'600'000.00	-192'524.50	1'479'572.38
<i>Sedrun</i>	<i>714'193.10</i>	<i>800'000.00</i>	<i>-85'806.90</i>	<i>721'844.03</i>
<i>Disentis/Mustér</i>	<i>693'282.40</i>	<i>800'000.00</i>	<i>-106'717.60</i>	<i>757'728.35</i>
Total taxas da turissem	592'524.50	500'000.00	92'524.50	520'427.62
<i>Sedrun</i>	<i>285'806.90</i>	<i>250'000.00</i>	<i>35'806.90</i>	<i>278'155.97</i>
<i>Disentis/Mustér</i>	<i>306'717.60</i>	<i>250'000.00</i>	<i>56'717.60</i>	<i>242'271.65</i>
Total cumissiuns e reservaziuns	40'927.42	50'000.00	-9'072.58	35'704.76
Vendita carta da hosps	222'428.63	250'000.00	-27'571.37	244'670.85
Total diversas	46'391.07	40'000.00	6'391.07	38'845.35
TOTAL CUOSTS	2'396'308.49	2'452'360.00	63'948.49	2'293'692.41
Total cuosts da menaschi	712'888.16	719'360.00	-6'471.84	577'873.03
Cuosts da personal	438'019.20	484'150.00	-46'130.80	330'610.05
Localitads e cuosts da biro	100'017.33	101'900.00	-1'882.67	104'776.70
Indrezs d'EED	127'907.78	83'000.00	44'907.78	96'124.35
Diversas	45'761.97	49'300.00	-3'538.03	44'913.28
Tscheins da banca, spesas da PC e da banca	1'181.88	1'010.00	171.88	1'448.65
Amortisaziuns	0.00	4'000.00	-4'000.00	10'698.00
Cunvegna da prestaziun Viafier retica	0.00	0.00	0.00	5'324.80
Total marketing	598'614.69	600'000.00	-1'385.31	582'819.90
Total carta da hosps	762'781.65	779'000.00	-16'218.35	738'842.20
Total management da products	219'933.94	350'000.00	-130'066.06	378'134.48
Total resultat extraordinari	102'090.05	0.00	222'090.05	0.00
TOTAL RECAVS	2'309'747.12	2'440'000.00	-130'252.88	2'319'220.96
TOTAL CUOSTS	2'396'308.49	2'452'360.00	63'948.49	2'293'692.41
RESULTAT ANNUAL	-86'561.37	-12'360.00	-66'304.39	25'528.55

Il quen detagliau sa vegnir retratgs tier il biro da Sedrun Disentis Tourismus.

Anhang zur Jahresrechnung 2024

1. Angaben über die in der Jahresrechnung angewandten Grundsätze

Die vorliegende Jahresrechnung wurde gemäss den Vorschriften des Schweizer Gesetzes, insbesondere der Artikel über die kaufmännische Buchführung und Rechnungslegung des Obligationenrechts (Art. 957 bis 962) erstellt.

Die Rechnungslegung erfordert vom Verwaltungsrat Schätzungen und Beurteilungen, welche die Höhe der ausgewiesenen Vermögenswerte und Verbindlichkeiten sowie Eventualverbindlichkeiten im Zeitpunkt der Bilanzierung, aber auch Aufwendungen und Erträge der Berichtsperiode beeinflussen könnten. Der Verwaltungsrat entscheidet dabei jeweils im eigenen Ermessen über die Ausnutzung der bestehenden gesetzlichen Bewertungs- und Bilanzierungsspielräume. Zum Wohle der Gesellschaft können dabei im Rahmen des Vorsichtsprinzips Abschreibungen, Wertberichtigungen und Rückstellungen über das betriebswirtschaftlich benötigte Ausmass hinaus gebildet werden.

2. Angabe, Aufschlüsselungen und Erläuterungen zu Positionen der Bilanz und der Erfolgsrechnung

Durch die klare Betitelung der diversen Positionen sind diese selbsterklärend.

3. Erläuterungen zu ausserordentlichen, einmaligen oder periodenfremden Positionen

Im Jahr 2024 wurden rund CHF 220'000 an die Andermatt-Sedrun Sport AG geleistet für Leistungen im Zusammenhang mit der Zugverbindung Sedrun - Andermatt. Hierbei handelt es sich um periodenfremde Aufwände. Weiter wurden Rückstellungen in der Höhe von CHF 120'000 aufgelöst

4. Gesetzlich vorgeschriebene und weitere Angaben

4.1 Beteiligungen

Keine wesentlichen Beteiligungen in der Jahresrechnung.

4.2 Forderungen und Verbindlichkeiten gegenüber nahestehenden Parteien

Keine Verbindlichkeiten gegenüber Aktionäre oder nahestehenden Personen

4.3 Anzahl Mitarbeiter

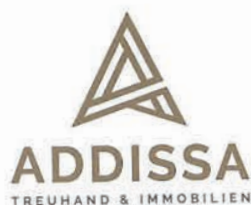
	31.12.2024	31.12.2023
Anzahl Vollzeitstellen im Jahresdurchschnitt	8.00	4.00

4.4 Sonstige Angaben

	31.12.2024	31.12.2023
Nicht bilanzierte Leasing Verbindlichkeiten (mit Restlaufzeit > Jahr)	2'064.00	9'078.00
Verbindlichkeiten gegenüber Vorsorgeeinrichtungen	45.00	0.00

5. Wesentliche Ereignisse nach dem Bilanzstichtag

Nach dem Bilanzstichtag und bis zur Verabschiedung der Jahresrechnung durch den Verwaltungsrat am 08. April 2025 sind keine wesentlichen Ereignisse eingetreten, welche die Aussagefähigkeit der Jahresrechnung 2024 beeinträchtigen könnten bzw. an dieser Stelle offengelegt werden müssten.

Bericht der Revisionsstelle zur eingeschränkten Revision
an die Generalversammlung der
Sedrun Disentis Tourismus SA, Disentis/Mustér

Als Revisionsstelle haben wir die Jahresrechnung (Bilanz, Erfolgsrechnung und Anhang) der Sedrun Disentis Tourismus SA für das am 31. Dezember 2024 abgeschlossene Geschäftsjahr geprüft.

Für die Jahresrechnung ist der Verwaltungsrat verantwortlich, während unsere Aufgabe darin besteht, die Jahresrechnung zu prüfen. Wir bestätigen, dass wir die gesetzlichen Anforderungen hinsichtlich Zulassung und Unabhängigkeit erfüllen.

Unsere Revision erfolgte nach dem Schweizer Standard zur Eingeschränkten Revision. Danach ist diese Revision so zu planen und durchzuführen, dass wesentliche Fehlaussagen in der Jahresrechnung erkannt werden. Eine eingeschränkte Revision umfasst hauptsächlich Befragungen und analytische Prüfungshandlungen sowie den Umständen angemessene Detailprüfungen der beim geprüften Unternehmen vorhandenen Unterlagen. Dagegen sind Prüfungen der betrieblichen Abläufe und des internen Kontrollsystems sowie Befragungen und weitere Prüfungshandlungen zur Aufdeckung deliktischer Handlungen oder anderer Gesetzesverstösse nicht Bestandteil dieser Revision.

Bei unserer Revision sind wir nicht auf Sachverhalte gestossen, aus denen wir schliessen müssten, dass die Jahresrechnung sowie der Antrag über die Verwendung des Bilanzgewinns nicht dem schweizerischen Gesetz und den Statuten entsprechen.

Ilanz, 22. April 2025

ADDISSA AG

Ladina Capeder
Revisionexpertin
Leitende Revisorin

Marcus Cathomas
Revisionexperte

Beilagen

- Jahresrechnung 2024 (Bilanz, Erfolgsrechnung, Anhang sowie Antrag über die Verwendung des Bilanzgewinns)

Autoritads communalas

Suprastonza communal

Martin Cavegn

(president communal)

Departament administraziun e finanzas

administraziun communal e persunal, finanzas, uffeci funsil, stab da crisa, cussegl d'administraziun energia alpina, cussegl d'administraziun Residenza Dulezi SA

Daniel Schmid

(vicepresident communal)

Departament affons, giuvenils e giuvens carschi, educaziun, cultura e sport

scolaesser, cultura, museum La Truaisch, schurmetg civil, militar, Giuventetgna Cadi

Guido Monn

Departament baghegiar, forestalessers ed ambient

affars da baghegiar, vias, auas, canalisaziun e serenera, baghetgs communal, dismessa da neiv, mesiraziun e terminaziun, dismessa da rumians, explotaziuns, forestalessers, manteniment infrastruttura turistica, santeri e clutger

Désirée Willimann

(entochen ils 31-10-2024)

Departament d'economia e turissem

ustrias, Bogn Sedrun, representanza tier Sedrun Mustér Turissem SA, cussegl d'administraziun Residenza Dulezi SA

Pius Cavegn

(naven dils 1-11-2024)

Nicole Giossi

Departament sanadad, segirtad ed agricultura

affars da sanadad, affars socials, affars d'agricultura, lavur cumina, dismessa da cada-vers, providiment e pumpiers, alps e pastiras, Unìun purila Tujetsch e cussegl d'administraziun Residenza Dulezi SA

Cumissiuns permanentas (trienni 2023–2026)

Cumissiun da gestiun

Silvio Schmid, Sedrun

Reto Schmid, Sedrun

Maurin Cavegn, Camischolas

Survetsch da segirtad

Adrian Deragisch, Bugnei

Silvio Decurtins, Sedrun

Toni Cathomas, Sedrun

Cussegl da scola

Daniel Schmid, ex. off., Sedrun

Ronny Levy, Sedrun

Tania Loretz, Sedrun

Cumissiun da verificaziun

Guido Flepp, Sedrun

Rezia Giger, Selva

Flurina Deragisch, Bugnei

Cumissiun da baghegiar

Guido Monn, president ed ex. off., Gionda

Bruno Caduff, Sedrun

Franz Decurtins, Bugnei

Ursin Schmid, Bugnei

Hubert Solèr, Zarcuns

Cussegl d'administraziun energia alpina

Claudio Deplazes, president, Altdorf

Lucien Stern, Sagogn

Guido Friberg, Sedrun

Martin Cavegn, ex. off., Sedrun

Suppleants

Marcus Munsch, Sedrun

Martin Cavegn (1992), Sedrun

Cussegl d'aministraziun Residenza Dulezi SA

Martin Cavegn, president, Sedrun

Pius Cavegn, Sedrun

Nicole Giossi, Rueras

Cumissiun museum

Daniel Schmid, ex. off., Sedrun

Tarcisi Hendry, president, Sedrun

Ufficials, funcziunaris e collaboraturs (stan dils 31-12-2024)

Direcziun communal

Martin Cavegn	president communal
Simona Giossi	menadra dall'administraziun
Adrian Deragisch	menader dil menaschi tecnic

Administraziun communal

Simona Giossi	menadra dall'administraziun
Larissa Berther	assistenta dalla direcziun
Simon Caduff	menader digl uffeci da baghegiar
Georg Bearth	substitut dil menader digl uffeci da baghegiar
Anja Pally	collaboratura tier igl uffeci da baghegiar
Sibylle Deflorin	collaboratura tier igl uffeci da baghegiar
Andri Hendry	contabilist
Judith Cathomen	collaboratura tier la contabilitad
Sarah Flury	menadra digl uffeci da taglia e dalla controlla da habitonts
Corina Flury	survetschs da telefon / spurtegl e lavurs da secretariat
Vanessa Tuor	survetschs da telefon / spurtegl e lavurs da secretariat
Tarcisi Hendry	archivar communal
Raffael Russi	praticant

Manteniment edifecis communals

Andreas Deflorin	cau dalla gruppa da pedels
Sibylle Deflorin	pedela dalla Scola Sedrun
David Flury	pedel dalla halla plurivalenta Dulezi e dalla residenza Dulezi
Mariana Isabel Gomes Azevedo	pedela dalla Tgèsa communal
Erwin Monn	pedel dalla Scola Sedrun

Menaschi tecnic

Adrian Deragisch	menader menaschis tecnicos e selvicultur communal
Silvan Cathomen	capo-bostger
Ben Deck	bostger
Andrin Petschen	bostger
Gabriel Monn	luvrer forestal e stradal
Gabriel Deflorin	mecanist e responsabels per l'infrastructura turistica
Rafael Loretz	miradur e luvrer stradal
Maurizio Degonda	miradur e luvrer stradal
Riccardo Monn	manteniment da l'infrastructura turistica
Tobia Solèr	emprendist
Gaudenz Flury	cau-serenera

Scolaresser

Sabrina Suppiger
Lea Berther
Doris Friberg
Naomi Deplazes
Alissia Marino
Aurelia Albin
Nicole Solèr
Nicoletta Marino
Manfred Caviezel
Maurus Suppiger
Sabrina Suppiger
Nicolina Cathomen
Ramona Decurtins
Kayleigh Brugger
Romana Deragisch
Rahel Bisquolm

Rosvita Loretz
Amanda Levy
Edina Caduff

meinascola e persuna d'instrucziun primara
pedagoga curativa
persuna d'instrucziun primara
persuna d'instrucziun primara
persuna d'instrucziun primara
persuna d'instrucziun primara
persuna d'instrucziun primara e superiura
persuna d'instrucziun primara e superiura
persuna d'instrucziun superiura
persuna d'instrucziun superiura
persuna d'instrucziun superiura
persuna d'instrucziun superiura
persuna d'instrucziun superiura
persuna d'instrucziun scoletta
assistenta da classa

persuna dallas structurass dil di
persuna dallas structurass dil di
persuna dallas structurass dil di

Bogn Sedrun

Gion Hosang
Arthur Caduff
Tarcisi Decurtins
Federica Giuliacci
Madeleine Konrad
Irena Monn
Federica Giuliacci
Thomas Lucianetti
Marcus Munsch
Mariana Isabel Gomes Azevedo
Cristiana Amorim Dos Santos

menader dil Bogn Sedrun
collaboratur
collaboratur
collaboratura
collaboratura
collaboratura
collaboratura
collaboratur
collaboratur
collaboratur
collaboratur
collaboratura

Museum

Conrad Berther
Benedetg Hendry
Ciril Monn
Tarcisi Hendry

survigilader
survigilader
survigilader
survigilader

Impurtontas persunas da contact

Dr. med. Kristina Schnabel
Dr. med. dent. Petra Tuor

miedia da scola
dentista da scola

Fluctuaziun dalla populaziun durant igl onn 2024

stan dalla populaziun ils 31 da december 2023	1238 persunas
dimorants durant l'jamna ils 31 da december 2023	67 persunas
stan dils habitonts ils 31 da december 2023	1171 persunas
vegniu neutier svizzers	43 persunas
vegniu neutier persunas digl exterior	127 persunas
naschientschas	3 persunas
setratg naven svizzers	23 persunas
setratg naven persunas digl exterior	96 persunas
mortoris	4 persunas
stan dils habitonts ils 31 da december 2024	1221 persunas
dimorants durant l'jamna ils 31 da december 2024	64 persunas
stan dalla populaziun ils 31 da december 2024	1285 persunas

Structura dalla populaziun

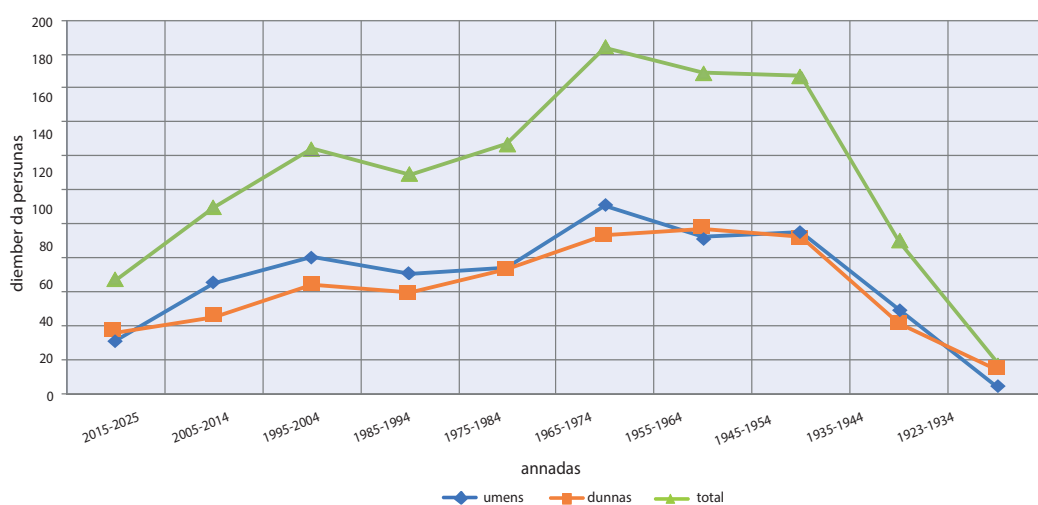
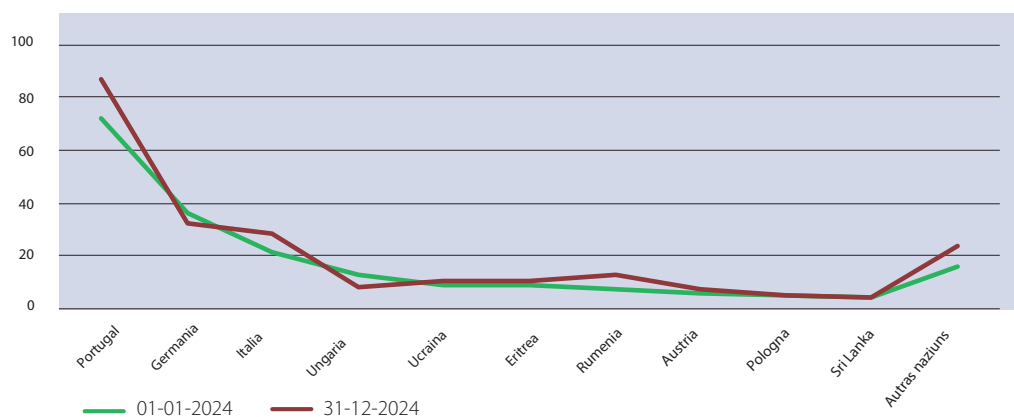
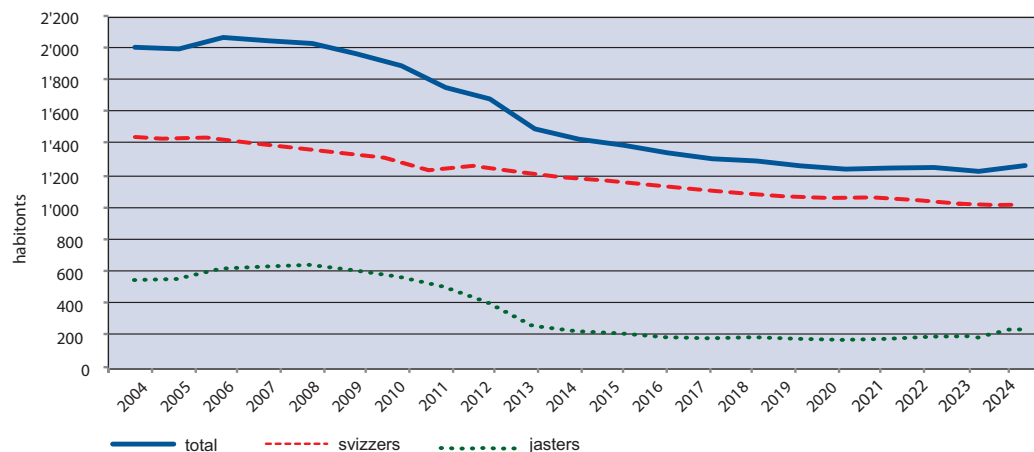
	persunas masculinas			persunas femininas			total persunas	%
	affons	carschi	total	affons	carschi	total		
habitonts	77	594	671	68	546	614	1285	100
svizzers	56	483	539	55	463	518	1057	82.26
- domiciliai	55	476	531	54	457	511	1042	81.09
- dimorants	1	7	8	1	6	7	15	1.17
jasters	21	111	132	13	83	96	228	17.74
- domiciliai	21	109	130	13	83	96	226	17.59
- dimorants	0	2	2	0	0	0	2	0.16

Habitonts tenor domicil

	persunas masculinas	persunas femininas	persunas total
<i>persunas svizras</i>			
- burgheis tuatschins	323	328	651
- domiciliai	202	180	382
- dimorants	8	7	15
- domicil accessori	6	3	9
<i>persunas digl exterior</i>			
- lubientscha domicil C	38	18	56
- lubientscha annuala B	50	46	96
- lubientscha cuorta L	33	24	57
- lubientscha da cunfinari	0	2	2
- lubientscha registrai ad interim	3	1	4
- lubientscha cun basegn da protecziun	5	5	10
- dimorants	1	1	2
- requirent d'asil	1	0	1

Structura da vegliadetgna dalla populaziun

Annada	umens	dunnas	total	%
2015-2024	31	36	67	5.41
2005-2014	65	45	110	8.89
1995-2004	80	64	144	11.63
1985-1994	70	59	129	10.42
1975-1984	74	73	147	11.87
1965-1974	111	93	204	16.48
1955-1964	92	97	189	15.27
1945-1954	95	92	187	15.11
1935-1944	49	41	90	7.27
1923-1934	4	14	18	1.45

Structura
vegliadetgna
dalla populaziunPopulaziun
jastar tenor
naziunalitadSvilup dil
diember
da habitonts

Nossas senioras e nos seniors (31-12-2024)

Cecilia Hendry-Schmid	31-08-1923	Josef Theiler	17-04-1940
Therese Bohnenblust-Soliva	30-09-1928	Erich Vuk	11-06-1940
Maria Schmid-Berther	05-07-1929	Bruno Cavegn	30-07-1940
Tresa Monn-Schmid	30-09-1930	Paul Berther	03-08-1940
Georgina Monn-Jacomet	30-12-1930	Rest Paul Albrecht	03-08-1940
Rita Decurtins	27-07-1931	Edwin Henger	17-08-1940
Dora Curschellas-Monn	12-08-1931	Werner Gerisch	04-09-1940
Tumaisch Deflorin	19-10-1931	Fernando Jacomet	10-10-1940
Maria Franzisca Cavegn-Curschellas	07-02-1932	Ursulina Hendry-Levy	18-10-1940
Julius Arpagaus	31-03-1932	Silvia Jacomet-Schwarz	06-12-1940
Alexandra Curschellas-Maissen	07-11-1932	Linus Jacomet	31-12-1940
Giuseppa Gisler-Monn	12-04-1933	Luzia Pally-Brugger	01-01-1941
Bernadetta Demund-Berther	10-07-1933	Umberto Indipendenza	14-04-1941
Leci Deflorin	20-01-1934	Roman Decurtins	07-02-1941
Anna Berther-Caduff	10-04-1934	Elisabeth Berther-Valier	06-05-1941
Alfons Demund	17-07-1934	Irma Wyss-Hendry	22-05-1941
Stefania Cavegn	29-07-1934	Regula Feusi-Berther	05-08-1941
Maria Giusepa Schmet-Pally	26-10-1934	Ilse Henger-Mayer	14-08-1941
Benedetg Deflorin	14-03-1935	Meinrad Giossi	24-09-1941
Otilia Monn-Fink	11-08-1935	Conrad Berther	15-10-1941
Maria Deragisch-Giossi	09-09-1935	Eleonora Deflorin-Pally	30-10-1941
Margretha Schmid-Hendry	20-10-1935	Nescha Cavegn	07-11-1941
Franzisca Cavegn-Berther	09-03-1936	Marcela Giossi-Caduff	21-02-1942
Lydia Loretz-Schmid	09-05-1936	Lucas Soliva	04-03-1942
Venanzi Cavegn	18-05-1936	Ingeborg Hitz	09-04-1942
Felici Cavegn	16-11-1936	Luzia Cavegn-Hendry	13-05-1942
Dumeni Maissen	20-01-1937	Hansruedi Feusi	12-08-1942
Dora Venzin-Schenker	07-02-1937	Maria Cavegn-Deplaz	12-09-1942
Nescha Cavegn-Giger	09-08-1937	Bruno Liborio	06-11-1942
Herbert Wälde	11-08-1937	Irmina Levy-Schmid	19-11-1942
Paulina Cathomas-Pally	24-01-1938	Peter Kettner	21-11-1942
Roman Curschellas	26-02-1938	Giusep Deflorin	30-01-1943
Barla Monego-Venzin	24-05-1938	Rinaldo Schmid	04-03-1943
Katharina Hendry-Maissen	08-08-1938	Vigeli Giossi	13-03-1943
Maria Sofia Arpagaus-Derungs	14-08-1938	Gion Giachen Monn	25-04-1943
Ursulina Widera-Sgier	12-10-1938	Hildegard Maissen-Berther	04-05-1943
Gion Giusep Riedi	04-11-1938	Margretha Deflorin-Venzin	13-05-1943
Paul Giusep Caduff	11-12-1938	Bruno Estermann	14-05-1943
Albert Dettling	20-12-1938	Meinrad Hendry	03-06-1943
Alexander Cavegn	25-12-1938	Paulin Deragisch	26-06-1943
Rita Cavegn-Tenner	01-01-1939	Brigitta Müller-Beer	27-09-1943
Giusep Alig	10-01-1939	Ursulina Berther-Berther	18-10-1943
Rudolf Giossi	23-01-1939	Leci Brugger	01-12-1943
Walter Frühwirth	02-04-1939	Ursulina Dettling-Berther	31-12-1943
Gion Bearth	21-05-1939	Hanny Riedi-Regli	06-03-1944
Anna Maria Künzle-Steger	14-08-1939	Lucrezia Solèr-Hendry	25-03-1944
Silvia Monn-Berther	25-08-1939	Giusep Giger	30-03-1944
Carli Cavegn	05-09-1939	Ervina Estermann-Schmid	21-04-1944
Elisabeth Schmid-Deflorin	18-10-1939	Willi Hendry	24-04-1944
Kristine Deflorin-Berther	24-11-1939	Edgar Hitz	18-05-1944
Rest Ambrosi Solèr	07-01-1940	Gerold Cavegn	26-05-1944

Richard Cavegn	07-06-1944	Benedetg Hendry	25-07-1947
Norbert Vinzens	21-07-1944	Maria Dora Giossi-Maissen	01-08-1947
Emil Schmid	24-07-1944	Dori Loretz	03-08-1947
Mathilda Schmid-Dermon	14-09-1944	Claudia Berther-Maissen	05-08-1947
Regina Berther-Giossi	01-10-1944	Toni Schmid	03-09-1947
Dosi Venzin	17-01-1945	Giusep Lorenz Berther	27-10-1947
Beat Müller	21-02-1945	Luzia Cavegn-Berther	21-11-1947
Rosa Gamboni-Soliva	14-03-1945	Giusep Andriu Monn	07-12-1947
Veronika Frey-Ochsner	19-03-1945	Anna Catharina Hitz	29-12-1947
Rosa Indipendenza-Hitz	20-03-1945	Anna Berther-Degner	25-01-1948
Giusep Valier	29-03-1945	Marianne Monn-Jacomet	06-02-1948
Rosa Albrecht-Valier	29-03-1945	Barbara Hendry-Landolt	22-02-1948
Guido Mathiuet	29-05-1945	Susanne Deflorin-Sacker	08-03-1948
Walter Enzler	15-07-1945	Jolanda Schmid-Beer	14-03-1948
Anna Maria Alig-Venzin	16-07-1945	Piotr Halon	27-04-1948
Adelina Schmid-Bass	20-07-1945	Maria Cavegn-Berther	30-05-1948
Adelina Hüssy-Berther	27-07-1945	Mudest Venzin	14-06-1948
Werner Graf	27-08-1945	Hans Jacomet	16-06-1948
Magdalena Berther-Flury	16-10-1945	Marianne Daglio-Reber	20-06-1948
Rita Deragisch	07-11-1945	Reginalda Degonda-Monn	21-06-1948
Maria Küttel-Berther	18-11-1945	Gemma Berther-Deflorin	27-06-1948
Silvia Gerisch-Cavegn	18-12-1945	Monica Maria Venzin-Deflorin	10-07-1948
Paulin Berther	21-02-1946	Michel Loretz	13-07-1948
Giwana Beer-Brugger	03-04-1946	Calist Giossi	26-07-1948
Otilia Giger-Hitz	01-05-1946	Carli Berther	07-10-1948
Baseli Hitz	14-05-1946	Ulrich Stümpfig	08-11-1948
Veronica Giossi-Maissen	05-06-1946	Gerhard Caminada	04-12-1948
Eveline Cavegn-Groth	18-06-1946	Maria Ursula Deplazes-Monn	21-12-1948
Joseph Wyss	19-06-1946	Christian Valier	03-03-1949
Giachen Martin Caduff	04-07-1946	Ciril Monn	15-03-1949
Eleonora Monn-Gasparini	13-07-1946	Maria Faustina Fatzer-Spescha	29-03-1949
Erica Cavegn-Cavigelli	17-08-1946	Johanna Soliva-Scherrer	10-04-1949
Pierre Joset	08-09-1946	Maja Schönholzer	12-04-1949
Vigeli Schmid	20-09-1946	Robert Schönholzer	25-04-1949
Lezi Cathomen	25-11-1946	Alfred Monn	10-05-1949
Natalia Monn-Beer	26-12-1946	Giusep Antoni Hendry	10-05-1949
Lucrezia Giger-Albin	03-01-1947	Maria Antonia Gamboni-Monn	12-05-1949
Vendalin Giossi	19-01-1947	Madeleine Graber-Hilfiker	14-05-1949
Peter Hüssy	23-01-1947	Maria Halon-Berenzynska	29-05-1949
Alfred Schmid	17-02-1947	Sarah Neuenschwander	31-05-1949
Guerino Cavegn	25-02-1947	Beatrix Caduff-Loretz	05-06-1949
Rico Dermon	13-03-1947	Antonia Wilhelm-Cavegn	13-06-1949
Martin Berther	17-03-1947	Verena Hendry-Moor	23-06-1949
Marcell Giusep Schmid	25-03-1947	Ulla Günthart-Bruhn	17-07-1949
Reinhard Wilhelm	18-04-1947	Anna Theresa Jacomet-Hitz	26-07-1949
Luzia Giossi-Caduff	25-04-1947	Bernardetta Cathomen-Dermon	13-08-1949
Urs Graber	27-04-1947	Martha Schmid-Gamboni	23-09-1949
Maria Barla Vinzens-Hitz	26-06-1947	Verena Enzler-Schmid	29-09-1949
Rita Berther-Berther	28-06-1947	Placi Monn	02-12-1949
Vigeli Gamboni	07-07-1947	Rosa Maria Monn-Derungs	24-12-1949

Naschientschas 2024

affon	geniturs	liug
<i>Elyna</i>	Miriam Hodel Milesi ed Andrea Milesi	Camischolas
<i>David</i>	Melanie e Remo Deflorin	Sedrun
<i>Mia</i>	Lea e Gian Riedi	Rueras

Maridaglias 2024

Livio Monn cun Laura Nolfo	secasai a Surrein
----------------------------	-------------------

Persunas che vegnan maiorennas 2025

Joel Monn	Sedrun
Luka Cardoso Barradas	Sedrun
Stefan Schnabel	Camischolas
Ivan Flepp	Sedrun
Lauro Hendry	Sedrun
Madleina Schmid	Bugnei
Janick Deflorin	Sedrun

Nos defuncts en Tujetsch 2024

	di da naschientscha	di da mort
Sigisberta Monn Glauser	05-10-1954	01-04-2024
Silvio Deragisch	14-02-1969	19-07-2024
Bruno Honegger	16-03-1954	23-10-2024
Antonia Soliva	05-07-1940	18-11-2024

Religiun

	persunas masculinas	persunas femininas	persunas total
catolic roman	475	431	906
reformai	36	48	84
autras e senza religiun	160	135	295

Informaziuns

Contacts

Administraziun communal e-mail	telefon info@tujetsch.ch	081 920 47 80
Uffeci da baghegiar e-mail	telefon baghegiar@tujetsch.ch	081 920 47 93
President communal e-mail	telefon martin.cavegn@tujetsch.ch	081 920 47 84
Uffeci forestal e-mail	telefon uffeci.forestal@tujetsch.ch	081 936 54 15
Serenera e-mail	telefon ara@tujetsch.ch	081 949 18 65
Meinascola e-mail	telefon meinascola@scolasedrun.ch	081 949 22 52
Bogn Sedrun e-mail	telefon info@bognsedrun.ch	081 949 14 32
Museum La Truaisch e-mail	telefon museum@tujetsch.ch	081 949 13 43
Pagina d'internet	www.tujetsch.ch	
Facebook	https://www.facebook.com/VischnauncaTujetsch/	
INSTAGRAM	https://www.instagram.com/vischnauncatujetsch/	

Plan da vacanzas dalla scola da Tujetsch

Vacanzas	Onn da scola 2025/2026	Firaus e dis da punt	Onn da scola 2025/2026
Entschatta digl onn da scola	11-08-2025	Nossadunna d'uost	venderdis, ils 15-08-2025
Vacanzas d'atun	04-10-2025 – 19-10-2025	Numnasontga	sonda, ils 01-11-2025
Vacanzas da Nadal	20-12-2025 – 04-01-2026	Tscheiver	gievgia, ils 12-02-2026
Vacanzas da sport	21-02-2026 – 01-03-2026	Sogn Giusep	mesjamna, ils 19-03-2026
Vacanzas da primavera	18-04-2026 – 03-05-2026	Venderdis Sogn	venderdis, ils 03-04-2026
Fin digl onn da scola	26-06-2025	Gliendisdis Pastgas	gliendisdis, ils 06-04-2026
		Anceinza	gievgia, ils 14-05-2026
		Di da punt	venderdis, ils 15-05-2026
		Tschuncheismas	gliendisdis, ils 25-05-2026
		Sontgilcrest	gievgia, ils 04-06-2026

Dismessa da rumien

Deponia da rumians, Prau cumin

Ei vegn dau la caschun da deponer il suandont material da privats:

Rumians cumpostabels (dismessa ei gratuita)

rumians organics/pastg (senza lavadiras da cuschina)

Rumians blocconts (dismessa cuosta tenor peisa)

mobiliars, letgeras, madrazzas, teppis, material d'emballadi etc.
rumians da baghegiar assorti buca barscheivels, ferramenta, rumians metallics
veider, capslas da caffè, battarias (denton buca da vehichels), cartun e pupi

Cartun (dismessa ei gratuita)

Tuts san dar giu gratuitamein il cartun ella deponia Prau Cumin.

Plastic (dismessa ei gratuita)

Ils sacs clarblaus dalla Regiun Surselva ch'ei destinai per la rimnada da plastic vegnan medemamein pri encounter gratuitamein ella deponia Prau Cumin.

Temps d'avertura

Urari da stad, matg - october

venderdis 13.30 – 16.00 (rumians blocconts e rumians organics/pastg)

sonda 09.30 – 11.30 (rumians blocconts e rumians organics/pastg)

Entschatta zercladur entochen fin uost:

mesjamna sera 18.30 – 19.30 (rumians blocconts e rumians organics/pastg)

Urari d'unviern, november - avrel

gievgia suentermiezdi 16.00 – 17.30 (rumians blocconts)

venderdis suentermiezdi 13.30 – 16.00 (rumians blocconts)

sonda avonmiezdi 10.00 – 12.00 (rumians blocconts)

